

autor in

magazín OSA nejen pro autory

AUTOR IN VYCHÁZÍ
OD ROKU 2009

03/2022

strana 6

**Nejlepší jazzová
skladba – The Flower
She Loves The Most
Richarda Šandy**

strana 32

**Nikol Bóková:
„Všechny moje
skladby se objevily
impulzem, jako
zázrak“**

strana 49

**Marko Ivanović:
„To nejlepší ze
sebe vydávám
pod tlakem“**

myslíme na hudbu

JIŽ OD ROKU 1919

PŘISPĚJTE S NÁMI DO VEŘEJNÉ SBÍRKY A POMÁHEJTE NEJEN UKRAJINSKÝM UMĚLCŮM

DO VEŘEJNÉ SBÍRKY ZALOŽENÉ OSA ZA ÚČELEM ZÍSKÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ NA SOCIÁLNÍ A HUMANITÁRNÍ PODPORU AUTORŮ, UMĚLCŮ A JEJICH RODINNÝCH PŘÍSLUŠNÍKŮ, KTERÍ SE STALI OBĚTÍ OZBROJENÝCH KONFLIKTŮ, ŽIVELNÍCH KATASTROF, PANDEMÍ, ZÁVAŽNÝCH ONEMOCNĚNÍ NEBO ÚRAZŮ, JE MOŽNÉ PŘISPĚT NA ÚČET ČÍSLO:

123-6412980217/0100

VYBRANÉ FINANČNÍ PROSTŘEDKY BUDOU POUŽITY NA POKRYTÍ NÁKLADŮ NA ZÁKLADNÍ ŽIVOTNÍ POTŘEBY, ZDRAVOTNÍ PÉČI, ZDRAVOTNÍ POMŮCKY, VZDĚLÁVÁNÍ A STUDIJNÍ POTŘEBY.

#STOVKANADOBROUVEC
#MYSLIMENAHUDBU
#OSAPOMAHA

Úvodní slovo

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

zdravím vás všechny po slunečném letním období. Léto je vždy tak trochu odpočinková etapa, a tak mně dovozte, abych všem popřál krásné vzpomínky a dobrou odolnost vůči dalším událostem tohoto roku. Zároveň je však třeba statečně přijmout, že naše představy bohužel často nejsou následujícím vývojem respektovány. Mám na mysli např. nemoci, války, živelní pohromy, ekonomické potíže, nedostatky energií, surovin apod. Stačí se, obrazně řečeno, podívat kolem sebe. Máme za sebou vrchol (snad již opravdu) další koronavirové infekční vlny – mimochodem dosud první v letních měsících (doufejme, že nyní bude od těchto virových nákaz alespoň na nějaký čas pokoj), potýkáme se s vysokou inflací (dle ekonomů může dosáhnout až 20 %), zdražují energie, svět je plný napětí, válka na Ukrajině bohužel nekončí... Tím obtížnější je vytvořit si v srdci prostor pro klid a radost. Buďme jako listy stromů, které vdechují znečištěný vzduch a proměňují ho a oživují, čímž uzdravují naše životní prostředí. Snažme se přenést tento obraz i do umění a staňme se symbolickým nástrojem očisty.

V předcházejícím úvodníku magazínu Autor in (2. Q 2022) byla mimo jiné též stručná informace o průběhu valného shromáždění OSA 2022. Navažme nyní na tuto skutečnost. Dovolím si

připomenout několik témat z vystoupení předsedy představenstva Ing. Střežka na tomto shromáždění, týkajících se aktuálních oblastí činnosti OSA. Těžiště práce a směřování OSA spočívá samozřejmě v soustavném zajišťování spravedlivých odměn z autorské činnosti pro členy a zastupované i v citlivém přístupu k souvisejícím sociálním otázkám. (OSA pečuje především o to, aby autoři obdrželi autorské honoráře za svoji hudbu, kterou denně slyšíme z rádií, televizí, na koncertech, v restauracích, pouštíme si ji na internetu nebo z hudebních nosičů. Za období covidu OSA vyplatil autorům hudby, kteří přišli o příjmy z koncertů, 19 milionů Kč nad rámec běžných honorářů. Částka byla čerpána z rezerv, které OSA vytváří v souladu s autorským zákonem.)

Vedle této základní oblasti probíhá práce na redesignu informačního systému INFOSA a na přípravě jeho nových funkcí, včetně zpřesnění statistických výstupů. Dalším cílem je zlepšování služeb pro uživatele. (Již od roku 2018 je funkční jednotné inkasní místo za všechny kolektivní správce – OSA, DILIA, INTERGRAM, OAZA, OOA-S. Provozovatel tedy uzavírá pouze jednu smlouvu a obdrží jednu fakturu.) Nyní se pracuje na e-shopu, který je již funkční pro provozovatele restaurací (na webových stránkách OSA lze dojít až k odbavení na platební bráně, kde je možno přímo nakoupit a uhradit příslušnou licenci). V současné době se v rámci nového obchodního modelu testuje licencování živých hudebních produkcí.

Dalším velkým tématem, jak již bylo avizováno nejméně před půl rokem, je projednávání novely autorského zákona v Parlamentu ČR. Každá projednávaná kauza většinou přináší pozměňovací návrhy některých poslanců (v současné době jsou ve vztahu k novele autorského zákona známy např. návrhy Pirátů). Jejich společným jmenovatelem

je tendence omezit povinnost ohlašovat hudební produkce, omezit výběr z veřejných prostor (restaurace, obchody) apod. Znamenalo by to výrazné snížení inkasa za reprodukovanou hudbu, čemuž je třeba v zájmu autorů výrazně bránit. Navíc jsou tyto tendence v rozporu s evropským pojetím autorského práva.

Ve druhé polovině tohoto roku nás rovněž čeká termín významného výročí. Konkrétně se jedná o 100. výročí založení slovenského autorského svazu (SOZA). SOZA je dnes pochopitelně nezávislou autorskou organizací, ale jeho historie je s OSA velmi spojena. Připomeňme si heslovitě několik historických faktů: Původně se jednalo o slovenskou filiálku OSA (1922–1939; vznikla v říjnu 1922). Za doby protektorátu Čechy a Morava – v době samostatného Slovenského státu (1939–1945) – se v Bratislavě (14. 4. 1939) konalo ustavující valné shromáždění Slovenského

autorského svazu (SAS). V roce 1945, po skončení druhé světové války, došlo k nové dohodě mezi OSA a SAS: Na Slovensku pokračuje samostatná činnost autorské organizace, ve vztahu k zahraničí zastupuje OSA celé území Československé republiky. Po zániku Československa a jeho rozdělení na Českou a Slovenskou republiku (k datu 31. 12. 1992) došlo k transformaci SAS na nezávislé občanské sdružení s názvem SOZA (Slovenský ochranný svaz autorský). Slavnostní galavečer k tomuto významnému výročí (100 let od založení) se bude konat 12. 10. 2022 v budově Slovenského rozhlasu v Bratislavě. Jménem dozorčí rady OSA si dovoluji našim slovenským kolegyním a kolegům popřát s velkou gratulací a v úctě mnoho zdaru při dalším rozvíjení činnosti Slovenského ochranného svazu autorského.

Toto úvodní slovo bych rád ukončil konstatováním, že po volebním valném shromáždění OSA již dozorčí rada

i všechny jmenované pracovní komise plně vstoupily do řešení svých aktuálních úkolů. V kontaktu a ve vzájemné spolupráci s představenstvem OSA přispívají k realizaci funkčního a inkasního plánu OSA na rok 2022 a dále. Držme si palce, aby ekonomika nebyla zasažena dalšími neočekávanými vlivy. Bude též záležet na formě, v jaké bude přijata novela autorského zákona (viz výše). Ať naše profese není pouze uměním a výjimečnou dispozicí, ať se dotýká lidských srdcí a otvírá jejich dveře, abychom neviděli jenom svůj cíl, ale cíle všech a byli vůči nim otevření.

S přáním dobra a klidu

Ivan Kurz
předseda dozorčí rady OSA

Magazín OSA
Číslo 03/2022
Obálka: Nikol Bóková
Fotografie: Jan Vala

Magazín Autor in vydává OSA – Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, z. s., Čs. armády 20, 160 56 Praha 6, oddělení PR a komunikace, telefon: 220 315 121, e-mail: komunikace@osa.cz
Registrace MK ČR E 19237 / Náklad 8 100 výtisků, místo vydání Praha
Redakce si vyhrazuje právo upravovat a krátit příspěvky. Děkujeme za pochopení / Toto číslo vyšlo 7. 10. 2022.
Redakce: Šárka Chomoutová / Redakční rada: Jan Krůta, Zdeněk Nedvěd (předseda), Michal Prokop, Tomáš Roreček
Koncept, design a sazba: Jiří Troskov / Korektury: Petra Helikarová
Vychází již od roku 2009

Obsah

3 úvodní slovo

5 obsah

6 zprávy z OSA

- 6 Nejlepší jazzovou skladbou roku 2022 se stala The Flower She Loves The Most Richarda Šandy
- 8 Nejlepší jazzová skladba vychází ze sonetové formy milostných básní Williama Shakespeara
- 10 Sdílet radosti i zkušenosti – Songwriting camp CZ powered by OSA popatě

12 články a rozhovory

- 12 Baví mě být pošťák, který skrz hudbu lidem veze radost
- 16 Roman Horký ze skupiny Kamelot: „Rád bych si zaválem s Claptonem, Knopflerem a Reou někde v malé hospůdce“
- 20 Aleš Brichta 40 let na scéně
- 24 Annabelle: „Všichni mi říkají: ‚Vrať se na zem, ven neprorazíš.‘ Ale to je blbost!“
- 28 Andy Cermak: „Snažím se skládat každý den“
- 32 Nikol Bóková: „Všechny moje skladby se objevily impulzem, jako zázrak“
- 40 Šárka Adámková: „Psaní písniček je pro mě intimní proces“
- 44 Colorful People – Kapela, co zpívá v pěti jazycích
- 46 Nostalgické kouzlo reedie – Hudební vzpomínky ve staronovém hávu
- 49 Marko Ivanović: „To nejlepší ze sebe vydávám pod tlakem“

- 52 Hollywood na dosah ruky
- 56 Pohled do zákulisí – Karel Prokeš: Čtyřicet let Valašského špalíčku
- 60 Ten, který naučil americký soul česky
- 64 Muzika v obrazech – Petr Klapper
- 68 Moje cesta k natáčení dokumentů Petr Koza: „Videoklipy jsem si nahrával na VHS aneb Vzpomínky na devadesátky“

72 šuplíky textařů

- 72 Jaroslav Samson Lenk – Jsou mžiky

73 nástěnka

75 nové projekty

- 75 Nová alba
- 77 Filmové premiéry
- 78 Nové knihy

79 vzpomínáme

- 79 Opustili nás
- 80 Vzpomínka na Hanu Zagorovou

82 závěrník

- 82 Život on-lajn

Nejlepší jazzovou skladbou roku 2022 se stala *The Flower She Loves The Most* Richarda Šandy

OSA každoročně vyhláší ve spolupráci s Bohemia JazzFestem soutěž o nejlepší jazzovou skladbu autora do 35 let. Letošním, třináctým vítězem se stal Richard Šanda se skladbou *The Flower She Loves The Most*. Slavnostní vyhlášení proběhlo 12. července na Staroměstském náměstí v průběhu festivalového večera, kdy skladba zazněla v rámci programu společně s tvorbou nejlepších českých i světových hudebníků. Vítěz si zároveň odnesl od OSA šek v hodnotě 40 000 Kč na svůj další hudební rozvoj a novou tvorbu.

Treetop, zleva: kontrabasista Michal Šelep, trombonista Richard Šanda, akordeonista Vojta Drnek, foto: Dušan Tománek

Richard Šanda převzal ocenění za nejlepší jazzovou píseň mladého autora z rukou organizátorů největšího jazzového festivalu v ČR a zástupců OSA. „Výhry v soutěži si velmi cením,

znamená pro mě další motivaci se mimo hraní věnovat více i komponování a aranžování. Jsem moc rád, že OSA touto formou motivuje a podporuje mladé umělce! Ve skladbě *The*

Flower She Loves The Most se mísí hned několik inspirací. Jak vypovídá sám název, píseň má lehce romantický charakter. Při komponování jsem vycházel ze sonetové formy milostných básní Williama Shakespeara, kterou do hudebního světa převedla také známá dvojice Ellington & Strayhorn na albu *Such Sweet Thunder*. Napsal jsem několik skečů, kde jsem si s touto formou „hrál“. Z nich jsem pak skladbu rozpracoval a zaranžoval pro trio. Skladbu jsem věnoval své přítelkyni a prozradím, že její nejoblíbenější květina je hortenzie. Skladba *The Flower She Loves The Most* se v triu velmi osvědčila, a tak jsem ji dále zaranžoval pro big band – Jazz Dock Orchestra,“ uvedl vítěz Richard Šanda.

OSA již tradičně přispívá finanční částkou 40 000 Kč z fondu určeného na podporu hudební tvorby mladých umělců. „Dlouhodobě se zaměřujeme na podporu a rozvoj talentů, aby česká hudební scéna obstála v silnici mezinárodní konkurenci. Věřím, že je v zájmu nás všech, aby se česká hudba stala opět zajímavým vývozním artiklem. Naše partnerství s festivalem takového formátu umožňuje autorům vítěznou

Zleva: pořadatel Bohemia JazzFestu Rudy Linka, vítěz Richard Šanda, předseda představenstva Roman Strejček při slavnostním vyhlášení soutěže a předání šeku na Staroměstském náměstí, foto: Lukáš Hausenblas

skladbu představit publiku na pódiu, kde se setkává světová hudební špička,“ komentuje Roman Strejček, předseda představenstva OSA.

O vítěznou skladbu rozhodla odborná pětičlenná porota složená z předních českých jazzových autorů. Tradičně v ní zasedá zakladatel a ředitel festivalu

Rudy Linka, dále pak Jan Hála, Ondřej Soukup a Milan Svoboda. Každoročně skladby hodnotí také vítěz minulého ročníku, letos byla pátou porotkyní Nikol Bóková. Soutěž je otevřená všem autorům zastupovaným OSA do 35 let věku a své skladby do ní přihlašují sami na základě veřejné výzvy.

FESTIVAL S NEZAMĚNITELNOU ATMOSFÉROU

Bohemia JazzFest, který pořádá světoznámý jazzový kytarista Rudy Linka už od roku 2005, každoročně nabízí bohatý program. Jedná se o jeden z největších letních jazzových festivalů v Evropě. Probíhá nejen v Praze na Staroměstském náměstí, ale i v Brně, Plzni, Domažlicích, Liberci či v Hluboké nad Vltavou, celkem přiláká více než 100 000 jazzových fanoušků. Vstupné je vždy zdarma.

HARMONOGRAM 2023

13. 3. 2023 vyhlášení soutěže – sledujte naše sociální sítě a web

12. 6. 2023 uzávěrka soutěže

10. 7. 2023 slavnostní vyhlášení na Staroměstském náměstí – přesný termín bude upřesněn dle pořadatele

Přihlásit se můžete, pokud jste autor zastupovaný OSA a není vám více než 35 let (v průběhu roku 2023 oslavíte 35. narozeniny nebo jste mladší). V případě, že splňujete tyto dvě podmínky, stačí poslat zvukovou nahrávku a notový zápis na e-mail sarka.jancikova@osa.cz.

Do soutěže lze přihlásit až dvě autorové skladby.

Nejlepší jazzová skladba vychází ze sonetové formy milostných básní Williama Shakespeara

Skladba *The Flower She Loves The Most* oslovila odbornou porotu nejvíce. V rozhovoru Richard prozrazuje, komu skladbu věnoval i jaké má další hudební plány.

Asi největším oceněním pro hudebníka je potlesk nadšeného publika. Ocenění tvorby v podobě výhry v nejrůznějších anketách či žebříčcích dokáže jistě také velmi potěšit. Jak tedy výhru v této soutěži vnímáte?

Hudbu v první řadě nevnímám jako soutěž. Samozřejmě ale jakékoliv ocenění vaší práce moc potěší. A tedy i to soutěžní. Výhra je pro mne další motivací, abych vedle hraní věnoval více času i komponování a aranžování. Jsem moc rád, že OSA touto formou motivuje a podporuje mladé umělce.

Čekali jste, že skladba bude mít takový úspěch?

Spíše jsem doufal, že porotce zaujme. S výhrou jsem ale nepočítal. Skladba měla ale měla velký ohlas i mezi diváky a hlavně mezi spoluhráči. Původně byla napsána pro trio Treetop (Richard Šanda – trombon, Vojta Drnek – akordeon, Michal Šelep – kontrabas) a vyšla na našem debutovém albu u Animal Music. Skladba se osvědčila a já jsem ji poté rád přearanžoval ještě do bigbandové verze. Tu jsem také poslal do soutěže.

Vítězná skladba působí něžně, romanticky a je v ní patrný milostný cit. Co vás k jejímu napsání inspirovalo?

Ve skladbě *The Flower She Loves The Most* se mísí hned několik inspirací. Jak

Foto: Zuzka Bönisch

vypovídá sám název, píseň má lehce romantický charakter. Při komponování jsem vycházel ze sonetové formy milostných básní Williama Shakespeara, kterou do hudebního světa převedla také známá dvojice Ellington & Strayhorn na albu *Such Sweet Thunder*. Napsal jsem několik skečů, kde jsem si s touto formou „hrál“. Z nich jsem pak skladbu rozpracoval a zaranžoval pro trio.

Skladbu jsem věnoval své přítelkyni a prozradím, že její nejoblíbenější květina je hortenzie.

A jak vznikají vaše další skladby? Máte zážitý konkrétní proces tvorby, nebo vaše skladby vznikají pokaždé jinak?

složky „rozepsané“ a tvořím. Dříve jsem ke komponování používal výhradně trombon. Postupem času jsem od toho upustil – všechno znělo moc trombově!

Finanční odměna 40 000 Kč, která se s výhrou pojí, má podpořit vaši další hudební tvorbu. Už víte, jak tuto částku využijete?

Mám v hlavě pár projektů, které bych rád zrealizoval. Zatím však scházel čas nebo prostředky. Moc rád tuto výhru zúročím spíš asi tímto směrem. Nechte se překvapit.

Na co nového se mohou vaši posluchači v nejbližší době těšit?

Vystoupení tria Treetop v rámci Festiwall, foto: Libor Makrlík

Většina skladeb vzniká, když se blíží nějaký deadline. To je motivace největší. (smích) Snažím se psát si různé úryvky a kousky melodií nebo si nahrávám nějaké fráze do telefonu. Když se blíží deadline, sáhnu v počítači/telefonu do

Momentálně se nejvíce věnuji aranžování. Dokončil jsem dvě bigbandová aranžmá písní Beaty Hlavenkové, která vystoupí jako host Rozhlasového Big Bandu Gustava Bromy u příležitosti 50. výročí stanice Český rozhlas Vltava

RICHARD ŠANDA

Trombonista a skladatel. Je velice vyhledávaným a zkušeným hráčem, působí v předních českých big bandech, např. v Concept Art Orchestra, v Rozhlasovém Big Bandu Gustava Bromy či Jazz Dock Orchestra. V listopadu 2016 byl Českým rozhlasem nominován do Euroradio Jazz Orchestra jako lídr trombonové sekce.

Část svých studií strávil v Nizozemsku na Conservatorium van Amsterdam, kde mimo jiné spolupracoval s Bobem Mintzerem, Robinem Eubanksem nebo Nilssem Wogramem. Mezi jeho další významné spolupráce patří JM Jazz World Orchestra pod taktovkou Luise Bonilly, vystupování po boku Lionela Louekeho, Richarda Bony, Miroslava Vitouše, Eda Partyky, Bena Wendela, Barta van Liera, Tommyho Smithe či Davida Dorůžky.

Richard Šanda je členem jazzového tria **Treetop**, které založil společně s akordeonistou Vojtou Drnkem a kontrabasistou Michalem Šelepem. Společně vydali debutové album, které obsahuje jak původní autorskou tvorbu, tak úpravy skladeb Edvarda Griega a Bély Bartóka či Charlieho Hadena. Společně odehráli již několik turné po střední Evropě. V roce 2023 plánují vydání dalšího alba.

na začátku září. Na dalších aranžmá spolupracuji s kolegou Miroslavem Hloucalem. Ta budou pro polskou zpěvačku Agu Zaryan, se kterou vystoupíme s Bromem také v září.

V průběhu roku 2022/2023 pak budeme s triem Treetop natáčet nové album, na které jsme pozvali zvukné hosty. Na to se moc těším.

Zastupujeme vás již druhým rokem. Jaká byla vaše motivace přihlásit se do OSA a co jste očekával od zastupování?

Zejména asi ochrana mého autorského majetku. Komunikace s OSA je vždy profesionální a milá. ☑

Sdílet radosti i zkušenosti

Songwriting camp CZ powered by OSA popáté

Celkem 32 skladeb a 92 minut hudby. Tak se dají strohou řečí čísel popsat tři dny plné tvorby a propojování českých a zahraničních autorů, textařů a producentů. To vše zabalené pod akci s názvem Songwriting camp CZ. Je toho však daleko víc, co jeden týden v klidném prostředí Lipna nabízí. Kromě vzniklých písní také propojování různých hudebních světů, žánrů a navazování nových kontaktů. Letos se camp konal již popáté a za názvem opět hrdě nesl „powered by OSA“.

Všichni letošní účastníci

Pátý ročník už určitě můžeme směle označit slovem jubilejní. A ze songwriting campu se stala v dobrém slova smyslu tradice. Za dobu jeho existence spatřila světlo světa řada písní, které už si žijí vlastním životem. Vznikly ale v prostředí týmové práce a sdílené kreativity, jež tato akce ukázkově reprezentuje.

Je to platforma, která umožňuje osvojit si práci v týmu a ještě k tomu odejít s více než dobrým výsledkem,

tedy jednou hotovou písní každý den. Bonusem je propojení s mnoha zahraničními profesionály. Letos se campu účastnil například Alan Roy Scott, který má za sebou písně pro Celine Dion, Rickyho Martina nebo Notorious B.I.G. Další účastníci byli například z Norska, Nizozemska, Velké Británie, Švýcarska nebo Rakouska.

„Mám za to, že největší změny se dějí postupně a neviditelně, a to v hlavách

lidí. A tak věřím, že kdokoliv, kdo odjel ze songwriting campu, odjel v dobrém slova smyslu poznamenán. A často udiven, že je něco takového vůbec možné,“ dodává k tomu Jan Vávra, který za campem stojí. „Netvrdím, že tvorba tímto způsobem je jediná možná. Někdo radši zůstane u klavíru nebo kytary sám ve studiu nebo v pokojíčku. Ale naučit se naslouchat a tvořit v týmu doporučuji každému autorovi minimálně vyzkoušet. Budoucnost hudební

tvorby vidím jednoznačně ve spolupráci,“ dodává k tomu.

Víc hlav víc ví. Tak by se dal jednoduše popsat princip tvorby. Hudebníci tvoří každý den v jiných týmech a na konci dne si písně vzájemně přehrají. „Právě večerní poslechové sessions mi připadaly skoro jako koncerty, kdy místo live performances bylo možné ukázat všechny aspekty toho, jak se hudba dá tvořit,“ říká ke sdílenému zážitku letošní účastník, producent Filip Vlček. „Možnost stoprocentní koncentrace čistě na hudbu, ještě k tomu v kombinaci naprosto náhodných lidí, byla kreativně osvobozující. Perfektní kolektiv, který se podporoval a sdílel radosti i zkušenosti,“ doplňuje Vlček.

S trochou nadsázky lze říci, že schopnost spolupráce v týmu při tvorbě je určitou dovedností, která se dá přirovnat ke cvičení na nástroj. Každou „session“ může být autor lepší a lepší. Camp ale funguje taky jako určitá laboratoř pro jiný typ repertoáru, než jaký si dovede ten který umělec pro sebe představit. Zkrátka svobodné místo, kde zkusit neznámé neznámá prohrát.

Často pomůže i pohled hudebníků z jiných zemí a s jiným kulturním zázemím. Osvobodí vás od domácích hudebních škatulek, a je možné se ponořit pouze do hudby a emoce. To se letos určitě přihodilo i Kateřině Marii Tiché, úspěšné autorce a interpretky, držitelce Anděla za rok 2020 v kategorii Objev roku.

„Vůbec jsem nečekala, že budu ze songwriting campu po necelých čtyřech dnech odjíždět s takovým mixem emocí – překvapená skvělou partou neuvěřitelně talentovaných lidí, krásným prostředím a vlastně i sama sebou,“ říká Tichá. Důkazem je i to, že poslední den campu vytvořila rockovou píseň v angličtině, což se zásadně vymyká jejímu repertoáru. „Krásný zážitek a úplně jiný přístup k songwritingu, než na který jsem zvyklá,“ přitakává.

Poprvé se campu účastnil také Matěj Belko, vyhledávaný studiový muzikant a mimo jiné také autor a spoluhráč Davida Kollera. „Songwriting camp byl pro mě totální zjevení. Ta tvůrčí atmosféra se dala krájet! Na první pohled třeba i celkem nečekané kombinace lidí, kteří si po chvíli padají kolem ramen a vymýšlí

Tým Lenny, Alan Roy Scott a Lasse Nymann při práci

Jan Vávra, hlavní pořadatel Songwriting campu CZ

neskutečné písničky. A ego všech jako by zůstalo zaparkované minimálně někde na druhé straně Lipna, neskutečný a vlastně nepopsatelný zážitek...“ dodává k celé atmosféře songwriting campu Belko.

„Před pěti lety ke mně do kanceláře přišel Honza Vávra, aby mi představil koncept songwriting campů. Zcela mne pro tento projekt nadchl. Tehdy se společná setkání a autorská spolupráce v zahraničí pomalu rozvíjely. Dnes je tento

formát tvorby vyhledávaným. Potkávají se autoři a umělci z různých koutů světa, kteří by za normálních okolností spolu netvořili. Na těchto setkáních je cítit touha navzájem rozvíjet a podporovat se! V OSA jsme pyšní, že jsme stáli u zrodu hezké tradice songwriting campu v České republice, kam se všichni rádi vrací za ojedinelou tvůrčí atmosférou,“ uvádí závěrem předseda představenstva Roman Strejček. ☒

Baví mě být pošťák, který skrz hudbu lidem veze radost

Zdeněk Bína je frontmanem kapely minus123minut, kterou založil v roce 1997 a jež s jednou pauzou a několika změnami v sestavě funguje dodnes. Sešli jsme se v jedné pražské prodejně s hudebními nástroji. První dotaz tedy nemohl znít jinak.

TEXT: VÁCLAV HNÁTEK, FOTO: ARCHIV ZDEŇKA BÍNY

Co jste kupoval?

Jenom kabel, ten jsem někde ztratil. Jinak nic nepotřebuju. Nejsem nějaký sběratel nástrojů, mám jen to, na co hraju.

To je mezi muzikanty docela ojedinelý přístup, ne?

Asi jo. Mně fakt stačí málo. Dobrý aparát, dobrá kytara, kabel a odchod.

Když jsem před lety viděl a slyšel vaše hostovské kytarové sólo na koncertu k šedesátinám Michala Prokopa, dokázal jsem to popsat jediným slovem – výbušnost. A ono to asi sedí na minus123minut obecně. Souhlasil byste?

Ano, i když pro mě je přirozené, že hraje tak, jak to v danou chvíli cítíme. Takže to jde ve vlnách. Někdy máme výbušnější období, jindy zasněnější. Teď jsem pořád v lese, takže mám spíš meditativní éru. Každý den si hraju v lese, a když nás pak čeká koncert Minut, tak je to šok. Jako když z koně na vesnici přisednete do metra v centru Prahy.

Vy si dáváte záležet na koncertní improvizaci. Stává se, že by publikum ty písně třeba vůbec nepoznalo? Necháte se až tak unést?

Někdy máme výbušnější období, jindy zasněnější. Teď jsem pořád v lese, takže mám spíš meditativní éru.

To asi ne, ale lidi rozhodně vědí, že uprostřed písně na sebe umíme mrknout a odletíme si na čtyři minuty někam úplně jinam. Nudil bych se k zbláznění, kdybychom měli opakovat koncert dvakrát stejně. Podle kontaktu s publikem

a energie, kterou cítíme, něco prodloužíme, zkrátíme nebo si zaimprovizujeme.

Takže kapely, co hrají živě s obrovskými pedalboardy, a ještě navíc s nahranými podklady, to je pro vás úplně jiný vesmír, že?

Není nic bizarnějšího, než když kapela vystupuje na velkém festivalu a ten podklad se jí během pěti písniček třikrát kousne. I proto mám tak rád akustickou kytaru. S ní si vlezete klidně pod strom a jste závislý jen na minimu věcí.

Hraní v triu navíc musí mít úplně jinou dynamiku, než když má kapela čtyři nebo pět členů. Vnímám to správně?

Člověk je trochu nahý v trní. Když se někde jamuje, tak radši někomu ukradnu basu a moc rád si hraju na toho, který jen podporuje to, co se kolem něj děje. Být pořád jen frontman není zas tak senzační. Soustředit se na to, abych do hry na kytaru zpíval uvolněně, to je někdy velké vypětí. Ale díky tomu, jak si

rozumíme, máme v triu tu obrovskou svobodu. Každý člen navíc je další alchymie a trochu komplikace. Není nás moc v autě, pořadatelé nemají zamotanou hlavu z toho, kolik potřebujeme hotelů, je to na všechno jednoduchý.

Nicméně i vaše trio se mění. Vy a baskytarista Fredrik Janáček jste stálíce, ale bubeník jste za ty roky vystřídali snad pět. Projevuje se to na muzice?

Pořád mám k hudbě posvátný vztah, a pokud muzikantsky nebo lidsky cítím, že to není úplně ono, tak hledám tu správnou symbiózu. Být bubeník v Minutách taky není jednoduchá činnost, když se v jamech často mění formy. A snoubit spolehlivost, to, že jste dobrý kámoš, a navíc fantastický bubeník, který má v těch improvizacích volno, to není samo sebou. A Dana Šoltise nám možná přivolalo jakési naše uzrání.

V jeho osobě se všechny tyhle atributy potkaly. A ještě jedna důležitá věc, kluci v Minutách nejsou klasické doprovodné kombo, každý má svůj prostor na výlety a občas se i navzájem provokujeme.

Když řešíme improvizace, ještě bych se vrátil k vašemu hostování u Prokopa v písni Noc je můj den. Jak moc jste to sólo do písně Noc je můj den měl v té Lucerně přichystané?

Moc ne. Tu písničku jako takovou jsem samozřejmě musel poznat, ale jak přesně se bude odvíjet to sólo, jsem sám dopředu nevěděl. Vy to pořád chválíte, tak já si to asi budu muset připomenout. Pokud si nepotřebuju zopakovat třeba texty, tak si vlastní hudbu neopouštím. Jde to úplně mimo mě. Tak si udělám takovou sebetrýzeň a poslechnu si to.

Sebetrýzeň? Až tak?

Já jsem k sobě hodně kritický. A možná je to tak lepší, než kdybych si ujížděl na tom, jak hraju a zpívám. Já jsem třeba nikdy nehrál čisté blues, ale inspiroval jsem se Johnem Leem Hookerem, jehož špína a autenticita jsou pro mě zásadní a dost mě formovaly. Ta nedokonalost v určitém projevu skvěle hraje. A tuhle jsem s ním viděl dokument, snad z dílny BBC, kde říkal něco ve smyslu „víte, já když v noci přijdu domů, pustím si nějakou svoji desku a slyším ten můj krásný hlas, tak se mi chce až brečet“. To jsem koukal. Je to úplně protipól toho, jak to mám sám. Ale je to naprosto sympatické.

V jak velkých sálech dnes běžně hrajete?

My jsme klubová kapela a máme rádi, jak tam funguje kontakt s publikem. Kdyby svět byl takový, že kapely jako my budou hrát haly, taky bychom to

Na album LES měla vliv spousta věcí. Jak stárnu, cítil jsem potřebu zpívat věci, se kterými se víc ztotožňuju.

museli nějak zvládnout. Ale kluby jsou pro nás příjemnější. Dokonce si nechávám ztlumit světla, abych viděl do lidí. V Praze jsme jednou začas dělali koncerty v Lucerna Music Baru nebo Paláci Akropolis, ale teď se to nějak semklo, že jsme našli naši domovskou, řekl bych až srdcovou scénu v Jazz Docku, a je nám milejší zahrát si tam častěji. A mám pocit, že i lidi jsou radši.

Tak tam je ten kontakt s publikem absolutní...

Lidi tam chodí fakt za hudbou, majitel i personál jsou moc fajn. Já už dlouho žiju v Litomyšli a je super, že když zaparkuju před Jazz Dockem, tak ani nemám pocit, že jsem vlítl do pražského stresu, ale je to spíš, jako když přijedu ke kámošům do klubu, tam se hezky pozdravíme, užijeme si to a zas jedu domů.

Zatím poslední deska Minut se jmenuje LES, vyšla v roce 2019 a je poprvé český. Proč?

Můj proces tvorby byl vždycky naprosto spontánní. Nikdy jsem nedělal muziku tak, že bych si od toho něco sliboval. Na album LES měla vliv spousta věcí. Jak stárnu, cítil jsem potřebu zpívat věci, se kterými se víc ztotožňuju. I když Fredrik psal vždycky hezké texty. Taky se mi narodila dcera Jasmína a jak kolem mě bylo děťátko, které už vnímalo, bylo pro

mě naprosto přirozené zpívat tak, aby tomu malá rozuměla.

Jak to přijali fanoušci? Ta změna je přece jen výrazná.

Samozejmě byly dva tábory. Nebo možná tři. Ten první to vzal okamžitě, přišlo mu to bezvadné. U některých fanoušků určitě došlo k tomu, že jsme pro ně přestali být zajímaví a už nás neposlouchají. Sice jsem s nikým takovým nemluvil, ale věřím, že se to mohlo stát. A pak byli ti, kteří potřebovali třeba čtvrt roku, aby to rozdýchali, a potom se k desce vrátili. A moc mě potěšilo, že za mnou s úlevou přišli lidi, kteří nás sledují přes dvacet let, s tím, že albu LES dali čas, a nakonec si ho oblíbili.

To je ale hodně velké vyznamenání, ne?

Beru to tak. A zároveň chápu lidi, kteří si k naší nové muzice cestu prostě nenašli. Sám si pamatuju, jak mi chvilku trvalo,

když jsem podobně razantní změnu zaznamenal u interpreta, kterého jsem měl rád. Někdy to samozřejmě byla jen moje nepřipravenost, a nakonec jsem tam tu novou hloubku taky objevil.

Jak a proč vznikla vaše sólová deska Bird z roku 2019?

Neměl jsem to ani v plánu, ale protože Jasmínka byla zrovna úplně malá, nebyla inspirace na nějakou výbušnou muziku. Beru tu desku jako svůj osobní deník. Měl jsem připravené smyčky a podobně velké aranže, ale postupně jsem to ořezal do nejpurističtější podoby a přišlo mi, že je to takhle silnější.

Kdysi jste napsal píseň pro snímek Horem pádem. Láká vás filmová hudba jako celek?

Když jsem doma v lese, vznikají zvláštní skladby, třeba devítiminutové plochy s etickým zpěvem a způsobem hry na

kytaru, který se musím učit. To mi přijde jako dobrý základ pro filmovou hudbu. Ale zatím mě víc baví být tím pošťákem, který v domněle obyčejném klubu v domněle obyčejném městě pro domněle obyčejné lidi hraje muziku a tím vlastně páchá zázrak. Cítím se líp v roli služebníčka, který se ucestuje, aby bylo lidem dobře. Do studia se teď budu muset vyloženě nutit, abych natočil a zaranžoval věci, co jsem za těch pár let v lese nashromáždil. Ale kdybych si mohl vybrat, radši bych to natáčel mezi veverkami.

To přece při dnešních možnostech není nereálné, ne?

Ale ano, dneska člověk potřebuje dva mikrofony, předzesilovač, zvukovou kartu a počítač. Takže to ještě zvažím...

Je tedy nová deska na spadnutí?

Přemýšlím, jak to celé uchopit. V rámci pocitu svobody se mi nechce nechat

Ale zatím mě víc baví být tím pošťákem, který v domněle obyčejném klubu v domněle obyčejném městě pro domněle obyčejné lidi hraje muziku a tím vlastně páchá zázrak.

svazovat distribucí a technologií, jakými se běžně s hudbou zachází a obchoduje. Takže třeba na internetu vytvořím místo, kde ta nahrávka bude lidem k dispozici zdarma. ☒

Roman Horký ze skupiny Kamelot

„Rád bych si zaválem s Claptonem, Knopflerem a Reou někde v malé hospůdce“

Čtyřicet let slaví kapela, jež se řadí do světa folku a country. Milují ji samozřejmě i vyznaváci trampské písně a ona sama si se stylovým zařazením hlavu nedělá. Jmenuje se Kamelot a v jejím čele stojí zpěvák, kytarista a skladatel Roman Horký. Výročí si připomíná na každém letošním vystoupení k novému albu Spasitel. V půlce září proběhl slavnostní koncert v brněnském Mahenově divadle.

TEXT: JAROSLAV ŠPULÁK (Právo)

„První styl, který jsem měl rád, byla trampská píseň. Ve třinácti letech, kdy jsem začal hrát na kytaru, mi tyhle songy totálně ušarovaly,“ vypráví Horký, jenž byl u toho, když se v Brně dal Kamelot dohromady.

„Vůbec mi nevádí, když nás lidé zařazují do kategorie folk a country. Jsem na ty styly hrdý. Vždyť nejvíc zlidovělých písní pochází z nich. Nikdo z popařů či rockerů nesložil tolik hitů, které zůstaly žít mezi lidmi, jako portovní písničkáři. A byli to bratři Ryvolové, Kapitán Kid, Tony Linhart, Wabi Daněk, Honza Nedvěd, Pavel Žalman Lohonka, Jarda Samson Lenk, Pavlína Jišová, Jarek Nohavica

a další,“ vyjmenovává ikony žánru hudební, který už mezi ně se svou skupinou také patří.

„Založit kapelu v roce 1982 nebylo těžké,“ vzpomíná. „Tehdy se muzicírovalo mnohem víc než dnes a kapely se rodily jako houby po dešti. Pamatuji si, že na jihomoravském krajském kole Porty v roce 1982 soutěžilo v různých předkolech až sto padesát souborů. A tato číslka se postupem let rapidně zvyšovala.“

Dobovou nutností, jíž se museli ti, kteří chtěli za své výkony na pódiu pobírat honoráře, podrobit, byly takzvané přehrávky. Muzikanti předstupovali

před komisi a ta posoudila, zda jsou natolik dobří, aby mohli před lid.

„Amatérské přehrávky jsem poprvé dělal s kapelou Wanailon, ve které jsem hrál na sólovou kytaru. Komise mě velice chválila za přístup a kytarové dovednosti. Bylo mi sedmnáct a psal se rok 1981. Až v roce 1987 jsme jako Kamelot úspěšně složili profesionální zkoušky a stali se konečně muzikanty ve svobodném povolání. Od té doby jsem měl v občanském průkazu razítko s nápisem „umělec – svobodné povolání“,“ vzpomíná Horký.

„Vzpomínám si, jak mě předseda komise, operní pěvec pan Přichystal,

Foto: archiv Romana Horkého

mimochodem výborný chlap, vyzval, abych bez mikrofonu zazpíval libovolnou lidovou píseň. Zapěl jsem Za tú horú, za vysokú a pořádně se do toho opřel. Řekl mi, že mám silný hlasový fond a že bych mohl zpívat i v opeře. Potom mi nějaká soudružka položila otázku, zda vím, co se děje v Perském zálivu. Řekl jsem, že jsou tam vojska a námořní flotily USA. Když jsem po její výzvě dodal, že si tam Američané řeší ekonomické zájmy, a že tam rozhodně nemají co dělat, zvolala: Výborně! Skvělá odpověď! Poté přišla na jeviště Zuzka Růžičková, zpěvačka Starobrněnské dvanáctky, a té se zeptala, kdo to byl Babinský. Zuzka na ni vyhrkla: No přece starý lotr mexický. Po tomto faux pas jsme se všichni nasmáli. Ani o takové historky během zkoušek nebyla nouze,“ říká s úsměvem Horký.

Tragické osudy

Z původní sestavy Kamelotu zbyl už jen Horký. Má to poněkud smutné konotace. „Náš první bubeník Tonda Šmídek

Vůbec mi nevádí, když nás lidé zařazují do kategorie folk a country. Jsem na ty styly hrdý. Vždyť nejvíc zlidovělých písní pochází z nich.

zemřel náhle po mém návratu z vojny. Vystřídal ho Jarda Dědek Zoufalý, který před lety také odešel do muzikantského nebe. Zpěvačka Jana se vzdala hudební dráhy ve prospěch rodiny. Můj nejlepší kamarád Radek Bůček Michal zemřel po třinácti letech hraní v Kamelotu, vlastně na vrcholu naší společné cesty. Vladimír Pupa Chromeček, který hrál

na basu, vystřídal pozici a stal se manažerem. Předal jsem mu všechny své kontakty i zkušenosti, ale přesto později Kamelot opustil a dal přednost Frantovi Nedvědovi. A tak bych mohl vyprávět dál,“ pohlíží do minulosti Horký a z jeho slov je cítit trocha smutku. Zvláště pak, když se vrátí ke svému nejlepšímu kamarádovi Bůčkovi.

„Radek byl klíčovou postavou a zpěvákem, na kterém stály pěvecké exhibice. Byl vynikajícím tenorem a řekl bych, že společně s Petrem Mukem byli nejlepšími zpěváky své doby. Můj baryton se s Radkovým hlasem krásně pojil a na kytaru jsem ho naučil hrát to, co jsem potřeboval, včetně typických beglajtů a riffů. Celé mládí i ranou dospělost jsme prožívali společně. Sňatky, rozvody, vojny, lásky, ale především muziku. Tě jsme byli vždy věrní a zůstávala pro nás na prvním místě. Po jeho náhlém odchodu, když mu praskla srdeční tepna, jsem musel převzít vše na svá bedra. Za pochodu jsem se učil moderovat koncerty, zpívat takřka celý repertoár

a také držet ochrannou ruku nad jeho nástupcem Viktorem Porkristlem, kterého mnoho našich fanoušků v počátku s Bůčkem nekompromisně srovnávalo a slovně sdíralo z kůže. Trvalo několik let, než přijali, že se Radek do Kamelotu už nikdy nevrátí," říká Horký.

Vítězná píseň

V roce 1987 vznikla písnička Zachraňte koně, největší hit kapely. „Inspiraci k jejímu napsání jsem našel v knížce Otakara Batličky Tábor ztracených. Byla v ní krátká povídka s názvem Prerie hoří. Konkrétně ona byla impulzem k napsání dramatického textu. V roce

Do dnešní doby napsal na 320 písniček. Skládá je při kytáře, o které říká, že je to jeho nejvěrnější milenka, nejkrásnější svět a nekončící inspirace.

obecně hrát. Museli jsme platit alimenty, nájmy, půjčky a podobně. Odjeli jsme tedy hrát do Švýcarska a z něj se vrátili jako králové. To byla ale ekonomická krize, podobná té, kterou jsme zažívali poslední dva covidové roky. Akorát s tím rozdílem, že tentokrát už jsme ani do toho Švýcarska nemohli. Lidskou krizi jsem ale v kapele nezažil," podotýká Horký.

Milenka kytara

Druhá kapitola příběhu skupiny Kamelot je zásadně ovlivněna vydáním debutové desky Zachraňte koně v roce 1990.

všechna vydavatelství a studia tvrdě zavřená," konstatuje Horký.

Do dnešní doby napsal na 320 písniček. Skládá je při kytáře, o které říká, že je to jeho nejvěrnější milenka, nejkrásnější svět a nekončící inspirace. V mládí ostatně posbíral na mnoha kytarových soutěžích řadu ocenění.

„Dnes mám vlastní edukační projekt Kytarová dílna Romana Horkého. Mám kolem tisíce žáků ze všech končin světa, kteří se učí mé kytarové hře, učí se mé finesy, má sóla, rytmy a vše, na co jsem během své pětáctyřicetileté praxe přišel a co jsem objevil," pyšní se šéf Kamelotu.

z předkapely předváděl nějaké exhibice. Horký si je však neodpustil, hrál mimo jiné sóla s kytarou za hlavou.

„Ritchie takový požadavek měl, to se vědělo. Promotér mě na to upozorňoval, ovšem já na to na jevišti nedbal a některá sóla si neodpustil. Ritchie moc dobře věděl, co je Kamelot zač, protože si nás z nabídky předkapel sám vybral. V šatně jsme si potom příjemně popovídali, a dokonce mi podepsal album kapely Deep Purple pro mého nemocného kamaráda. Řekl mi, že jsem první na světě, komu album své domovské, ale jím nenáviděné kapely podepsal," vzpomíná s úsměvem Horký.

Když se Romana Horkého zeptáte, co musí písnička mít, odpoví lakonicky: „3 P. Příběh, pointu, poselství.“

Roman Horký, foto: Tino Kratochvíl

Skupina Kamelot v aktuální sestavě, foto: Tino Kratochvíl

S Ilonou Csákovou v hudebním divadle v Brně, foto: Tino Kratochvíl

1987 jsme postoupili přes výběrová kola do celostátního finále soutěže Porta, které se konalo v Plzni v Lochotíně. Věděl jsem, že pokud chce Kamelot uspět, musí zahrát desetkrát lépe než ostatní kapely. Písničku Zachraňte koně jsem složil týden před Portou. Byla v tom šťastná shoda náhod, malá lest a také naše buldočí vytrvalost. Pamatuji si jako dnes, jak nás hurónský řev třicetitisícového davu po zahrání písně málem srazil z pódia. Na to se

nedá zapomenout," vzpomíná zpěvák a kytarista.

V září 1987 se Kamelot stal profesionální kapelou a o dva roky později udělal Horký přehrávky u Pragokonzertu. Byl o ně tenkrát zájem i v zahraničí a zdálo se, že se blýská na dobré časy. Po listopadu 1989 se ale začal zavedený kulturní a pořadatelský systém hroutit. Z kulturních domů a sálů se staly prodejny kobereců, nádobí a různé veteše.

„Přišli jsme o živobytí a přestalo se

„Jsou na ní písně, které jsem napsal mezi roky 1981 a 1990. Na tu desku jsme čekali osm let. Pro mladého člověka je to nechtuně dlouhá doba a nevím, zda by dnes nějaká kapela dokázala tak dlouho čekat. Za socialismu pro nás ale byla

V roce 2002 hráli na Konopišti jako předskupina americko-britských Blackmore's Night. Ritchie Blackmore, šéf jmenované kapely, bývalý kytarista skupiny Deep Purple a výtečný instrumentalista, si nepřál, aby kytarista

Příběh, pointa, poselství

Kamelot vydal bezmála dvacet alb a všechna jsou pro něj důležitá. Objevuje se na nich celá řada zajímavých hostů, ať už jsou to Petr Vavřík, Libor Mikoška, Štěpán Smetáček, Laďa Kernl, Karel Holas, Vlasta Redl, Ilona Csáková, Blanka Šrůmová a další. Nikdo prý ale nikdy nebyl cíleně vybrán, prostě se to tak sešlo.

Když se Romana Horkého zeptáte,

co musí písnička mít, odpoví lakonicky: „3 P. Příběh, pointu, poselství.“

A když se ho zeptáte na jeho sen, odpoví: „Rád bych si zaválem s Ericem Claptonem, Markem Knopflerem a Chrisem Reou někde v malé hospůdce pro pár lidí a okoukal od nich nějaké kytarové finesy. Občas se mi o tomto setkání zdají krásné sny. Jednou jsem s Markem Knopflerem hrál na kašně u nás doma v Černých Polích. Byly to krásné tóny a ta hudba nás společně krásně pohltila.“ ☑

Aleš Brichta 40 let na scéně

Psal se rok 1988 a s ním třetí ročník festivalu Rockfest. Zatímco předchozí léta inklinovala k avantgardě a různorodé artové hudbě, tady to vypuklo naplno: přišel metal. Nadšení z tvrdé hudby bylo obrovské. A jejími věrozvěsty se staly skupiny Citron, Titanic, Vitacit a hlavně Arakain v čele se zpěvákem Alešem Brichtou.

TEXT: JOSEF VLČEK

Foto: Lenka Hatašová

Nebyly to v tu dobu už žádné nezkušené kapely. Vždyť Arakain vznikl na jaře roku 1982, kdy ze skupiny Apad zároveň odešli kytarista Jiří Urban a zpěvák Aleš Brichta. Jméno prý vymyslel bubeník Miroslav Nedvěd, když v opilosti zkomolil

název přípravku proti hmyzu Nerakain. V roce 1988 však název získal nový rozměr, když v Čechách vyšel první díl kultovní sci-fi série Duna, odehrávající se na planetě Arrakis. Při Brichtově lásce ke sci-fi literatuře to mělo své kouzlo.

Arakain si brzy našel domovskou scénu ve strašnickém Kulturním domě Barikádníků neboli Barikádovně, kde Aleš Brichta nějakou dobu i pracoval. Z kulturáku se brzy stalo poutní místo všech fanoušků raného metalu a ctitelů domácích následovníků řízných anglických hvězd, jako byli Judas Priest nebo Iron Maiden. Arakain, který se brzy ukázal jako nejlepší skupina svého druhu v republice, měl ovšem na víc než jen na kopírování svých vzorů. Ukázalo se, že Aleš Brichta umí psát české texty se silnými slogany a „o něčem“. Ostatně, české texty byly před rokem 1989 skoro jedinou možnou cestou, jak se dostat alespoň na singly a kompilace. Většina předlistopadových nahrávek se později objevila v původních nebo rekonstruovaných verzích na kompilaci Arakain 15, Vol. 1 a Vol. 2 (1997).

Aleš Brichta byl v té době temperamentním avatarem thrash metalu. Žánr, který vznikl fúzí klasického metalu a hardcoru, působil na české scéně obzvláště ostře a radikálně. Jeho kouzlu členitých melodií a rychlého tempa propadla i řada dalších souborů, ale tak přibroušený sound měli jen „Arakáči“.

Foto: Lenka Hatašová

Navíc čeština se svým daktylotrochejským metrem přinášela originální rytmický efekt. Můžeme ho pozorovat jak na jejich debutu Thrash The Trash (1990), tak hlavně na druhé desce Schi-

Brichtův nástup na sólovou dráhu byl velkolepý a jeho debut Růže pro Algernon z roku 1994 patří k nejlepším deskám první poloviny 90. let.

zofrenie (1991), která má přesně to, co dělá umělecké dílo výjimečným. Je aktuální, dýchá zmatenou dobou proměn, v níž vznikla, ale zároveň má nadčasový rozměr. Když Brichta zpívá „Vždycky, když přijde nějaký / starej zasloužilý páprda / a začne vykládat, co můžu a co nemůžu / tak udělám přesně pravej opak / a von se potom ptá proč? / Proč – no prostě proto / že tyhle vševědy vůbec nemám rád“, je to obecně platný generační manifest, za nějž se klidně mohou postavit i všechny následující generace.

Brichta – a s ním celý Arakain – tehdy připomínal sopku. Až do roku 1999 mu vycházela každoročně alespoň jedna deska. Úroveň byla sice proměnlivá, ale na každém albu se našla skladba, která dokázala uhranout. A ani to nestačilo, takže Brichtovi nakonec nezbylo než se vydat na paralelní sólovou dráhu. Mělo to i své opodstatnění. Rodilý Žižkovák napsal – sám nebo ve spolupráci s kytaristou Mirkem Machem – řadu písní, které se z dnešního pohledu svou přímočarostí do repertoáru Arakainu nehodily.

Brichtův nástup na sólovou dráhu byl velkolepý a jeho debut Růže pro Algernon z roku 1994 patří k nejlepším deskám první poloviny 90. let. Přinesl

Foto: David Peltán

dnes už klasické hity Výlet do bájí, Nejsm to já, o kom se ti zdá a hlavně hymnický Barák na vodstřel, který lze už dnes zařadit do zlatého fondu české rockové hudby.

Nejslavnější Brichtovou písní z Růže pro Algernon a nejspíš i nejslavnější Brichtovou písní vůbec se stala Dívka s perlami ve vlasech. Byla to coververze skladby Gyöngyhajú lány maďarské skupiny Omega. Spolu se skladbou Kámoš dost fajn z repertoáru anglické skupiny Free naznačila jednu ze silných stránek Brichtovy tvorby, schopnost přiléhavě přetextovat a interpretovat zahraniční rockové hity. Krátce po úspěchu Dívky natočil pro změnu s Arakainem album Legendy, věnované klasickým hitům Led Zeppelin, Deep Purple, Slade, Judas Priest a dalších, většinou britských souborů. Na něm se objevil velký hit roku 1995, adaptace Lady In Black neboli Slečna Závist od Uriah Heep.

Coververzím zůstal Brichta věrný i na

sólové dráze. V roce 2004 natočil spolu s Pavlou Kapitánovou album Legendy 2. Spolupráce s talentovanou nejen rockovou zpěvačkou však nečekaně brzy skončila, když v roce 2007 tragicky zahynula při autohavárii na D8.

Růže pro Algernon i následující album Ráno ve dveřích Armády spásy (1996) ukázaly, že Brichta jako sólový interpret trochu slevil z metalové struny Arakainu. Stal se z něj klasický rocker, který se nevyhýbal retro tendencím. Najednou byl schopen oslovit mnohem širší, často i nerockové publikum. Změnil i styl psaní textů. Nový sound mu umožnil víc si pohrát s obsahem a nabídnout víc než jen zkratkové vyjadřování. S přístupem, který byl blízký dnes používanému termínu singer-songwriter, se velmi rychle stal klíčovou osobností vydavatelství Popron.

Brichta se oficiálně rozešel s Arakainem 15. května 2002 při příležitosti koncertu ke 20. výročí skupiny. Říkalo

se, že zbytek kapely nerad viděl jeho sólovou kariéru, která svým ohlasem začala přerušovat známost jeho domovské kapely, a Aleš to později v televizním pořadu 13. komnata potvrdil s tím, že odešel sám, aby zabránil narůstajícím konfliktům.

Brichtův rozchod s Arakainem byl českou metalovou událostí roku. Přitom v témže roce vydané album Archeology bylo pamětihodným počinem, protože vedle Brichty se objevila Lucie Bílá. Nikoli poprvé, ale zato ve skvělém světle. Není divu, s kapelou od roku 1985 občas vystupovala jako host, a jednu dobu byla dokonce vnímána publikem jako externí členka souboru.

Brichta byl v době odchodu od Arakainu na vrcholu tvůrčích a organizačních sil. V následujícím roce založil kapelu Grizzly, natočil s ní třípísničkový singl a pak ji rozpustil, vydal velmi zdařilé album Anděl posledního soudu s hitem Zemřít je nepovinný, s Pavlou

Kapitánovou připravoval zmíněné album Legendy 2, založil tištěný hudební čtrnáctideník Rock Shock a ještě předtím otevřel jen pár týdnů po zátopách novou verzi svého rockového klubu na Palmovce. S řadou těchto nápadů, ve své době ne vždycky úspěšných, se bohužel dostal do těžkých finančních potíží, ale jak už to bývá, dílo zůstává a nikdo se neptá, za jakých obětí vznikalo.

Pokud někdo čekal, že rozchodem s Arakainem se Alešova produkce zpomalí, tak se mýlil. Brichta sestavil novou koncertní a studiovou kapelu Aleš Brichta Band a pokračoval dál v tempu „deska ročně“ i za cenu toho, že taková nadprodukce musela zákonitě vést k určitému okoukání tvůrčích principů. Nicméně, AB Band přinesl do Brichtovy tvorby něco nového – protestsong.

ODS a v řadě svých písní se i v dalších letech obrazně vyjadřoval k určitému společenským událostem. Nikdy ale ne tak natvrdo jako v roce 2009 na albu Deratizer. Vzdor všem sporům, které album kvůli jedinému verši vyvolalo, je tato deska především oslavou alfy a omegy rockové kultury, svobody:

„Svoboda je jen slovo,
možná symbol, jaký chceme být,
usíná odevzdaná
a je na nás, kam jít.
Svoboda je jen slovo,
možná všechno, o čem chceme snít,
bázlivá, poplivaná,
chcem' ji takovou mít?“

Deratizer byl zajímavý i způsobem, jak oslovil posluchače. Říkalo se mu „trafikové album“, protože Brichta ho nejdříve distribuoval za velmi nízkou

Pokud někdo čekal, že rozchodem s Arakainem se Alešova produkce zpomalí, tak se mýlil. Brichta sestavil novou koncertní a studiovou kapelu Aleš Brichta Band a pokračoval dál v tempu „deska ročně“...

Aleš Brichta Project, foto: archiv Aleše Brichty

Brichta byl v pohledu na „pány nahoře“ vždycky radikální a na pravém křídle dění. Už v roce 1990 vydal s Petrem Jandou podpůrný singl OF Volíme svobodu a demokracii, na němž byla píseň Arakainu Proč?. Později podporoval vznik

cenu po trafikách a až později ho vydal v klasické plastové krabičce.

V roce 2012 se Aleš Brichta Band přeměnil na dvě skupiny. Aleš Brichta Project je po stránce obsazení pokračováním AB Bandu s větším důrazem

na klávesy. Má na svém kontě dvě alba, z nichž první, Údolí sviní, je tu a tam znovu výletem do politického života v Česku.

Flexibilnější Aleš Brichta Trio tvoří spolu s Alešem klávesista Zdeněk Vlč a kytarista David Vaněk. Pro zpěváka, za kterým odjakživa duněla baskytara a rachotily bicí, to byl zajímavý experiment. Ostatně, Mertova Astrologa by na jejich desce Pápirový drak (2014) asi nikdo nečekal, stejně jako českou kovbojskou melodii Shane. Brichta dodnes působí v obou souborech.

Brichtův osud nepatří k těm nejednodušším. V šestnácti přišel při autohavárii o oko, potkalo ho podnikatelské fiasko, v roce 2011 si poranil druhé oko a jen taktak, že neoslepl. Není zrovna miláčkem hudební kritiky. Ale i ti, kdo nemají jeho tvorbu v oblíbě, musí uznat, že po čtyřiceti letech hudební kariéry za ním stojí velké dílo. Vždyť jsme zapomněli na projekt fotbalových songů Hattrick, na němž se v roce 2000 podílel hlavně s členy skupiny Alkehol, nebo na řadu textů, které napsal pro Olympic, Dogu, Škwor, Viléma Čoka, a dokonce i pro Věru Špinarovou. Nezmínili jsme se ani o slavném Zemětřesení, jež bylo počtu velké hvězdy českého rocku 70. let Jiřímu Schelingerovi, ba ani o albech Souhvězdí Gott, kde brilantně zazpíval hity C'est la vie a Oči barvy holubí. ☒

Annabelle

„Všichni mi říkají: ‚Vrať se na zem, ven neprorazíš.‘ Ale to je blbost!“

Ta blondatá holka s tváří posetou tetovačkami ze žvýkaček, která při vystoupení na Cenách Anděl, kde se stala objevem roku, rotovala u stropu hlavou dolů, se jmenuje Anna Žitníková. Je jí čtyřadvacet a sní o tom, že ji jednou pozná celý svět. S její sympatickou umanutostí se jí to nejspíš i podaří.

TEXT: VERONIKA KOLOUŠKOVÁ, FOTO: NATYTHENINJA

Co bylo před Annabelle?

Na střední škole jsem zpívala v kapele All The Way. Hráli jsme takový klidnější R'n'B funk. Potom přišlo akustické trio Jo'anna, které vyrostlo z buskování. Koncertovali jsme po klubech, vydali céděčko, naše názory i ambice se ale začaly rozcházet. Cítila jsem, že mám větší možnosti. Navíc, jakmile jsem součástí skupiny, mám tendenci se spíš stáhnout než velet. Pochopila jsem, že jsem sólista a že jakmile mi do mého projektu „nikdo nekecá“, víc se snažím a víc mě to baví.

Jaká jsi tehdy byla frontmanka?

Strašně jsem se styděla. Pro mě je muzika o zvuku. Ráda zpívám, ráda skládám, ráda poslouchám. Kluci mě museli nutit, abych při zpívání alespoň otevřela oči. Když člověk stojí na pódiu se zavřenýma očima, vnímá muziku silněji, ale není to vábívé pro diváky. Tak jsem se snažila učit oční kontakt s publikem a trochu se hýbat. Když to srovnám s dneškem,

je to obrovský rozdíl. Teď chci, aby si lidi užili show. Přišli se uvolnit, pobavit a něco prožít, a já jim to chci dát.

Netajíš se ambicemi stát se mezinárodní hvězdou. Dokonce si vizualizuješ sama sebe při přebírání Grammy nebo při rozhovoru v amerických talkshow. To je skvělá metoda, jak směřovat k cíli...

Snažím se brát to tak, že se to prostě stane. Když člověk začne s muzikou, tak „sky is the limit“ (nic není nemožné). Jak jsem v tom teď už rok dva, potkávám při práci strašně moc lidí, kteří mi říkají: „Vrať se zpátky na zem.“ Když to člověk poslouchá pořád dokola, leze mu to na mozek. Měla jsem momenty, kdy jsem začala pochybovat, ale nedávno jsem si řekla, že to je blbost, protože spousta věcí, od kterých mě lidi zrazovali, se mi nakonec povedla. Musíte tomu věřit. Takže teď se soustředím na velký sen, že bych chtěla své songy dostat do německého a ideálně i do švédského rádia.

Zkoušela jsem Německo a je to těžký úkol. Až jsem zase skoro podlehla těm, kdo mi říkají, že je to nemožné. Není! Nenechám se odradit řečmi, že se tam nikdo nedostane. To je nesmysl.

Taky chceš setřást punc alternativní nebo R'n'B zpěvačky a dělat pop, což je u nás téměř sprosté slovo.

Rozhodně chci dělat muziku, za kterou si budu stát. Nikdy nebudu dělat to, co by bavilo lidi, ale ne mě. Když se ale podívám na větší hvězdy, tak song, který jim otevřel dveře, byl většinou trochu „srágorka“. Člověk občas musí být přístupnější, aby se dostal k většímu davu a mohl si pak dělat muziku podle svého. Bylo by úžasné, kdyby se díky tomu mohlo počítat i s nějakým budgetem, protože teď jsme točili EP a mrzí mě, že se na všem musí šetřit, protože kdyby bylo víc peněz, mohlo být lepší. Proto je dobré prorazit jedním songem, abych si mohla dovolit lepší mix a master, natočit lepší klip, pronajmout si studio...

dostala jsem se do ožehavé finanční situace, protože během covidu najednou nebylo kde brát. V tom mě OSA a Český rozhlas, kde na Radiu Wave moderuju pořad Velký čísla, podržely.

Než sis dala ten slib, pracovala jsi v hudebním vydavatelství Universal, kde ses starala o hvězdy. Tam se zrodila Annabelle, která sní o velkém světě?

Rodina mi vždy říkala, že muzikou se

Rodina mi vždy říkala, že muzikou se člověk neuživí. Na labelu jsem ale zjistila, že se hudbou živit dá. Vyčítala jsem si, kolik času jsem ztratila tím, že jsem do toho nešla dřív, protože jsem si myslela, že je to nereálné.

Nemáš žádný plán B? Nepřipouštíš si možnost, že by to nemuselo klapnout?
Ehm... Ne. (smích)

Před pár lety jsi odjela do Londýna studovat hudbu na Middlesex University. Školu jsi ale nedokončila. Proč?

Původně jsem tam měla být tři roky, po roce jsem ale vyhodnotila, že mi to za to nestojí. Na to, co jsem se tam učila, školu nepotřebuju. Spíš to bylo o tom, být v Londýně a poznávat lidi. Školné bylo navíc dost vysoké. Ale marné to nebylo, protože po návratu jsem přesně

věděla, co chci dělat, a díky tomu se vše začalo hýbat. Navíc se tam vyučovalo autorské právo, z čehož dodnes čerpám třeba v tom, že hlídám, jak férově rozdělit peníze po songwriting sessions, aby kromě autorů zbylo pár procent i pro producenta.

Když jsme u autorského práva, co ty a OSA?

Za OSA jsem ráda. Když se nějakému songu daří, existenčně mi to pomáhá. Před lockdownem jsem skončila v práci a dala si slib, že už nikdy nebudu pracovat pro nikoho jiného kromě sebe. To bylo sice statečné rozhodnutí, ale

člověk neuživí. Na labelu jsem ale zjistila, že se hudbou živit dá. Vyčítala jsem si, kolik času jsem ztratila tím, že jsem do toho nešla dřív, protože jsem si myslela, že je to nereálné. Začala jsem se učit popové písničky a dělala. Neustále jsem psala, psala, psala, a pořád to nebylo ono. Až jsem napsala píseň Medicine. Nepřišla mi dost dobrá, ale můj přítel Ondřej Fiedler oponoval, že dost dobrá je. No a na základě Medicine jsme se s Universalem začali bavit o smlouvě.

Kdy přesně tedy vznikla Annabelle?

Dřív než songy. Původně jsem plánovala, že moje muzika bude jiná. Chtěla jsem

být strašně pozitivní, povzbuzovat lidi, být motivační, sluníčkový umělec, třeba jako George Ezra. Předtím jsem byla v depce a říkala jsem si, že muzika má lidi nakopnout a pozvednout. Tehdy mi přišla do hlavy ta moje žlutá barva. Viděla jsem žluté pódium a žlutý mikrofon, který teď mimochodem řeším. Měl to být takový symbol přechodu ze tmy do positivity. Časem se ale ukázalo, že mé songy kopírují mě samou. Na povrchu znějí vesele a uvnitř jsou textově dost smutné. Já ráda blbnu, nosím žlutou, ale uvnitř jsem melancholická. Vize Annabelle se tedy proměnila, protože chci být upřímná. Nemůžu mít motivační řeči, když se sama necítím dobře. To by bylo pokrytecké. Takže jsem se rozhodla vnášet do toho víc reality.

Máš při skládání ustálený systém?

Jednu dobu jsem měla postup, který jsem teď po nějaké době použila při přípravě EP. Naučil mě ho organizátor songwriting campů Jenda Vávra. Vymy-

Ještě stále je pro mě nepochopitelné, že lidi, které neznám, zatímco oni znají mě, zpívají texty se mnou.

slí název a pak to celé vypracuje kolem něj. Já si teď vymyslela LeMON ZeST – citronová kůra. Chtěla jsem něco citronového, což mi jde k imagi. Přišla jsem s tím na session a začaly se rozvíjet nápady – citronová kůra je kyselá, zároveň tě nabudí. Jedna songwriterka dodala, že ta slupka je tlustá, něco jako hroší kůže. K tomu se přidal německý producent Leon, kterému jsem pustila pár referenčních songů, aby měl představu, jaký vibe tam chci mít. Vznikne beat, přidá se melodie na elektrické kytáře, a když mi u ní poskočí srdíčko, je to ono. Vytvořím pěveckou linku a vznikne nálada, takže už vím, jestli to bude smutné, našťavané nebo veselé. No a pak to textově propojím s něčím, co se mi v životě děje.

Sleduješ hudební trendy?

Poslouchání trendů mě baví. Hodně mě ovlivnilo album Olivie Rodrigo – má to koule, obrovské emoce i intimitu. A teď začala vydávat songy Gayle, která mě strašně bere.

Do jaké míry se ideově podílíš na tvorbě klipů?

Třeba u Medicine jsem režisérovi Aleši Valtrovi dala pár referenčních klipů, aby věděl, jakou náladu tam chci dostat. Přišel se skvělými nápady, takže Runnin' Out of F* Time jsem už nechala zcela na něm. No a přišlo zavěšení vzhůru nohama! Když mi to oznámil, řekla jsem mu, že se asi zbláznil, protože to není v mých fyzických možnostech. Díkybohu je natolik pankáč, že to vyhecoval, přestože jsme neměli žádné záchranné složky. Zavěsili mě na jeřáb, kam mě upevnil horolezec. Když vím, že je to pro show a pro ten wow moment, to potom rotuju hlavou dolů i na Andělech.

Co tě tvůj partner Ondřej Fiedler (producent Fiedlerski) naučil ohledně hudby a showbyznysu? A co jsi naopak naučila ty jeho?

Ondra mě učí dost. Ráda sleduju jeho práci a názory, je hrozně inspirativní. Zároveň mi vždy chce pomoci a snaží se mě postrčit o krok dál. Nejvíce mě asi ovlivnil v tom, že to vždy může být lepší a že je potřeba mít v tom „srdíčko“. Nevím, jestli se něčemu naučil ode mě, ale asi se nám trochu promíchaly hudební preference a už zvládá poslouchat R'n'B. (smích)

Letos ses zúčastnila českého kola Eurovize, kam jsi ale původně nechtěla...

Neměla jsem song. Naháněli mě, já říkala, že mi to lichotí, ale že tam nemám co zahrát, protože potřebuju song, který se vymyká všemu, co jsem do té doby udělala. Nakonec na campu od OSA vzniklo Runnin' Out of F* Time a já si řekla, že ten song za to stojí.

Půjdeš do toho znovu?

Tenhle rok se na to necítím, což jsem se ale necítila ani vloni. Uvidím. Kdybych do toho šla, chtělo by to větší

připravenost. Když jdeš za vítězstvím, je třeba být připravený jako *Måneskin*, kteří měli super tým, předrezervované turné a album připravené k vydání. Po výhře to začali frkat jedno za druhým a maximálně z toho vytěžili.

Co ti dala účast v Eurovizi?

Přibyli mi zahraniční fanoušci a byla to obrovská zkušenost. Dřív než se za něco pochválím, vyčtu si všechny chyby. A poznala jsem dost svých slabín. Bylo to stresující, bylo mi nepříjemné nahánět lidi pro hlasování. Zároveň jsem zjistila, že nemám ráda soutěže. Přijde mi absurdní porovnávat umění. Všichni jsme byli jiní a super v tom, co děláme. A navíc – byli jsme na sebe sice milí, ale ve vzduchu visela taková podivná nevráživost.

Hrají tě zahraniční rádia?

Medicine a Runnin' Out of F* Time se hrají v Maďarsku, Rumunsku, Chorvatsku a v menších rádiích na Západě – ve Španělsku a v Anglii. Nějaký progres tam je, ale ještě je přede mnou hodně práce.

Dříve jsi tvrdila, že desku vydávat nechceš, že půjdeš cestou singlů. Venku máš EP KIDNAP ME PLS. Co tak najednou?

Cítila jsem, že to chce další krok, abych ukázala, že v sobě mám víc. Že umím vytvořit celistvější projekt, který bude mít myšlenku. Jsou na něm tři nové věci včetně rapu, Runnin' Out of F* Time a jako mezihra neučesaná demoverze songu – taková srdcovka.

Po covidové pauze máš za sebou konečně první živá hraní. Jak ti jde otrkávání na pódiu?

Hraju buď s DJkou Battle Lady, nebo s bandem, který tvoří bubeník Čeněk Chleboun a kytarista Dawe. Ještě stále je pro mě nepochopitelné, že lidi, které neznám, zatímco oni znají mě, zpívají texty se mnou. Při jednom z prvních koncertů v Ostravě lidi moje songy znali, strašně na ně pařili, pak se se mnou fotili a běželi za mnou, když jsem šla do taxíku. Myslela jsem, že si mě pleťou se Simou ze Slovenska, které jsem

předskakovala. Úlet. Skupina mladých z TikToku stojí úplně vpředu, zpívá a mává mi. Vždy mi přišlo trapné ptát se z pódia, jak se publikum cítí, nebo lidi nutit do akce. Ale oni to chtějí. Tak jsem to na jednom festáku vyzkoušela. Přiběhla jsem, zařvala jméno festivalu a lidi začali bláznit, tleskat a křičet. Došlo mi, že tam chodí, aby vypnuli, aby jim někdo říkal, že mají tleskat nebo křičet, a provedl je zážitkem. Nakoukala jsem hodně live koncertů, abych se inspirovala u ostatních.

Koncert Paka plná piva, foto: Kateřina Ryšavá

Tvé dlouhodobé plány už známe. Co ty blízké?

Mám sepsanou českou věc, do které chci oslovit svůj vysněný hlas na featurring, a na říjen mám zabukovaná Kasárna Karlín na první samostatný koncert, na kterém pokřtíme EP. 📍

Andy Cermak

„Snažím se skládat každý den“

Vždy v sobě měl frontmana. Třebaže v raných začátcích své kapely Sunflower Caravan nezpíval, brzy se postavil za mikrofon. Společně s klavírem a klávesami, které pro Andyho Cermaka ztělesňují vlastní hudební vesmír, se nyní vrhl na sólovou dráhu. Debutové album Secret December patří k výrazným popovým nahrávkám roku. Co předcházelo jeho vzniku a jak Andy balancuje mezi filmovou hudbou nebo spoluprací s Michalem Prokopem a skupinou Framus Five?

TEXT: VOJTĚCH TKÁČ, FOTO: TOMÁŠ MARTÍNEK

Máš klavír, který tě provází od začátku kariéry?

Mám rovnou dva. Můj táta je skladatel, proto jsme doma měli krásné piano, na které jsem zkoušel hrát zhruba od čtyř do devíti let. Potom ho vystřídal velké koncertní pianino, které mám doteď. Z rodinného domu jsme ho přestěhovali do bytu, kde se ženou bydlíme už skoro deset let. Znamená to, že mě tenhle klavír provází už téměř tři dekády.

Tvá žena zároveň natáčela videoklip k písni Our Love. Jaké to je, spolupřevádět umělecké dílo s milovanou osobou?

Šlo to skvěle, žena totiž také působí v muzikantské branži. Sice na nic nehraje, ale pomáhá kapelám a je aktivní v hudebním světě. Tenhle klip opravdu dělali dva lidi, co se znají nejlíp a nemusejí nic předstírat. Mohli jsme se natáčet věnovat, jak dlouho jsme potřebovali a chtěli.

Debutové sólové album se jmenuje Secret December. Odkazuje jeho název na nějaký konkrétní prosinec v tvém životě?

V prosinci jsem se narodil, přímo na Boží hod vánoční. Deska je melancholičtější a pianová, přičemž prosinec se hodně liší od ostatních měsíců, má krátké dny, není moc světla. Název Secret December jde chápat i tak, že každý má své tajemství a niterné pocity. Evokuje ve mně skrytost a jistou hloubku.

Kontrast nabízí skladba Dark Blue Sky, která navzdory potmělému názvu zní vesele. Symbolizuje tahle metafora zamračeného nebe poznávání neznámého?

Píseň pojednává o veškerém bádání. Nejen v rámci vesmíru, ale také ve všedním životě. Každý den totiž poznáváme nové věci, lidi a situace. Součástí svobody je i možnost objevovat. Osobně je

pro mě důležité nikdy nepřestat objevovat. Spojení Dark Blue Sky zní vlastně docela sluníčkově, podobně roztančovaný je i samotný song.

Nutnost poznávání tě neustále tlačí už od vydání první nahrávky Sunflower Caravan?

Myslím, že nutkání poznávat sílí každým dnem. Čím víc toho člověk pozná, tím víc si uvědomuje, že toho ví stále málo. Dostávám impulzy jet dál a zkoušet nové věci, teď se projevíly skrze sólovou desku. Víc jsem se otevřel spolupráci s jinými kapelami, ale i cestování nebo vykračování z komfortní zóny.

Jedním z nových umělců, se kterými spolupracuješ, se stal německý producent Niko Stoessl. Jak jste na sebe narazili?

Seznámili jsme se v baru v Berlíně. Řekl mi, že dělá producenta, tak jsem mu pustil písně Sunflower Caravan, které

Myslím, že nutkání poznávat sílí každým dnem. Čím víc toho člověk pozná, tím víc si uvědomuje, že toho ví stále málo.

se mu líbily. Naznačil jsem, že plánuju sólovku a možná bychom něco mohli zkusit společně. Za pár let jsem hledal sound engineer, který by mi zmixoval desku. Poslouchal jsem nahrávky asi pěti dobrých českých producentů, s nimiž by se mi hezky spolupracovalo. Pořád mi to ale nějak nesesedlo ke zvuku, který jsem si představoval. Nechtěl jsem se hrnout do věcí jen proto, že jsou jednodušší. Vzpomněl jsem si na Nika, jeho práce měla něco, co jsem přesně chtěl. Technicky to ani nedokážu popsat, věci do sebe prostě zaklaply. Poslal jsem mu dema a spolupráce mohla začít. Všechno jsem nahrával doma a posílal do Německa, jeho práce nepotřebovala žádné další úpravy. Když jsme se pak osobně sešli v Berlíně, šli jsme na pivo a nikdy dlouze nevyseďali ve studiu.

Jaké to je, tvořit po tolika letech hudbu mimo Sunflower Caravan?

Je to úplně jiné. Sunflower Caravan představuje druhou rodinu. Měl jsem v sobě zakořeněné, že každý hudební nápad nebo kreativní impuls souvisí jenom se Sunflower Caravan. Neexistovalo, že by někdo z nás hrál v jiné kapele nebo že bychom oslovovali extra hosty. Sólová dráha symbolizuje novou etapu. Najednou o všem rozhoduju sám, člověk se musí učit nové věci. Nadále ale chci spolupracovat jen s lidmi, se kterými si dobře rozumím. Sólovka je zároveň popová melancholická alternativa s pianem, která se do kapely tolik nehodila. Příliš se tloukla s rock'n'rollem, který jsme vždy dělali. Nechtěl jsem nic tlačit na sílu, a tak jsem se rozhodl v tomto duchu natočit celou sólovou desku.

Dostávám impulzy jet dál a zkoušet nové věci, teď se projevíly skrze sólovou desku.

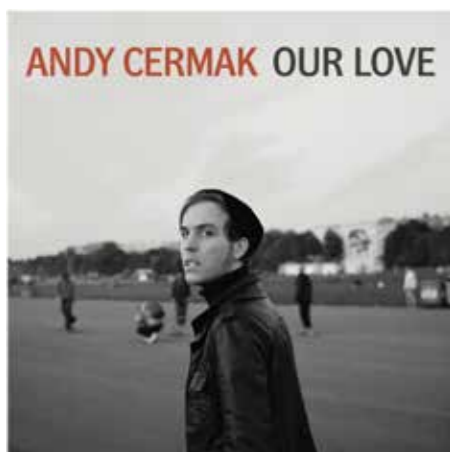
V počátcích Sunflower Caravan jsi na koncertech nezpíval. Co zapříčinilo ten moment, kdy sis uvědomil, že bys měl začít?

Deset let jsme hráli instrumentálně. S mým bráchou, který je bubeník, jsme hráli úplně odmala. Naši rodiče měli kapelu, zkušebnu jsme proto měli ve sklepě. Tehdy jsme se styděli zpívat, vlastně nás to ani pořádně nenapadlo.

Automaticky jsme spojili klávesy a bicí, ale vždycky se nám líbila zpívaná hudba. Toužili jsme mít zpěváka. Na konkurzu se za ty roky vystřídaly skoro dvě desítky zpěváků. Ale jako trio jsme zjistili, že už se k nám nikdo úplně nehodí. Respektive působilo zvláště, když jsem frontman, co píše skladby, a najednou se do rodiny přidá úplně nový zpěvák. Postupně jsem si troufl zpívání zkusit sám. Skočil jsem do toho po hlavě a rovnou začal po jedné zkoušce zpívat na turné. Připadalo mi to jako lepší tah než se dlouhodobě chystat a odhodlávat. Tohle rozhodnutí pro mě bylo zcela zásadní.

Na tuzemské scéně hraješ zároveň s Michalem Prokopem a kapelou Framus Five. Naplňuje tě tato spolupráce?

To pro mě byl velký zlom. Vždy jsem všechny nabídky ostatních kapel na post pianisty odmítal. Nedovedl jsem si představit hrát hudbu někoho jiného, tedy nebýt tím frontmanem, co interpretuje svou hudbu, svůj svět, mluví k lidem, zpívá, skáče po klávesách a tak dále. Říkal jsem si, že pozice muzikanta, který kope za frontmana, zpěváka a skladatele, není pro mě. To se ale změnilo, když mi zavolal Michal Prokop s nabídkou stát se členem jeho kultovní kapely Framus Five. I tím, že jsem si Michala už dřív moc vážil, se to ve mně najednou zlomilo a řekl jsem si, že do

toho jdu. Je čas zkusit živé hraní i z druhé strany. A předčilo to moje očekávání. Framus Five je plný skvělých muzikantů, playlist je tvořen osvědčenými hity, které na publikum skvěle fungují. Všude na nás čeká plný sál. Michal je výborný frontman a má pro mě něco zásadního, a sice že jde do každého koncertu úplně naplno. To je jediná cesta, která mě baví. Pozice podpory lídra je skvělá zkušenost a velmi mě naplňuje.

Tvá tvorba zazněla v loňském filmu Jedině Tereza. Jaké je slyšet svůj rock'n'roll v české romantické komedii?

Popravdě řečeno jsem film ještě neviděl, a neměl jsem tedy možnost zahlédnout scénu s naší hudbou. Každopádně je skvělé, když se alternativní hudba dostane do mainstreamovějšího filmu, který je určen zase jinému publiku. Někdo, kdo by se k mé hudbě jinak nedostal, ji uslyší a třeba ho zaujme, a zjistí si tak víc o mé tvorbě.

Sám se věnuješ filmové hudbě. Přistupuješ k této tvorbě úplně jinak než v případě domovské kapely či sólové dráhy?

Základní rozdíl v přístupu k filmové hudbě je, že hlavní je tu film, scénář a samostatné scény. Musíte podporovat danou scénu tou nejtrefnější hudbou a podporovat emoce, které se odehrávají na plátně. Máte tak jasně dané mantinely. Když píšu hudbu pro sebe, mám naprostou svobodu a začíná se bez jakékoliv předlohy. Při skládání svých skladeb vždy čekám na ten magický moment, kdy se skladba sama objeví z ničeho. Snažím se skládat každý den, ale když tento specifický moment nenastane, je těžké přijít s něčím skutečně dobrým. Když si pustím film, na kterém mám pracovat, tak už hudba často naskakuje sama.

V kterých snímcích můžou filmoví a televizní diváci narazit na tvou muziku?

Co se v televizi hodně reprizuje, jsou třeba seriály Petra Zahrádky Doktor Martin s Miroslavem Donutilem v hlavní roli a na něj navazující Strážmistr Topinka.

Film, který seriály propojoval a šel do kin, se jmenuje Záhada v Beskydech. Psal jsem scénickou hudbu také ke spoustě alternativních studentských filmů a televizních dokumentů. Do těch větších, kino filmů se většinou použila některá z mých písní, třeba do filmu Bajkeři obsadil naši píseň Jan P. Muchow. Jinak jsem také dělal hodně hudby do televizních reklam.

Koho ze zahraničních nebo tuzemských umělců bys označil za svou dlouhodobou a nekonečnou inspiraci v rámci filmové hudby?

Rozhodně je to Ennio Morricone. Je úžasné, jak hudbou dokáže podpořit film, a zároveň je jeho hudba tak silná a dobře napsaná, že funguje i bez filmu. Mám jiný názor než někteří skladatelé, kteří razí teorii, že hudby byste si ve filmu neměli všimnout a tím se ukáže, že je dobrá a sedí. Já si naopak myslím, že je skvělé, když si hudbu zapamatujete a spojí vás třeba s hlavním hrdinou filmu. Quentin Tarantino, milovník Morriconeho, jednou řekl, že zná spoustu filmových skladatelů, ale jen jednoho skutečného skladatele, jako byl Bach nebo Mozart, a tím je právě Ennio

Morricone. Musíte ale samozřejmě mít dobrý film, ve kterém je pro silnou hudbu místo. To je častý problém dnešní produkce. Dnes se hodně vytváří jen takový sound design, vrstvení všemožných co nejkvalitnějších zvuků, nebo do oddechových filmů hudba jako takový vtipný podklad. Líbí se mi, když se už dopředu počítá se scénami, pro které bude hudba zásadní.

Tvá sólová kariéra úspěšně odstartovala. Co byl dosavadní vrchol, kdy jsi cítil, že jsi na správné cestě? Jaký je naopak

Jsem rád, že jsem počkal tak dlouho. Složil jsem hodně melancholických a velmi alternativních písní, ale když jsem se rozhodl, že opravdu udělám sólovou desku, začal jsem úplně znova a jinak.

tvůj další vysněný bod, když vše půjde tak, jak má?

Zásadní úspěch pro mě je, že jsem spokojený se svou první sólovou deskou, na tom už se dá začít stavět. Jsem rád, že mou hudbu hrají i komerčnější rádia, i když v českém kontextu se jedná stále o hudbu alternativní. Také cítím, že jsem našel styl, v němž se mi nejlépe vyjadřuje. A i tím, že se má hudba lidem líbí, mám silnější impulzy tento typ písní dále zdokonalovat a psát nové. Vysněný a takový i pro mě nutný bod je dostat svou sólovou hudbu do zahraničí.

Prožíváš nyní díky vydání svého sólového debutu určitou euforii? Pro umělce, který se hudbě aktivně věnuje přes 20 let, jde přece jen o velký moment.

Jsem rád, že jsem počkal tak dlouho. Složil jsem hodně melancholických a velmi alternativních písní, ale když jsem se rozhodl, že opravdu udělám sólovou desku, začal jsem úplně znova a jinak. Některé popovější kousky jsem chtěl nabídnout nějaké zpěvačce, ale potom mi došlo, že pop přece můžu dělat i já. Proč ne? Měl jsem dlouho stanovené limity, protože jsem vždycky miloval rock'n'roll. Těší mě, že jsem se nakonec rozhodl takhle. Napsat kvalitní popový song s originálním nápadem vnímám jako královskou disciplínu. S deskou Secret December jsem opravdu spokojený, cítím klid, protože zní přesně tak, jak jsem si představoval. ☑

Nikol Bóková

„Všechny
moje skladby se
objevily impulzem,
jako zázrak“

TEXT: TOMÁŠ S. POLÍVKA, FOTO: JAN VALA

Klavíristka a skladatelka Nikol Bóková se nejdříve prosadila jako interpretka klasické hudby, popírá ovšem klíšé o konzervativních virtuosech. Propadla i kouzlu jazzu a improvizace a vydává jedno autorské album za druhým, aniž by jí docházely nápady. Což dokazuje i přízeň kritiky a kolegů, promítnutá do Ceny Anděl či vítězství v autorské soutěži OSA.

Čas na rozhovor jste hledala těžko, protože jste zrovna, vlastními slovy, „v záprahu komponování“. Na čem pracujete?

Je pravda, že se teď ocitám v období, kdy se snažím existovat v určité konzistentnější rovině, která není moc narušovaná vnějšími impulzy. Protože jeden ze světů, které právě transformuji do hudebního jazyka, je spíše uvnitř, než že bych potřebovala hledat inspiraci vně. Vracím se totiž k hudbě alba Prometheus. Na apríla příštího roku zazní premiéra Prometheuské suity pro

smyčcový orchestr PKS, sedm horen a kvintet, který bude hrát ve stejném obsazení jako na desce, pod taktovkou Radka Baboráka. Je to pro mě nádherný svět plný překvapení, protože kromě instrumentálního obohacování již existující hudby se objevuje hudba nová, která propojuje jednotlivé části mně známého světa, rozšiřuje jeho hranice, prohlubuje příběhy a odkrývá nová zákoutí.

To zní zajímavě. Akorát šance na reprízy podobně náročných projektů bývají malé, což

kontrastuje se spoustou vynaložené práce. Předpokládám, že koncert s orchestrem bude mít i trvalejší výstup, třeba album...

Právě tento projekt je jedním z hlavních adeptů na album pro příští rok. Pokud jde o reprízy, žádný konkrétní plán zatím není, což mi nevadí. Už jen premiérový koncert je pro mě obrovská a nádherná věc. Ale přiznám se, že v mých přáních a snech se právě s touto hudbou silně pojí vize koncertování po celém světě. Jestli se tak někdy stane, nebo ne, je zatím ve hvězdách.

Relativně často vystupujete se svým triem v Německu, chystá se i Londýn, to je dobrý začátek...

Samozřejmě bych si přála koncertovat, stejně jako vydávat desky, pro celou planetu.

Někteří autoři dokážou kompozici „vysedět“, jiní chodí po světě a čekají, až přiletí nápad, pak ho rychle zachytí, nebo loví při improvizaci nosné motivy k zafixování. Samozřejmě funguje i vše mezi těmito extrémny. Jak je tomu převážně u vás?

Pro mě platí vše, co říkáte. Musím si práci „vysedět“, ale tu a tam přiletí nápad, který rychle zachytím, a při mnohých improvizacích lovím vzácné motivy přinášející pocity, které v tu chvíli chci prožívat a které mi z nějakého důvodu znějí jako moje. Když se zamyslím nad svými skladbami zpětně, přijde mi, jako by všechny vznikly impulzem, jako zázrak. Zároveň vím, že by se nikdy neobjevily bez vší té mnohdy zdánlivě neúrodné práce okolo.

Ptám se i proto, že máte vyvážené pracovní tempo. Vydávat ročně autorskou desku není v současnosti obvyklé, s alby se ve smyslu propagace či marketingu pracuje spíše v delších intervalech. Jasně, člověka tvorba baví, ale jste spíše disciplinovaná skladatelka, nebo sebevyjádření prostě musí ven, i když to z vydavatelského hlediska není „praktické“?

Myslím, že dobrým příkladem bude to, co se mi aktuálně děje. Dala jsem své mysli rozkaz zaměřit se přes léto čistě na Prometheuskou suitu. Do toho se však objevila jedna zajímavá nabídka zvenčí, kterou zatím neprozradím, protože je příliš v zárodku, ale nedalo mi nepustit se do této nové výzvy. A v momentě, kdy jsem si říkala, že obývat dva kompoziční světy bude na nějaký čas dostačující, začaly se ven drát i nové nápady pro stejné uskupení, se kterým jsem natočila poslední album Elements. Tedy, překvapivě pro mě, opět pro sestavu lehce rozšířenou na kvinteto. Dvě skladby mám hotové, třetí je v procesu,

čtvrtá vystrkuje růžky. Už vím, jakou má mít album atmosféru, co je jeho hlavní inspirací, jaká bude jeho dramaturgická kostra. Byla bych snad i raději, kdyby se ta hudba objevila o něco později. Ale holt se objevila teď a přináší mi radost.

Na albech je pro mě velmi důležitá dramaturgická konzistence, prováza-

a Michałem Wierzgoñem doplnil David Dorůžka. Davidova kytara dotváří dialog s pianem i protiváhu v sólech, doplňuje barvu kompozic, ačkoliv i vaše komunikace v triu samozřejmě funguje výborně. Považujete kvarteto s Davidem za stálější projekt?

Nikol Bóková Quartet, zleva: Martin Kocián, Nikol Bóková, Michał Wierzgoń, David Dorůžka

nost, komplexnost daného světa. Zároveň kontinuálně připravuji nový klasický repertoár, protože toužím vydávat desky i jako interpret hudby, kterou hluboce obdivuji.

O vydavatelské praktičnosti v mém případě zřejmě hovořit nelze. Kdyby však přišel rok, ve kterém bych materiál k vydání neměla, tak bych samozřejmě nevydala ledajakou hudbu jen pro udržení nějakého ročního principu. Ten nevznikl a nikdy nefungoval jako umělý konstrukt. Přesto musím přiznat, že z ročního tempa přirozeně vyvlel příjemný způsob motivace, který se mi, i přes všechnu možnou nepraktičnost, moc líbí!

Je dobré slyšet o nových skladbách právě pro sestavu, kde vaše ustálené trio s Martinem Kociánem

Z několika diskutovaných možností bylo jít si vlastní cestou tou jedinou, která s sebou přinášela svobodu.

Rozhodně ano. Spolupráce s Davidem si nesmírně vážím, a když souhlasil s mým návrhem vytvořit stálou sestavu, ať už pro natáčení alb, nebo pro živé vystupování, byla jsem šťastím bez sebe. David

se bezpochyby stal jedním ze silných elementů mé hudby a hrát s ním je pro mě velkou ctí.

Vybavuje se mi třeba moment ve studiu, kdy jsme poprvé zahráli skladbu Layers of Reality a šli si ji poslechnout do režie. Když došlo na naprosto fenomenální kytarové sólo, jen jsem nevěřícně koukla na Davida, a on tam tak skromně seděl a zamyšleně poslouchal. Hudba dozněla a my jsme si řekli – tak zkusíme další verzi, ne? Opět jsme si šli nahrávku poslechnout. A Davidovo sólo vyznělo ještě lépe. Bylo pro mě tak silné, že jsem se neudržela a musela jsem ho jít při poslouchání samou radostí obejmout. Pak jsme šli nahrát další verzi, protože jsme se shodli na tom, že část, kde má David sólo, prostě musíme prodloužit. Tentokrát bylo jeho sólo ještě více dechberoucí, i když jsem myslela, že už to snad ani nejde. Krásné na tom bylo i to, že i když najednou existovalo několik verzí světových kytarových sol, bez váhání jsme se hned shodli na jedné, a ta je na desce.

Zmínila jste rozšiřování klasického repertoáru. Leccos o vašich preferencích naznačila už deska Unravel, kde interpretujete kompozice Vítězslava Nováka, Sergeje Rachmaninova či Maurice Ravela a k nim vlastní jazzové variace. Ale máte už představu, co by měl obsahovat váš čistě „klasický“ interpretační albóv debut?

Když jsme dotočili Elements, chtěla jsem využít toho, že ve studiu stálo koncertní křídlo, které nám na týden šlechtně zapůjčil Bechstein. A tak jsme s Janem (Valou, ještě o něm bude řeč, pozn. aut.) zůstali další dva dny a natáčeli sólovou klasiku. Přiznám se, že jsem nahráný materiál ještě neslyšela, ale brzy se k němu vrátím. Jsem zvědavá, co během těch dvou dní vzniklo, a pokud budu s výsledkem spokojená, těšili bychom se na vydání klasiky v příštím roce. Natočila jsem Schumannovu Fantazii op. 17 a dvě skladby od Liszta, konkrétně Transcendentální etudu Divoký hon a Petrarcův sonet č. 104. Jinak jsem v klasice ponořená v podstatě denně.

Některou připravuji na blízké koncerty, jinou studuji s vidinou, jak se otáčí pod gramofonovou jehlou.

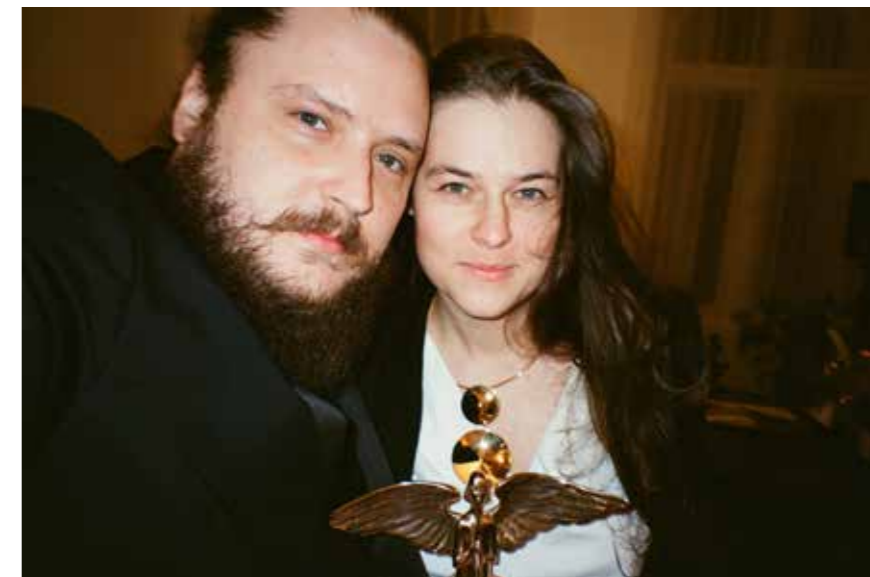
Když jsme u koncertů, asi nejčastěji dnes hrájete v jazzovém triu. V jakém poměru se dnes vlastně věnujete koncertům autorské, jazzem ovlivněné hudby a těm klasickým?

Forem, jak může vypadat můj koncert, se postupně nastřádalo několik. V poslední době jsem měla několik koncertních možností zažít, co kde dobře funguje a naopak, a budu se snažit o to,

ať všechny budoucí koncerty vzhledem k publiku, příležitosti, prostoru, akustice nebo nástroji dávají smysl. S klasickým programem vystoupím například v říjnu v rámci cyklu Hybatelé rezonance, kde v pražském Anežském klášteře propojím hudbu Bacha, Chopina, Liszta, Skrjabinu a Rachmaninova se svou vlastní tvorbou a improvizací. Srpnový koncert v Bratislavě na festivalu Viva Musica! představoval především koncertní premiéru Prometheusa, první polovina koncertu byla ale složená ze sólových skladeb Rachmaninova, Bacha a Liszta a z malého výběru z mých

Elementů. S komorním orchestrem Camerata Janáček budu 28. listopadu v Ostravě hrát skladbu pro klavír a smyčce od soudobého skladatele Pavla Zemka Nováka.

U všech dosavadních koncertů se mi vždy ozvali organizátoři sami. Podle koncepce a velikosti akcí mě většinou rovnou oslovili s představou o konkrétním obsazení a preferovaném žánrovém směřování. Já tuto osnovu následně dramaturgicky vyplňuji konkrétním programem. Je skvělé, když díky domluvě s pořadatelem můžeme vytvořit ideální program pro danou příležitost.

Jan Vala a Nikol Bóková s andělskou soškou za album Prometheus

Vraťme se ještě k nedávno vydanému albu Elements. Jako jeho koncepci uvádíte živly. Lze slovně vyjádřit, jak se do not propisuje představa ohně, vody, éteru?

Je toho mnoho. Něco by představovalo obsáhlé povídání, pro něco bych naopak těžko nacházela slova. Ale určitě mohu něco přiblížit. Například první skladbu alba Shores of the Void si představuji jako průlet prostorem, jehož jednu stranu lemují skály, tedy země, kdežto druhá strana představuje kosmos, v určitém slova smyslu prázdnotu. V průběhu skladby se střídají jednotlivé plochy. Tady musíte být obezřetný, abyste nenarazili do skály, tam musíte hlídat, abyste nebyl vtažen do neuchopitelné prázdnoty. Ale přesto většina času představuje let pod kontrolou, kdy dokonce můžete s klidem zavřít oči. A když je v těch momentech důvěry otevřete, můžete sdílet sílu země z jedné strany a nekonečnost kosmu ze strany druhé. Voda a oheň se nejzřetelněji promítají ve třetí skladbě Layers of Reality. Éter ve skladbě páté, k čemuž odkazuje už její název In the Realm of Aether. Šestá skladba Six Point Six Sextillion Tons je

inspirována zeměkoulí, jejím neustálým otáčením, hmotností a velikostí, v rámci mezi lidských imaginativních schopností, které mě do určité míry mohou přenést do míst, odkud lze naši planetu pozorovat v její majestátnosti.

Pro vydání alba Elements jste zvolila DIY přístup a založila spolu s partnerem Janem Valou, fotografem a výtvarníkem, vlastní vydavatelství Soleil et Pluie. Odůvodnila jste to potřebou absolutní kontroly nad publikovaným dílem. Jak tuto svobodu využijete, v čem je deska jiná, než kdyby vyšla u Animal Music?

Především by deska měla odlišný zvuk. Návrh ze strany vydavatele sice vycházel z určitých dlouholetých zkušeností, ale nebyl v souladu s mým očekáváním, jak na mě má hudba při poslechu působit. Na Elementsy byly aplikovány principy jiného druhu hudby, které pro mě zásadně měnily jejich podstatu. Nejdříve jsme chtěli být, stejně jako u Prometheusa, otevření k hledání kompromisů, aby obě strany mohly být s výsledkem

do dostačující míry spokojeny. Ale velmi záhy se to ukázalo jako proces, který by všem zúčastněným po velkých dávkách ubíral na radosti. Z několika diskutovaných možností bylo jít si vlastní cestou jedinou, která s sebou přináší svobodu.

Vedle zvuku by album mělo také odlišný obal. Byla by to v mnohém docela jiná deska a musím říci, že tento typ svobody, který mi dovoluje mít nad svým uměleckým vyjádřením kontrolu, mi už teď přinesl spoustu potěšení.

Nikol Bóková s kontrabasistou Martinem Kociánem

Zmiňujete obal, který logicky musí korespondovat s hudbou. K některým vašim skladbám byly také vytvořeny videoklipy. Výtvarné umění a vizuální dojmy jsou pro vás asi důležitou inspirací. Je to tak, nebo jde spíše o to, dotvořit hudbu vhodnou vizuální nadstavbou?

U trilogie Prometheus byl nejdřív příběh a emoce, ze kterých postupně vyvěrala hudba. A přesně ty původní myšlenky, které existovaly ještě před samotnými kompozicemi, jsme se pak snažili co nejvíce ztvárnit ve videoklipech. Máme však několik videoklipů, kde

jsme vizuál vytvářeli až následně, podle pocitů, které v nás už existující hudba vyvolávala. Vnímám to tak, že se hudební a vizuální složka navzájem proplétají a podle aktuální potřeby může být hlavní myšlenka vedena jedním či druhým.

Vlastní vydavatelství, to je spousta práce. Zajištění výroby, propagace, distribuce...

Ano, ohromná spousta práce! Ale je to radost. S každým jednotlivým úkonem roste vztah, který s danou deskou máte.

zkrátka veškeré tvorbě, ať už hudební, nebo vizuální. A nově i našemu vydavatelství, které, ač přináší spoustu nového, vlastně krásně zapadá do našich životů, aniž by s sebou přinášelo neuchopitelný tajfun. Pravda, někdy trochu více zafouká, ale většinou je to takový ten příjemný vítr jako v létě u moře.

Nyní už se pedagogické činnosti nevěnujete? Nechybí vám kontakt se studenty?

Jsou lidé, které učení naplňuje. A ty, kteří učí s láskou, zodpovědností a vášní, obdivuji. Já ale cítím, že mám svůj čas věnovat hudbě a vlastní tvorbě, a každý den jsem vděčná za to, že můžu.

Značka Soleil et Pluie bude sloužit jen vašim nahrávkám, nebo je otevřená i pro kolegy?

Nejdříve narcisticky prohlásím, že Soleil et Pluie vzniklo primárně pro mou hudbu. Ale už teď mám motýlky v břiše při představě, jaká hudba nás s Janem po cestě potká a osloví. Vlastně už pracujeme na albech jiných umělců. Pro vrtkavost začátků ještě nemohu nic prozrazovat, ale věřím, že snad brzy budeme moci nějaké z našich plánů sdílet se světem.

Otázka na tělo: Jak velkou kontrolu nad dílem dáte umělcům, kteří by publikovali prostřednictvím Soleil et Pluie?

Ušlapávat génia nebudeme, jinak ale budeme otěže držet pevně.

S Janem Valou jste vytvářeli, zvláště v době lockdownu, také audiovizuální projekt Cataplasm. Předpokládám, že bude pokračovat. Pokud ano, co chystáte?

Cataplasm je stále s námi, nyní zastřešen vydavatelstvím Soleil et Pluie, kde získal funkci produkce. Samotná alba budou vycházet ve vydavatelství. Ale cokoliv okolo, třeba dokumenty z natáčení nebo videoklipy a vůbec audiovizuální materiál, to vznikne v naší produkci pod značkou Cataplasm.

Vytváříme s Janem dokumenty o lidích, kteří nám imponují. Už třetím rokem natáčíme klavírní soutěž Prague

Junior Note. Věnujeme se práci na časosběrném dokumentu o Radku Baborákovi jako dirigentovi. Zároveň Cataplasm existuje jako projekt na platformě Patreon, kde nás mohou lidé, kterým se naše tvorba líbí, podporovat. Naším patronům dáváme tu a tam nahlédnout

pod pokličku a občas s nimi sdílíme tvorbu, která vzniká jen pro ně, například klavírní lekce, záznamy koncertů nebo improvizací.

Loni jste získala díky kompozici Prometheus cenu OSA v soutěži

Nejdříve narcisticky prohlásím, že Soleil et Pluie vzniklo primárně pro mou hudbu. Ale už teď mám motýlky v břiše při představě, jaká hudba nás s Janem po cestě potká a osloví. Vlastně už pracujeme na albech jiných umělců.

o nejlepší jazzovou skladbu mladého autora do 35 let. Překvapilo vás vítězství?

Vítězství mě překvapilo, protože jsem si omylem spojila dvě soutěže OSA dohromady. Jedna z nich měla vyhlášení o něco dříve a já myslela, že to je ta, kam jsem se přihlásila já, a že cenu už vyhrál někdo jiný. Soutěž jsem tedy pustila z hlavy jako uzavřenou záležitost, a když mi pak přišla zpráva, že vyhrál Prometheus, byla jsem velmi překvapená! Snažím se vzpomenout, na co jsem použila finanční bonus spojený s výhrou, ale nemohu si vybavit nic konkrétního, přestože mohu s jistotou říci, že šlo o tvorbu. Protože ať už je to Janova současná práce UX designéra, mé koncertování, skládání nebo taková příjemná injekce v podobě výhry, příjmy putují na jedno místo, kterým je právě naše společná tvorba. ☑

Šárka Adámková

„Psaní písniček je pro mě intimní proces“

Zpěvačka, hudebnice a skladatelka Šárka Adámková, tvář a hlas multižánrové skupiny Sarah & The Adams, si dráhu profesionální umělkyně vybrala už ve třech letech. V jednu dobu pravidelně hrála na severu Evropy, u nás si ji na turné pozval Janek Ledecký. V autorském procesu se však považuje za samotáře. „Prostě žiji svůj život a najednou mě to táhne k papíru nebo k nástroji,“ říká.

TEXT: JOSEF MARTÍNEK, FOTO: MARKÉTA ŠEDIVÁ

Letošní léto pro vás bylo koncertně nabitě. Stihla jste v poslední době složit i nějakou novou písničku?

Mám asi čtyři nové písničky a potom hromadu rozdělaného materiálu, který čeká v šuplíku a doufá, že se na něj někdy dostane řada. Je to ovšem složité, protože času je teď opravdu málo.

Když už jsme se dotkli koncertů, vedle těch vlastních jste v těchto měsících hostem výroční LX tour Janka Ledeckého, u něhož jste dokonce svého času hrála v kapele. Jak došlo k tomu, že se vaše cesty setkaly?

Janek mě viděl hrát a po vystoupení za mnou přišel, jestli bych s ním nejela na turné. Trochu jak z amerického filmu. Brala jsem jeho slova na lehkou váhu, ale hned druhý den mi volal a za necelé dva měsíce jsme vyrazili společně s jeho kapelou na nezapomenutelné turné.

Následující rok jsme si to celé ještě jednou zopakovali.

Bylo pro vás takové setkání tenkrát i zdrojem inspirace pro vaši vlastní tvorbu? Vzpomenete si na nějaký konkrétní moment ze svého působení u Janka, který vás ovlivnil?

Samotné setkání mi ukázalo, že v životě se může stát cokoliv, hlavně ve chvíli, kdy to vůbec nečekáte. Co se týká vlastní tvorby, tu jsem naopak v té době spíše odložila a věnovala se naplno Jankovým písničkám. Jsme všichni naladěni na stejné vlně, takže i to byl pro mě zdroj hudební radosti. Janek má velmi rád americkou hudbu a sám hraje skvěle blues, písničky Boba Dylana a tak dále. To vše jsme zařazovali na koncertech do playlistu, který má Janek vždy velmi bohatý a často a rád ho obměňuje. Nechyběly samozřejmě ani jeho vánoční písničky, které miluji. V jedné

jsem dokonce hrála na banjo, které jsem musela přinést na zkoušku hned, jakmile jsem se zmínila, že ho mám. Kromě toho jsem mohla sledovat ohromnou profesionalitu všech, odehrát bezmála čtyřicet koncertů po sobě není žádná sranda – a Janek to zvládal levou zadní. To vše v jedné dodávce společně s kapelou, bez jakýchkoliv speciálních požadavků a s velkou dávkou humoru.

K hudbě jste tíhla už odmalička. Kdo vás tehdy k muzikantskému řemeslu přivedl?

Můj tatínek se hudbě věnoval profesionálně, přestože byl vystudovaný inženýr. Hodně cestoval a já občas s ním. To mě jistě velmi ovlivnilo. Už asi jako tříletá jsem tvrdila, že budu zpěvačkou, a tahle dětská suverenita, nebo možná drzost, mě neopustila ani později. Dnes si říkám, jaké jsem měla štěstí, že to vyšlo, a to jsem se ani moc nesnažila. Necítila jsem

potřebu, prostě jsem to věděla, plán B neexistoval. Dnes mi to zpětně připadá šílené, nebo se tomu možná dá říkat osud.

Zkoušela jste už tehdy skládat vlastní písně, nebo k vám múza přišla až v pozdějším věku?

Na začátku jsem hrála jen převzaté písničky a dlouhou dobu mě to uspokojovalo. Pravda je, že jsem tak získala hodně zkušeností, osahala si různé hudební styly a přístupy. Potom ovšem přišla krize, sen byl teoreticky splněn, byla jsem profesionální hudebnicí, ale najednou mi to nestačilo a nebyla jsem šťastná. Přišla potřeba začít tvořit svůj vlastní vesmír, tak jsem začala. A čekala mě skutečně dlouhá a nelehká cesta.

Jednu dobu jste žila ve Skandinávii, kde jste hrála po místních barech. Jak vás tato zkušenost

Už asi jako tříletá jsem tvrdila, že budu zpěvačkou, a tahle dětská suverenita, nebo možná drzost, mě neopustila ani později. Dnes si říkám, jaké jsem měla štěstí, že to vyšlo, a to jsem se ani moc nesnažila.

jako hudebnici a jako autorku ovlivnila? A jak seveřané přijali muzikantku z Česka?

Brala jsem to tak, že tam spíš pracuji, než žiji. Věděla jsem, že to asi není nic pro mě a že se budu chtít brzy vrátit domů. Ale už tehdy jsem si uvědomovala, že procházím velkou životní zkušeností. Naučila jsem se být jen sama se sebou a získala sebejistotu, že se ve světě neztratím. Nejsem na plytké vztahy a věděla jsem, že za pár týdnů budu zase na jiném místě, takže jsem přes den upřednostňovala samotou. A každý večer mě čekal v baru veselý dav, který bylo třeba zabavit i do tří ráno. Na druhou stranu bylo zajímavé zažít tento druh hudební produkce, který u nás nemá obdoby. Lidé sedí kolem pianisty v baru a poslouchají, zpívají, žádají písničky na přání a házejí mince do velké nádoby postavené na pianě. Už tehdy jsem měla natočené demo asi šesti

písniček, z čehož tři byly autorské, a lidé o něj měli velký zájem. Celkově jsem vnímala, že je pro ně hudba důležitá, ať už česká, nebo světová. V tom jsem vnímala jakési spojení. Jinak to celé lze popsat jako období samotářky uprostřed davu, takže nebudu lhát, získala jsem hodně materiálu pro budoucí písničky.

Vaše první dvě alba byla převážně v angličtině, řekl bych ale, že až to třetí – česky zpívané Pověz mi z roku 2020 – znamenalo ve vašem tvůrčím snažení jistý zlom. Snad i proto, že vás lidé konečně přestali nálepkovat jako českou obdobu Norah Jones a začali více vnímat váš vlastní rukopis. Cítíte to stejně?

Cítila jsem, že chci zkusit pracovat s češtinou, a dlouho to nechávala zrát. Těší mě, že díky češtině je moje hudba lidem bližší, to vidím hlavně na koncertech. Také jsem si všimla, že v recenzích na naši poslední desku začali publicisté řešit i moje texty, což se do té doby nedělo.

Mám radost, jestli to tak někdo vnímá, ale já jsem žádný velký zlom nezaznamenala. Vnímám to spíš jako pomalý, relativně plynulý vývoj. Cítila jsem, že chci zkusit pracovat s češtinou, a dlouho to nechávala zrát. Těší mě, že díky češtině je moje hudba lidem bližší, to vidím hlavně na koncertech. Také jsem si všimla, že v recenzích na naši poslední desku začali publicisté řešit i moje texty, což se do té doby nedělo.

Řada autorů říká, že psát v mateřském jazyce je těžší, protože člověk se v něm za nic neschová. Jaký byl proces přechodu k češtině u vás?

Člověk má na sebe v mateřštině asi větší nároky než v jiném jazyce a je citlivější na různá klíšé, neobratnosti nebo právě třeba na to, že se příliš odhalí. To vše pro mě byla do jisté míry výzva, nejtěžší však asi bylo sladit českou melodiku a frázování s hudbou, která by mě ještě bavila. Trvalo mi, než jsem našla svoji cestu, ale nakonec jsem bezpečně věděla, že právě tohle chci zpívat.

Zůstanete u českého jazyka i ve svých dalších písničkách?

Mám rozpracované anglické i české texty. Baví mě oboje.

Dotkla jste se recenzí alba Pověz mi. V jedné z nich se objevil postřeh, že „Sarah & The Adams hrají americkou hudbu v češtině“. Je pro vás opravdu právě západní muzika tou vašemu srdci nejbližší?

Je to rozhodně hudba, na které jsem vyrostla. Asi tomu napomohla i tehdejší doba, ale u nás doma česká tvorba příliš nehrála. Dnes mám ale samozřejmě ráda i domácí kapely a interprety a není jich málo.

Tvoříte vždy sama, nebo necháte do výsledného díla promlouvat i někoho dalšího, například členy kapely?

Prvotní nápady vymyslím většinou sama. Potom už napůl hotové písničky doděláváme společně s partnerem, kytaristou Michalem Gregorem. Psaní

je pro mě dost intimní proces, na který potřebuji čas a prostor. Zkoušeli jsme i jiné formy práce, ale zjistila jsem, že samota mi vyhovuje nejvíc.

Dokázala byste definovat, jak a čím u vás vlastně tvůrčí proces začíná? Je to nějaký konkrétní impulz, který ho spustí, anebo dokážete skládání hudby a psaní textů naplánovat

jako jiné, běžné činnosti?

Nemám svůj tvůrčí proces zatím příliš pod kontrolou a nemyslím, že mohu definovat jeho začátek nebo konec. Prostě žiji svůj život a najednou mě to táhne k papíru nebo k nástroji. Často mi nápady přicházejí během chůze nebo při běhu. Obecně se ale u mě střídají fáze, kdy mě psaní příliš netáhne, s těmi, kdy bych psala ráda, ale nejde mi to,

a potom těmi, kdy píšu a jde to samo. V tomto směru bych ráda vnesla do svého života více pravidelnosti a disciplíny, protože jak se říká, „můžeš umět jen to, co opravdu děláš“.

Zpíváte především o svých vnitřních pocitech, o tom, co sama prožíváte a čím se zabýváte. Prozradíte, co hýbe

Prvotní nápady vymyslím většinou sama. Potom už napůl hotové písničky doděláváme společně s partnerem, kytaristou Michalem Gregorem. Psaní je pro mě dost intimní proces, na který potřebuji čas a prostor.

vaším světem jako potenciální námět dalších písni právě teď?

Mým světem teď hýbe především můj syn, ale nemyslím, že by se téma mateřství nějak silně promítalo do mé tvorby. Jde teď jen o to, aspoň na chvíli se vypořít z toho moře lásky a povinností, ve kterém se momentálně koupu, na dechnout se a zeptat se sama sebe, jak se vlastně mám. ☒

Colorful People

Kapela, co zpívá v pěti jazycích

Colorful People jsou tříčlenná česko-slovenská, přesněji budějovicko-trenčínská hudební formace, která se orientuje na žánr ve střední Evropě poněkud neobvyklý, na brazilskou hudbu. A protože víme, že v největší latinskoamerické zemi existuje několik desítek hudebních stylů, měli bychom upřesnit, že se orientují na choro. „To je hudební styl, který vznikl v 19. století v Rio de Janeiru a podobně jako pozdější bossa-nova byl hudbou místní střední třídy,“ vysvětluje vokalistka Lenka Novotná.

TEXT: JOSEF VLČEK

Prý jste se vy – Češka a dva Slováci – poprvé potkali v Praze na takzvané Ježkárně.

Přesně tak. Já jsem tam dělala zpěv, Juraj Holoda akustickou kytaru a Dušan Marko jazzový zpěv.

Odtud vede k brazilské hudbě dost daleká cesta. Jak jste se k tak v Česku netypickému druhu hudby dostali?

Můj přítel Juraj Holoda měl vždycky tendenci někam cestovat. Když jsme v roce 2012 končili na Konzervatoři Jaroslava Ježka, přišel s tím, že by chtěl jet do Brazílie. Možná to souviselo s tím, že už na škole jsme rádi poslouchali brazilskou hudbu. Nakonec se nám to splnilo přes brazilskou ambasádu v Bratislavě. Shodou okolností tam pracovala paní, která se znala s ředitelem Escola de Choro Raphael Rabello v Riu. A díky ní jsme se tam dostali.

A vy jste se tam učili jenom choro?

Většinou. Ale seznamovali jsme se taky s forró, pagode, capoeirou a dalšími styly. V Brazílii co region, to jiný druh hudby. Ale choro je jedním ze základních, a tím pádem i nejdůležitějších brazilských stylů. Z něj vyrostla bossa-nova a samba. Byli jsme tam s jednou přestávkou celých pět měsíců v letech 2012 a 2013. Studovali jsme hru na perkuse a Juraj se učil na sedmistrunnou španělskou kytaru, která je pro ten žánr strašně důležitá. Poprvé se tam dozvěděl, že musí mít dlouhé nehty. „Když chceš hrát choro, musíš mít hodně ostrý zvuk a na to musíš mít dlouhé a klidné i nalakované nehty,“ radili mu. Dodržuje to dodneška.

To jste ještě nebyli Colorful People?

Základ jsme tvořili já a Juraj už na škole, Dušan se k nám přidal o rok později. Takže to byla jen otázka jména. Když opomenou projekty, které jsme dělali na škole, tak naší první velkou hudební praxí pod hlavičkou Colorful People bylo hraní na zaoceánských parnicích.

Cestovali jsme po celém světě. Od Kari-biku po Špicberky nebo až do Singapur.

Jaké je hrát na takovém zaoceánském parníku?

Tady na pevné zemi máme zhruba sto různých koncertů měsíčně. Kluby, festivaly, soukromé party. Tam to byl jeden koncert denně po celé tři měsíce. Na jednu stranu mě to bavilo, na druhou mě štvalo, že nemám skoro žádné svoje soukromí jinde než ve své kajutě. A ta je na každé lodi malá a bez denního světla. Ale co se hraní týče, vystupovali jsme na různých místech. Měli jsme velké koncerty v lodním divadle, jindy jsme hráli lounge music v některém z klubů nebo barů. Mohli jsme hrát, co chceme. A co si budeme povídat, každé hraní je zdokonalování. Klidně bych se tam vrátila, hlavně v obdobích, kdy je tady v Čechách hluch.

Dušan Marko, to je známé jméno i mimo Colorful People.

Zpěvák ze Support Lesbiens?

Ano, ten. Rozdíl je v tom, že v Support Lesbiens je hlavním zpěvákem, zatímco v Colorful People jsem sólovou zpěvačkou zase já. To říkám jen z legrace, samozřejmě. Dušan je s námi od roku 2014. Snažíme se vystupovat v triu, myslím, že je to zvukově bohatší a pestřejší, ale občas se stane, že Dušan někde vystupuje se Supporty. Teď jsme objevili jednu angolskou zpěvačku, která si říká Anita Incognito a žije v Praze, a ta by mohla občas za Dušana zaskakovat.

V průběhu posledních dvou let to vypadá, že se sound vaší kapely mění. Dřív to vypadalo, že dominujete vy jako sólová zpěvačka, ale teď se zdá, že působíte víc jako vyrovnaný vokální soubor.

Čím dál víc se snažíme zpívat všichni. Akustická kytara a cajon, který používáme, umožňují, aby co nejvíc vynikly naše hlasy. Ostatně, když jsme tuhle hráli v Doupěti, slyšel nás anglický producent, který dělal s Mirem Žbirkou, a radil nám, že bychom naše vokály měli ještě posílit, že bychom na nich mohli ještě víc postavit náš zvuk. Já mu rozumím, protože vím, že umíme se zpěvem pracovat, stejně naše písně cítíme, stejně dáváme vibrata, a navíc naše hlasy hezky sedí dohromady.

A co jiná latina?

Láká mě kubánská hudba. Líbí se mi ale i reggae, a dokonce reggaeton.

Tenhle portorikánský styl je ovšem dost často spojený s rapem. Colorful People jsou soubor, který asi většina těch, kdo vás viděli někde v klubu, považuje spíš za jemný a lyrický, možná i melancholický.

Ono to záleží na akci. Na ty větší festivaly jako Rock For People si vybíráme jinou, energičtější hudbu. Jinak by tam lidi při nás usnuli. Repertoáru máme dost, klidně můžeme hrát i lounge music jako na těch lodích.

Na deskách vám toho ale vyšlo jen málo, že?

Když jsme se vrátili z Brazílie, tak jsme

Foto: Petr Hrubec

udělali jednu desku brazilských písní. Jmenovala se Brazilian Dream. Kromě jedné skladby byla celá v portugalštině. A loni jsme přidali podobnou šestipísníkovou desku Reflections, Vol. 1. Ta je zase celá v angličtině.

Dají se ty vaše latinské věci dělat v češtině?

Ale ano. Hlavně melancholictější skladby. Ve studiu Doupě jsme natočili zatím ještě nevydané album 12–12–12 a tam jsem přetextovala pár latinských věcí do češtiny a slovenštiny. Zbytek kapely z těch předělávek ale moc nadšený nebyl. Tohle bývala praxe v sedmdesátých nebo osmdesátých letech, ke které se nechtěli hlásit. Americké hity s českými texty, to jim na tehdejší době vadilo. Takže teď už píšeme české a slovenské texty k našim původním písním. A sním o tom, že je někdy natočíme v Sonu.

Myslíte, že tudy vede cesta?

Zpíváme v pěti jazycích – česky, slovensky, portugalsky, španělsky a anglicky. A právě ta čeština mě hodně láká, nejvíc ze všech. Ráda bych se právě v našich nových písních vrátila zpátky k české kultuře. Chtěla bych spojit české texty dohromady s tím, co jsem nasála v zahraničí. Nechat tam češtinu a přitom udělat písním exotický zvuk. Tohle uměla třeba Zuzana Navarová, jeden z mých vzorů.

Koho ještě považujete za své vzory?

Elis Regina, Maria Bethania, Caetano Veloso... Já jsem se asi měla narodit v Brazílii.

Vraťme se k té češtině. Představa češtiny s latinskými rytmy vypadá zajímavě. Takže vy jste teď v Colorful People dominující textařka?

Dalo by se to tak říct. Předtím jsem psala v angličtině, a když si na ni zvyknete, přejít z ní na český jazyk není jednoduché. Někdy je to oříšek. Copak o to, slovní zásobu člověk má, ale najít ty správné obraty, aby to nebylo ani příliš jednoduché, ani blbě a primitivní, to není legrace. Zvlášť když si přitom ráda hraju se zvukem a rytmem jazyka, což někdy svádí ke krkolomnosti. Kdo předtím dělal s angličtinou, tak ví, o čem je to v ní snazší. Zvlášť když obvykle nejdřív píšu melodii, groove nebo harmonii a až potom píšu text. Ale je to výzva!

Nezdá se vám, že se jako kapela tak trochu uzavíráte do sebe?

Naopak, milujeme hosty a rozšířené sestavy. Baví nás dělat s dalšími lidmi. Líbí se nám, když je díky nim každý koncert jiný. Všechno, co obohacuje náš zvuk, další hlas, další perkuse, to všechno je vítáno. Rádi experimentujeme. ☑

Nostalgické kouzlo reedic

Hudební vzpomínky ve staronovém hávu

Mezi obvyklé aktivity vydavatelů audio či audiovizuálních záznamů patří také zpřístupňování archivů jejich nahrávek. Zdánlivě jednoduchá práce, navíc často odměněná úspěchem u pamětníků i mladých posluchačů se zájmem o různě letitou muziku. Je však vsutku tak snadné potěšit pro věc otevřená srdce, uši a peněženky kupců?

TEXT: KAREL DENIŠ (Supraphon a.s.)

Když jsem se v roce 2004 zúčastnil konkurzu na pozici šéfproducenta Supraphonu v oboru lehké múzy, byl jedním z hlavních bodů mé úvahy bohatý katalog populární hudby. Právě tou dobou se tam začal postupně vracet (již jen český) repertoár této firmy, ale také Pantonu, z dlouhé zápůjčky Sony Music / Bonton. Pryč byly první polistopadové sezony logického nadšení nad čímkoli dříve nedostupným či nad převáděním vinylového obsahu na zdánlivě navždy vítězná cédéčka. Zaslouhou výborné práce zejména Karla Knechtla tehdy vznikaly reediční řady i jednorázové nabídky z profesně i fandovskými atraktivně uspořádaného popového, rockového či folk & country odkazu. Systematické dokumentování tvorby Karla Gotta, Heleny Vondráčkové, Václava Neckáře, Olympicu nebo Hany Zagorové bylo

završeno unikátní Gottovou 36položkovou CD kolekcí nebo zhruba polovičním ohlédnutím za kariérou Marie Rottrové. V dalších letech se nám podařilo do výpravných kartonových krabiček shrnout i téměř kompletní diskografie Hany Hegerové, Marty Kubišové,

Michala Tučného, Blue Effectu, Petra Nováka, Jazz Q, Luboše Pospíšila, Spirituál kvintetu, Vladimíra Mišika s ETC..., Pavla Bobka, Waldemara Matušky, Věry Špinarové nebo Michala Prokopa s Framus Five. Souběžně vznikaly projekty mnoha dalších interpretů, včetně občasných výletů za hranice jednoho žánru, viz třeba omnipotentní Jiří Stivín. Na začátku druhé dekády třetího tisíciletí se i u nás objevily vítané náznaky resuscitace vinylů, na niž přišla reakce v podobě dosud nekončící série obnovy legendárních alb: Krylovo Bratříčku, zavírej vrátka nebo Kuře v hodinkách kapely Flamengo patří mezi ta znovu nejúspěšnější. Aktuálně se naprostá většina reedičních aktivit přesunula do digitální podoby, ale ve vybraných případech stále pozoruhodně bodují i tzv. fyzické nosiče, tedy formáty CD a LP.

Letošními supraphonskými příklady jsou třeba výroční vydání písniček Ivana Mládka s Banjo Bandem, Jana Vyčítala s Greenhorns nebo Mikiho Ryvoly s Hoboes, z jiného stylového soudku pak například Arakainu.

Vybírání vhodných titulů a kroky spojené s vydáním

Příprava připomínek časem prověřené hudby se může zdát triviální věcí. Prostě vezmu existující zvukový záznam, dolisuji z něj nosiče a dotisknu k tomu obal, čímž je vlastně hotovo. Jenže tak jednoduché to opravdu není. Pokusím se v několika bodech vylíčit možné trable, které je nutné překonat, aby na konci byl cenný staronový kousek do sbírky. Prvním úkolem je zvolit vhodný titul. Vnímáme samozřejmě různá

přání z terénu, ale cílem je najít hudbu překračující individuální libosti a ještě dnes mající v alespoň malých tisících počítané zájemce o koupi. Dost často k výběru témat slouží životní a profesní jubilea interpretů, jindy jde o dokončené albových řad, občas o mimořádný koncert či turné, jako možný indikátor ohlasu slouží i mediální ankety o zásadních nahrávkách z minulosti nebo předvánoční trh, impulzů může být prostě víc. Po předběžném určení záměru přichází na řadu jednání s umělci či jejich dědici, neboť inovované vydání musí být zajištěno novými smluvními podmínka-

je získat souhlas k původním dílům třeba Beatles, Simona & Garfunkela, skupiny ABBA nebo Neila Younga, ale i mnoha amerických countrymanů či francouzských šansoniérů. Podobně komplikovaná může být také příprava

aktuální dokumentace. Mnohdy si totiž vydavatelé vypomohli nesprávnými údaji o autorech či názvech převzatých písní, v nouzi často mylně označovaných za tradice. Znamením minulé doby pak bylo vynechávání režimů protivných či emigrovaných muzikantů: na obalech některých alb s jejich podílem nebyli vůbec uvedeni, což se leckdy napravuje až nyní.

mi, když ty staré dávno neplatí. Tady může nastat mnohý, nejen honorářový zádrhel: leccos totiž zpěvačky, zpěváci a kapely s odstupem času nepovažují za zdařilé, jen výjimečně využívají často nedokonalé jinojazyčné exportní verze, někdy uvnitř hudebních part stále ještě probíhají zdánlivě nepřekročitelné spory bývalých členů, jindy reediční úmysl koliduje s aktuálními aktivitami u jiných vydavatelů. A do hry vstupují také další autorskoprávní aspekty, když v socialistické éře, ale ještě i v divokých devadesátkách občas chybělo nutné zahraniční posvěcení českých podob mezinárodních songů. Fanoušci se pak diví, že dnes nejsou k dispozici písně kdysi běžně vysílané a vydávané. Naše mile vstřícné spolupracovnice v OSA však dobře vědí, jak složité, ba nemožné

Kontrola a příprava zvukových a grafických podkladů k výrobě

Po překročení těchto občas bludných kořenů následuje kontrola zvukových podkladů. Prakticky nikdy nejsou k remasteringu a pořízení lisovací matrice k dispozici původní „široké“ studiové pásy, ty „úzké“ výrobní našťestí většinou ano. Paradoxní je, že technologický pokrok v 90. letech (dnes již též patřících ke zdroji reedice), tedy natáčení

ani tady není nazbyt, když tehdejší grafická a výrobní východiska již v praxi takřka stoprocentně neexistují. V úvalu přichází skenování původního obalu, což – při historicky podivné barevnosti, nekvalitě tisku a dopadech laminování – nepřináší zcela uspokojivé výsledky, zejména u LP v rozměru 30 × 30 cm. Poté nastupuje hledání možných originálů návrhů u grafiků a záběrů u fotografů, což nebývá vždy úspěšné, a je tedy nutno improvizovat. Fundamentální fandové čistých replik obalů se pak rozčilují, když jsou u některých obnovených

do v korunách co nejpříjemnější kategorie je vždy naším cílem. K tomu nabízíme – krom trvale zajímavé muziky – pečlivou starost o inovovaný zvuk (a dnešní technologie umí kouzla), kvalitní obal (obvykle obsahující podstatně víc než ten původní) nebo na CD přidané písňové bonusy (často licencované od jiných vlastníků nahrávek toho kterého interpreta), činící z výchozího alba kompletnější poslech.

Reedice jako nostalgická vzpomínka

Říká se, že zásadním formativním obdobím je cca 11 až 15 let věku, kdy muziku navždy vnímáme nejsilněji. Ale ani svist takzvané generační sekery, někdy dost prudce oddělující jednotlivé posluchačské skupiny a jejich idoly, nemusí být definitivní. Hudba nás totiž tak či onak provází po celý život a my supraphonští jsme rádi, že vám tuto skutečnost můžeme co nejpestřejší reediční nabídkou připomínat. Nostalgické vzpomínky se prý prodávají nejlépe, ale tohle ani zdaleka není jen obchodnická otázka. Je to především připomínka kumštu hudebníků, z nichž mnozí už nejsou mezi námi. A je to také splněná povinnost dávat našim dětem i vnukům věci do skutečných souvislostí, již bez chomoutu ideologie. Hezké zážitky při hudebním ohlédnutí vpřed přeji! ☑

Hana Hegerová

Cesta 1960 PÍSNĚ 2016

přímo do počítačů, nutně nemusí být výhodou. Systém jedniček a nul, občas dokonce jen v podobě finálního prodejního CD, pak leckdy bývá jediným a pro vinyl provizorním východiskem. Ale zvuk nakonec máme, tedy už zbývá jen to hezky zabalit. Optimismu ovšem

vydání nutné odchylky od čtyři či pět dekad starých předloh. Vznikají tak však někdy krásné věci, třeba když grafik Karel Haloun dnes nabízí kdysi cenzurou zakázané podoby svých obalů alb Vladimíra Mišíka nebo Jana Spáleného či Michala Cihlář vytvoří autorskou koláž vtipně navazující na album Nerezu Na vařený nudli. Je to tedy chvílemi dost dobrodružné a dlouhé usilování, vyžadující dodatečnou studiovou i uměleckou práci, nutný čas a také náklady. Jejich komplet je pak shrnut do kalkulace, pravidelného boje o udržení rozpočtu v černých číslech, bez již vstupní ztráty. Přidáte-li k tomu aktuálně nezadržitelně klesající prodeje CD a stoupající ceny výroby, od papíru přes lisovací hmotu, kov a plast až po energii, pak je složité určit rozumnou výslednou cenu. Vzpomínky na původních 44 Kčs za vinyl už jsme sice dávno zaplašili, ale umístění

Marko Ivanovič

„To nejlepší ze sebe vydávám pod tlakem“

Kdykoliv aktuálně dostanu prostou otázku „Kde se teď u nás hraje nejlepší opera?“, nemusím si dlouho lámat hlavu s odpovědí. Jsou-li totiž někde operní premiéry pravidelně prvořadou uměleckou událostí, je to obvykle v Národním divadle v Brně... Lví podíl na této skutečnosti má současný šéfdirigent Janáčkovy opery Marko Ivanovič (nar. 1976). Jeho úspěšnou kariéru interpreta ale doprovází i neméně pozoruhodná a plodná dráha skladatele a popularizátora hudby. O všech těchto (plus několika dalších) aspektech jeho tvorby jsme si na prahu nové divadelní sezony povídali v našem rozhovoru.

TEXT: ROBERT RYTINA, FOTO: ARCHIV MARKA IVANOVIČE

Pro Autor in jsme si povídali naposledy počátkem roku 2020, kdy měla v Národním divadle Brno premiéru vaše opera Monument. Jak na její uvedení zpětně vzpomínáte? Splnily inscenace a ohlasy na ni vaše představy?

Přiznám se, že teprve když se opera rok po premiéře opět vracela na prkna Janáčkovy opery, získal jsem jakýsi nadhled. A byl jsem vlastně dost spokojený. Jak se samotným výsledkem, tak i s diváckým přijetím. Ale teprve během zkouškového procesu na operu Benjamina Brittena Peter Grimes opět s režisérem Davidem Radokem jsem pochopil, jakou asi hudební představu měl David při psaní libreta Monumentu. Porozuměl jsem i těm okamžikům, kdy jsme vedli debatu o hudebním uchopení některých

scén. Asi bych dnes některá místa opery napsal jinak, ale jak říkám, pocit spokojenosti převažuje.

Je na obzoru nějaké další živé provedení?

Ano, jsem moc rád, že se Národní divadlo v Brně rozhodlo v příští sezoně Monument opět zařadit do repertoáru, a dokonce ho streamovat v rámci mezinárodní platformy Opera Vision.

Brzy po premiéře Monumentu přišel čas proticovidových opatření, která se nepříjemně promítla do podoby divadelních i koncertních sezon 2019/2020 a 2020/2021. Jakým způsobem ovlivnila tato doba právě vaše plány a povinnosti? Mnoho tvůrčích lidí prezentovalo

čas uzávěr a omezení jako ideální dobu na to, aby se mohli v klidu soustředit na vlastní tvorbu. Byl to i váš případ? A pokud ano, dalo by se říci, jaká vaše díla by „nebyť covidu nevznikla“?

„Covidové intermezzo“ mělo v mém případě podobný průběh jako u většiny mých kolegů. Zpočátku příjemné zklidnění, které umožní člověku zastavit se, srovnat si v životě priority a zamyslet se nad smyslem toho, co vlastně dělá. Pak spousta plánů, jak by se tento „volný“ čas dal tvůrčím způsobem využít. A pak překvapivé zjištění, že navzdory okolnostem nenalézám inspiraci ani energii se do něčeho pouštět. Už jsem asi tak nastavený, že to nejlepší ze sebe vydávám pod tlakem. A tak teprve když se loňská sezona opět rozběhla na plně

Marko Ivanović

obrátky, pustil jsem se kromě dirigování konečně i do nových kompozičních druhů rodů.

Jak hodnotíte právě skončenou sezonu Opery Národního divadla Brno, která už proběhla celá a bez zásadního ovlivnění bojem proti epidemii? Je vlastně symbolické, že jste ji zahájili po Monumentu už zmíněným dalším společným projektem s režisérem Davidem Radokem – inscenací opery Benjamin Brittena Peter Grimes.

Ano, Peter Grimes. U nás téměř neznámá opera, která ale (jak jsem zjistil až díky Davidu Radokovi) patří k tomu nejlepšímu, co kdy v tomto žánru vzniklo. Do tohoto díla jsem se doslova zamiloval a díky covidu jsem si mohl dovolit mnohem delší čas zkoušení. S orchestrem jsme ta nejtěžší místa předzkušovali dokonce s půlročním předstihem a se

sólisty jsem se začal potkávat ještě daleko dřív. No a myslím si, že to na výsledek bylo znát, a jsem rád, že se úspěch inscenace projevil jak v návštěvnosti, tak v recenzích.

Grimes ale nebyl jedinou úspěšnou premiérou vašeho divadla...

To určitě ne: Händelova Alcina v režii Jiřího Heřmana byla neméně působivým a zároveň velmi kontrastním titulem, který právě v porovnání s Grimesem ukazuje, jak rozmanité, a přesto efektní režijní i skladatelské přístupy můžeme v opeře nalézt. Zajímavé bylo i uchopení Kouzelné flétny režisérem Miroslavem Krobotem. A konečně Verdiho Otello dirigenta Roberta Kružíka a režiséra Martina Glasera uzavřel, myslím, velmi zdařilou a pestrou sezonu, která nás do budoucna (navzdory očekávaným finančním omezením) naplňuje značným optimismem.

S Davidem Radokem se setkáte i v sezoně 2022/2023, při práci na nové inscenaci Strausovy Salome. Shodli jste se s ním jako režisérem na tom, jaký význam pro vás oba toto dílo má a jakým způsobem ho chcete prezentovat?

S Davidem Radokem si velmi rozumím. Máme podobný názor na hudbu, na operu i na role dirigenta a režiséra. Nemluvě o tom, že David pro mě (ale i pro brněnské sólisty a sbor) bude vždycky „velkým učitelem“, vzhledem ke své přemýšlivosti, systematickosti a zkušenosti. Na Salome se velmi těším. Je to dílo 20. století, což je moje parketa, a zároveň dílo vrcholně romantické, což je oblast, do které jsem, myslím, konečně došel. Ačkoliv nás od premiéry dělí necelý rok, už teď na něm intenzivně pracujeme.

Nabízí se otázka, zda po Monumentu nechcete realizovat

nějaký další projekt, ve kterém byste byli kromě režiséra a dirigenta opět i libretistou a skladatelem.

Kdo ví? Třeba při práci na Salome narazíme na téma, které by nás oba bavilo, a vznikne z toho časem i nějaká nová společná opera!

Aktuálně jste jedním z iniciátorů a tvůrců orchestrálních komentovaných koncertů České filharmonie. Jak jste s ohlasem doposud uvedených koncertů, určených méně zkušeným posluchačům, spokojen? A jaké jsou v tomto ohledu vaše plány do budoucna?

Výkladové koncerty jsme s kolegou Petrem Kadlecem začali vymýšlet v době, kdy jsem ještě učil na hudebním gymnáziu a pochopil jsem, že po proniknutí takzvaně do střev určité skladby má posluchač z jejího vjemu jiný a často mnohem hlubší zážitek. Ačkoliv byly naše koncerty zpočátku určeny hlavně studentskému publiku, ukazuje se, že smysl mají i pro publikum dospělé, a dokonce i pro to, kterému můžeme říkat zkušené. Během let se nám navíc podařilo etablovat Českou studentskou filharmonii jako stabilní a kvalitní těleso, které má veliký potenciál i mimo svou domovskou edukační řadu. A soudě dle ohlasů a návštěvnosti, myslím, že je naše snaha o popularizaci tradiční vážné hudby zatím velmi úspěšná. Ale nápadů do budoucna máme pořád dost.

Vraťme se ale zpět k vaší autorské tvorbě. Po dětské opeře Čarokraj jste opět spojil síly s Matějem Formanem. Výsledkem je hudebně-taneční zpracování Kiplingovy Knihy džunglí, které mělo v červnu svou premiéru v pražském alternativním prostoru Azyl78. Zájem publika i nadšené recenze potvrdily, že se jednalo o mimořádně úspěšnou produkci. Prozradíte nám víc o jejím vzniku?

Kniha džunglí vznikla tak trochu omylem. Na počátku byla snaha ředitelů Jatek78 Štěpána Kubišty a České filharmonie Davida Marečka vytvořit společný projekt. Tím měl být Čajkovského balet Louskáček přenesený do letního

prostředí, upravený pro menší počet muzikantů a ztvárněný domovským tanečním souborem Jatek78, skupinou Dekkadancers. Ale už na první společné schůzce Matěj Forman zmínil Knihu džunglí a všichni jsme se toho postupně chytli. Byl to vlastně můj první pokus o čistě hudebně-taneční tvar, ve kterém není nositelem příběhu slovo, ale jen hudba a pohyb. Pro mě, jako pro bývalého skauta, byla navíc Kiplingova kniha svým poselstvím a atmosférou už dlouho přitažlivá. A možnost hudebně uchopit svět divoké a zdánlivě chaotické přírody, kde přesto vládne hluboký, neměnný řád, byla velmi inspirativní. Když se navíc člověk mohl opřít o ochotné a kreativní hudebníky z České filharmonie, byl celý tvůrčí proces až euforicky radostný, i když samozřejmě namáhavý a v jistém smyslu experimentální. Kombinace tolika různorodých subjektů v rámci jednoho projektu tady už dlouho nebyla a výsledek pro nás tvůrce do poslední chvíle zůstával velkým otazníkem. Ale musím říct, že v průběhu posledních zkoušek jsem nabyt takové jistoty, že se nám povedlo něco krásného a mimořádného, že mě vlastně už moc nezajímaly recenze ani všeobecné přijetí. Nechci, aby to znělo nějak pyšně, a nestává se mi to příliš často, ale tentokrát jsem opravdu nabyt dojmu, že lépe už by se to napsat nedalo. Což samozřejmě nemusí být vůbec

pravda, ale soudě dle reakcí publika na tom asi něco bude.

Představili jsme vás jako skladatele, dirigenta, šéfa opery i dramaturga... Cítíte se být něčím z tohoto výčtu více než tím ostatním? A zapomněli jsme ještě na některou z vašich dalších činností?

Příznám se, že v současnosti se ze všeho nejvíce cítím být tatínkem a manželem. Byl to právě ten zvláštní covid, který mě tak trochu přibrzdil v nějakých profesionálních ambicích a umožnil mi uspořádat si životní priority trochu jinak a snad lépe. Ale těch skladatelských a dirigentských plánů mám pořád ještě dost.

Pro čtenáře Autor in bude patrně zajímavé dozvědět se o vašich dalších autorských plánech. Jaké úkoly vás tedy v nejbližší době čekají jako skladatele, případně jaká vaše díla čeká vbrzku koncertní či divadelní premiéra?

Po Knize džunglí jsem se potřeboval trochu vzpamatovat. Teď na podzim mě čeká divadelní spolupráce se Štěpánem Páclm v Mahenově divadle, s žádostí o novou skladbu mě oslovil vynikající Belfiatio Quintet, ale zároveň se rozhlížím i po nějakém novém operním námětu. Jeden mám v hlavě už dlouho, ale prozrazovat ho zatím nechci. ☒

Marko Ivanović s režisérem Davidem Radokem

Hollywood na dosah ruky

Českou filmovou hudbu v minulosti reprezentovala celá paleta významných skladatelů napříč žánry, jako například Zdeněk Liška, Luboš Fišer, Karel Svoboda, Petr Hapka. Tato generace skladatelů před rokem 1989 většinou spolupracovala s určitými konkrétními filmovými režiséry. A jejich objednateli byly především Československý státní film a státní Československá televize. Komu se podařilo najít své místo pod deštníkem jejich monopolu, měl štěstí. Jak je na tom ale současná mladá generace skladatelů filmové hudby po desítkách let, co padly hranice a zásadním způsobem se změnil trh s filmovou hudbou, tedy nabídka, poptávka i technologie?

TEXT: MICHAEL PROSTĚJOVSKÝ

Ve šlépějích dnes již klasiků kráčí i dnešní starší generace, například Ivan Kurz, Zdeněk Barták nebo Martin Kratochvíl, který se ovšem věnuje spíše komponování hudby k dokumentárním filmům, často vlastní produkce. Zcela odlišným způsobem vidí svět filmové hudby dnešní třicátníci. S jedním z nich, Tomášem Živorem, jsme si na toto téma povídali uprostřed letošního parného léta. Je totiž jedním z těch, pro které v pracovních aktivitách neexistují hranice.

Tomáši, co bylo zásadní výhybkou v tvé životní cestě ke komponování vůbec a proč je tvým těžištěm hudba filmová a také hudba k počítačovým hrám?

Já jsem původně studoval zahradní architekturu a ve dvaceti letech jsem se vydal na pracovní stáž do Spojených

států. Přes den jsem zahradničil, což byla práce více manuální než kreativní. A večer, když jsem jednou navštívil piano bar v centru Filadelfie, jsem se domluvil s jeho majitelem, že tam budu hrát na piano. Za těch několik týdnů jsem měl jasno, že moje cesta povede hudebními stezkami, ale věděl jsem, že skutečné kariéry se bez kontaktů a zázemí dá jen těžko docílit. Po dokončení studií zahradní architektury jsem se přihlásil na studia na Mezinárodní konzervatoři v Praze. Změnil jsem kompletně styl myšlení a začal jsem si jít za svými sny. A mým největším snem bylo stát se filmovým skladatelem. Přihlásil jsem se proto na další školu, a to rovnou v té době na nejlepší školu na filmovou hudbu na světě – Berklee College of Music v Bostonu. Prošel jsem výběrovým řízením a jako „samoplátce“, tedy bez

stipendia, jsem strávil potřebnou dobu v Americe. Shodou okolností ve stejném ročníku studoval i můj kamarád Tomáš Kačo. Tomu to ale naštěstí umožnilo stipendium jedné české nadace. A to je dobře, byl velmi talentovaný a bez této pomoci by neměl šanci tamní studium ufinancovat.

Jak se liší styl studia na tamní škole od praxe v Praze?

Především tam učí skvělí pedagogové, kteří jsou sami špičkou ve svém oboru a byli úspěšní nejen v Hollywoodu, ale také po celém světě. Jejich přístup byl vždy motivační, a nikoliv restriktivní. Žádná „negativní motivace“ za případné chyby, nýbrž pomáhají najít správnou cestu k potřebnému výsledku. A hlavně celá výuka probíhá v týmovém a otevřeném duchu.

Skladatel Tomáš Živor, foto: archiv Tomáše Živora

Takže žádné „mám geniální nápad, ale nezahraji ti ho, abys mi ho neukradl“.

Přesně tak, naopak skladatelské nápady všichni navzájem sdílejí a případně si je doplňují nebo ještě rozvádějí. Jednou ty mně, příště já tobě. A tento duch se pak vlastně přenáší i do budoucí praxe.

Dnešní spotřeba a objem provozované hudby jsou nesrovnatelně větší než v minulosti a o hudbě filmové to platí stejnou měrou. Věnuješ se více komponování nové hudby, nebo skládání pro tzv. hudební knihovny, které nabízejí archivní hudbu produkcím, jež na komponovanou novou hudbu nemají dostatek prostředků?

Podotýkám, že komponuji nejen filmovou hudbu, ale také interaktivní hudbu pro počítačové hry, což je specifický obor. V oblasti komponované hudby spolupracuji s agenturou Soundsgate, která mi pomáhá nabídky k práci

Po dokončení studií zahradní architektury jsem se přihlásil na studia na Mezinárodní konzervatoři v Praze. Změnil jsem kompletně styl myšlení a začal jsem si jít za svými sny. A mým největším snem bylo stát se filmovým skladatelem.

získávat. Dnešní praxe je totiž zcela jiná než v době Zdeňka Lišky. V některých případech skládám a nahrávám ve svém studiu s použitím různých samplerů a virtuálních nástrojů. Pokud pracuji s bohatší produkcí, musí se i tak nejprve tímto způsobem vyrobit „Mock-up“ neboli demosnímek a po jejich schválení, či připomínkách, se píšou partitury pro živý orchestr. A zde se opět dostáváme k té týmové práci, o které jsem hovořil v případě studia ve Státech. Jeden skladatel je takzvaným garantem a přijde s přesným charakterem hudby. Ale pro časový tlak mu pak při psaní jednotlivých motivů a scén pomáhají jeho spolupracovníci. Já například takto spolupracuji s významným hollywoodským skladatelem českého původu Eliou Cmiralem. A v Česku jsme s kolegy podobně týmově vytvořili například sadu znělek pro CNN Prima News.

Konspirační teorie hovoří o tom, že „dílnu“ na psaní měl se svými spolupracovníky i William

... věřím, že na rozdíl od druhé poloviny 20. století, kdy to jinak nešlo, jsou dnešní možnosti kontaktu se světem díky komunikačním kanálům i osobním kontaktům daleko větší než tenkrát.

Přípravy před nahráváním orchestrálních znělek pro CNN Prima News, foto: Tran Anh Tuan

Shakespeare. Ale tady v tomto případě jde o zcela legální postup.

Ano, tak vypadá dnešní svět filmové hudby. Pracují tak všichni významní a časově vytížení skladatelé v Hollywoodu, jako je např. Hans Zimmer, James Newton Howard, John Williams či Alan Silvestri.

Zmínil jsi také práci na archivní hudbě.

Dělal jsem již na několika albech s jednou přední českou hudební bankou, která má značnou část zákazníků i v zahraničí. A pro ni nahrávám konkrétní typy a motivy archivní hudby, třeba chorální či minimalistické hudby. Tedy řadu motivů a každý z nich v odlišné stopáži, ať mají co největší šanci na použití. A z toho si pak potenciální zákazník vybere přesně to, co potřebuje.

Čím se liší přístup k tvorbě při skládání hudby do počítačových her?

Největší rozdíl je v tom, že hudba do filmu je vždy lineární – neboli má stejný začátek, prostředek a konec. V případě počítačových her je to však naopak. Hudba je nelineární a měla by být tzv. adaptivní, neboli měla by reagovat na to, co hráč dělá. A tím pádem je ve výsledku hudba pokaždé jiná, protože nikdy nevíme, co hráč bude v danou chvíli dělat. Může klidně hodinu stát na místě, nebo se bude chtít dostat do různých lokalit ve hře. Při skládání na to já jako skladatel samozřejmě musím neustále myslet. A celý proces skládání je tím ovlivněný. Hudba se proto rozděluje do menších částí – různých hudebních elementů, nejčastěji ve formě hudebních smyček, které se můžou donekonečna opakovat. A při vývoji hry se potom určuje, kdy má která smyčka znít. V případě hry The House of Da Vinci 2 jsme používali například tzv. vertikální přístup. Neboli hudba byla složena z vrstev jednotlivé

orchestrace a čím byl hráč blíže k cíli ve hře, tím byl „odměňován“ stále bohatší hudbou.

Je hudba pro hry využitelná i jinak?

Hudba do her je velmi specifická disciplína a její použitelnost je limitována hlavně na daný projekt. Ale v devadesáti devíti procentech případů nezazní ve hře jen interaktivní (nelineární) hudba, ale také ta „normální“. Vždy jsou tam i místa, kde si to hra žádá. Například při načtení hry v hlavním menu většinou zazní hlavní téma celé hry. A tyto části pak nejčastěji skončí na soundtracku nebo znějí při koncertním uvádění hudby do her. Takže využitelnost i jinde je v těchto případech možná, ba žádaná.

Jakou roli v tvé činnosti hraje OSA?

Licenční poplatky za vysílání a vůbec šíření inkasuje OSA, který mi vyplácí můj podíl. Část inkasa samozřejmě

dostává jak již zmíněná moje agentura, tak i hudební banka, se kterými spolupracuji. Je to v zásadě stejná praxe a vztah, jaký mají skladatelé písní se svými nakladateli. Ve statistikách, které dostáváme, jsem např. zjistil, že jedna moje skladba měla v Jižní Koreji skoro 600 tisíc užití.

Nebudeme předstírat, že naše setkání je zcela náhodné. Se mnou coby producentem nahrávek spolupracuješ řadu let. Napsal jsi řadu partitur pro moje muzikálové nahrávky se Symfonickým orchestrem Českého rozhlasu, napsali jsme spolu i několik písní pro Michaelu Gemrotovou Štikovou, Martu Kubišovou a Jakuba Hübnera. Další dvě muzikálové partitury jsi mi odevzdal právě minulý týden. Co ale považuješ za svůj dosavadní největší úspěch na poli filmové hudby?

Loni v létě jsem skládal s již zmiňovaným Eliou Cmiralem hudbu do svého prvního hollywoodského historického filmu, s názvem The Wind and the Reckoning. Jinak letos v dubnu se konala úžasná akce, jmenovala se Composers Summit 2022. Šlo o setkání špičkových autorů hudby pro audiovizí. Zúčastnily se mimo jiné takové legendy, jako je Christopher Young (skladatel k více než 130 filmům a seriálům), Jeff Beal či Conrad Pope, který je v Hollywoodu pojmem, co se týče orchestrace a skládání filmové hudby. Spolupracoval s takovými legendami, jako je John Williams, Hans Zimmer, Howard Shore a další. A celá akce byla zakončena velikým koncertem v Rudolfinu. Tam se prezentovali tito skladatelé a s nimi i několik českých autorů a já jsem mohl být mezi nimi. Prezentoval jsem tam hlavní hudební téma ze soundtracku herní série The House of Da Vinci. Vytvořil jsem specifickou aranžii pro velký symfonický orchestr a sólo vokál mně tam zpívala moje kamarádka a kolegyně, zpěvačka Kamila Nývltová. Tuto skladbu jsem tam také oddirigoval, a mohl jsem díky tomu slyšet z přední pozice úžasný orchestr PKF – Prague Philharmonia hrát moji hudbu. A nejkrásnější na tom bylo,

Composers Summit – Tomáš Živor při diskuzi o herní hudbě. Na fotce společně s Dominikem Svobodou, foto: Ilona Gerasymova

Composers Summit – závěrečné ovace po odehrání hlavního hudebního tématu herní série The House of Da Vinci, foto: Ilona Gerasymova

že za mnou pak chodili všichni ti významní hollywoodští skladatelé a říkali mi: „That was fu**ing awesome!“ V tu chvíli jsem věděl, že si tento moment budu pamatovat celý život!

Zmínil ses, že tvoje ambice sahají až do filmových ateliérů v Hollywoodu. Proč jsi tedy ve Státech po skončení studia nezůstal? Tam by

bylo splnění tvého „amerického snu“ mnohem snazší.

Samozřejmě jsem o tom přemýšlel. Ale já jsem doma v Česku, zde jsou mé kořeny a věřím, že na rozdíl od druhé poloviny 20. století, kdy to jinak nešlo, jsou dnešní možnosti kontaktu se světem díky komunikačním kanálům i osobním kontaktům daleko větší než tenkrát. ☒

Čtyřicet let Valašského špalíčku

Zblízka i zdaleka se každý rok na konci června sjíždějí do Valašského Meziříčí příznivci folkové, bluesové a beatové muziky. V nádherných kulisách zámku Žerotínů je na několika scénách čeká vždy zajímavý a jedinečný program. Otcem zakladatelem a dodnes stále inspirativní duší festivalu je **KAREL PROKEŠ** – dramaturg, organizátor, spíkr, hudební publicista i fotograf. Opojnou atmosféru Špalíčku jsem sám mnohokrát okusil na vlastní oči i uši a s Karlem jsme léta dobří kamarádi, takže to letní bilanční povídání bylo víc než příjemné.

TEXT: JAN HORÁK

Jak se před čtyřiceti lety zrodil nápad uspořádat festival?

Jakési rozhodnutí, že bych se měl pokusit ve Valašském Meziříčí zorganizovat nějakou alternativní kulturní akci, uzrálo v závěru roku 1982. Ale ať jsem měl jakékoli představy, v první řadě šlo o to, získat pro tu myšlenku oficiálního pořadatele, protože mi šlo o veřejnou prezentaci. Někaké utajené produkce pro malý okruh zasvěcených jsem považoval za tu poslední možnost. A M-klub ve Valmezu, především Milana Kuchynku, který ho v letech 1973–1985 vedl, jsem považoval za ideálního partnera pro tyhle plány.

A čím to, že právě tobě dal Milan Kuchynka ten prostor?

Když jsem na jaře 1976 rovnou z vojny natrvalo přišel do Valmezu, stal se M-klub v té šedi sedmdesátek středem mého světa. Milan byl zvláštní člověk. Straník, svazák... Před jinými s touto výbavou jsem byl ve střehu, on však měl velké charisma a byl jsem si jistý, že to je rovný chlap. Když jsem mu na podzim 1982 vyložil, jak bych si představoval festival, neodmítl ten nápad v celku, jen mě lehce korigoval a trval na názvu Valašský špalíček. Z prachu a popela vytáhl a oprášil název festivalu, který tu v roce 1976 v poněkud zmatené dramaturgii proběhl, ale tím také skončil, protože druhý, mnohem lépe připravený ročník byl v následujícím chartovním roce na poslední chvíli zakázán. Považoval ten mírumilovný název, který prý vymyslel Jaroslav Hutka, za dobré krytí. Začínali jsme tedy skromněji, což, myslím, bylo nakonec dobře.

Hrozil někdy během těch prvních let zákaz festivalu?

Atmosféra kolem festivalu zhoustla po Kuchynkově odchodu v roce 1985. On na tom rozjezdu zajistil jakousi bezpečnost

provozu, ale taky mě trochu chránil před mými nápady. Čtvrtý ročník v šestaosmdesátém jsem bez jeho dohledu rozšířil na dva dny a do programu zařadil rockové kapely. To už u nás naplno jela ta „nová vlna se starým obsahem“. Alternativní scéna hýřila bezvadně provokativními nápady, ale větší hluk také poutal větší pozornost. V roce 1987 jsme se v Jednotném kulturním zařízení, které zastřešovalo i M-klub, poprvé neshodli s ředitelkou, která se předtím postarala o Kuchynkův odchod, na několika položkách připraveného programu. Ale také to byl první ročník Valašského špalíčku v té podobě, jak festival známe dnes. Byl třídenní s řadou doprovodných programů. A poprvé zde výrazně zazářila zdejší rocková scéna. Premiéru tu měly skupiny Mňága a Žďorp s Petrem Fialou a Ciment Petra Zezulky a taky v té době už dobře vyhraná Betula pendula. Skutečný boj o existenci Valašského špalíčku nastal na jaře 1988. To už nešlo nechat na tehdejším vedení M-klubu, byli to mladí lidé, kteří by nejspíš nebojovali ani sami za sebe, natož za „můj“ festival. Já byl přece jen o deset let starší a trochu zkušenější. Musel jsem sám na ty úřady v okresním Vsetíně, což bylo v podstatě groteskní. De iure jsem jako soukromá osoba neměl mandát k nějakému vyjednávání. Vlastně mě překvapilo, že se ti aparátčící se mnou baví. Festival nakonec nečekaně podržel nový ředitel JKZ, ale Mňága a Žďorp nemohla vystoupit a my ve vyprodaném sále jen „odvážně“ uvedli a pustili její nahrávku. Příprava festivalu v roce 1989 proběhla v klidu, tanec nastal až během festivalu, vlastně hned po úvodním programu. A zatímco mě vyšetřovali v ředitelně, o patro níž účinkující i návštěvníci hromadně podepisovali petici Několik vět... Celý program pod přísným dozorem, myslím, proběhl, jak měl, ale přišla nápravná opatření a ten cirkus pak zastavil až sametový listopad.

Čím se Špalíček liší od jiných menších festivalů?

Kdesi jsem četl, že Valašský špalíček je největším z malých festivalů, což mě pobavilo. Vždycky byl něčím jiný, protože já nedokážu být stejný jako ostatní, i kdybych se o to snažil. Ale samozřejmě všechno, co dělám, se vším okolo také nějak souvisí. Je však důležité, jak ty souvislosti uchopíš. V roce 2015 jsem si uvědomil, že bigbítová dekáda, která změnila svět, je už padesát let starou historií. Začal jsem si všimnout, co dělají významné osobnosti hudby 60. let, které jsem už dlouho nesledoval. Zjistil jsem, že pokud stále hrají a nestaly se parodií sebe sama, jsou pořád inspirativní. Příkladem

Západě a děsila funkcionářské služebníky totality z východního bloku. Tady sledávám dost důvodů k návratu do těch časů, a páteří dramaturgie našeho festivalu se stala tahle retro jízda, přičemž samozřejmě nevyžadujeme, aby kapela z 60. let hrála svůj šedesátkový repertoár. Mnohdy je to i zajímavé, ale ti lidé žijí v přítomnosti... Postupně jsme počtu osobnostem 60. let rozšířili o významné projekty následující dekády a na 40. ročníku jsme začli také na kapely a osobnosti, které zde v 80. letech vytvořily silnou alternativní frontu, v podstatě rezignující na „dohodu“ s režimem, jejíž boom nastal právě před čtyřiceti lety, v letech 1982–1983. Nevím

pokoji, a chtěli nás rozstěhovat. Chodili jsme do jedné třídy, a snažili se nás rozsádit... Oba jsme pak v těch hospodách nějaký čas pracovali, oba jsme z toho kšeftu odešli a oba jsme pak vystudovali v jiných oborech. V následujících desetiletích jsme se vídali někdy třikrát za týden, jindy třikrát za rok. Franta po mnoha letech, která strávil v sestavě kapely Dobrohošť, založil se vsetínskými kamarády skupinu Veselá bída, kde zpíval lidové písničky ve folkových nebo folkrockových úpravách. Ale mezitím už spolupracoval také s Michalem Horáčkem a stal se z něj nejlepší český šansonier. Podílel se na Horáčkových projektech s Petrem Hapkou. Až po šedesátce

Karel Prokeš mezi návštěvníky na I. nádvoří zámku Žerotínů, foto: Petr Čejka

Závěr posledního vystoupení Františka Segrada na Valašském špalíčku 2020, foto: Petr Čejka

budiž český rocker Vladimír Mišík a jeho dvě nejnovější desky, nová alba Michala Prokopa či slovenského zpěváka Pavola Hammela, který tu letos v pravé poledne naplnil koncertní sál a sám s kytarou a harmoničkou doslova uhranul překvapené posluchače.

Rozhodl jsem se festival věnovat počtě veteránům, kteří to nevzdávají. Nejde mi o to, pozvat jako atrakci nějakou šedesátkovou hvězdu, ale o komplexní pohled do minulosti, která se dožila našich časů. Hudba 60. let, ve všech svých dalších proměnách, na cestě do raných sedmdesátek změnila svět, strašila „demokratické“ politiky na

o jiném českém festivalu, který by se tím programově zabýval.

Důležitým člověkem v tvém životě i díle byl výtvarník, muzikant, zpěvák, herec, filozofující bard František Segrado. I když třeba zrovna nevystupoval, bývalo ho i v zákulisí Špalíčku vždycky plno.

Seznámili jsme se jako kluci na letním táboře a znovu se potkali v patnácti u přijímaček na odborném učilišti pro kuchaře a čišníky. Já se nedostal na jakousi školu v Praze, Franta nebyl přijat na UMPRUM v Uherském Hradišti. Bydleli jsme pak spolu na internátě na jednom

vydal dvě sólové desky, a ukázalo se, že s tím měl začít mnohem dříve, ale tak to chodí...

František na Valašském špalíčku občas uváděl některý z programů, pokřtili jsme společně několik desek, na jednom ročníku zpíval ve zvláštní sestavě, kterou jsem si tenkrát vymyslel – hráli tam kluci z Čechomoru, Franta Černý na kytaru a Karel Holas na housle, hornácký muzikant a zpěvák Martin Hrbáč, Jiří Plocek z Teagrassu na mandolínu a skvělá zpěvačka a houslistka Jitka Šuranská. V roce 2012 na folkové scéně Špalíčku bláznivě a krásně jamoval s Vladimírem Mertou.

Karel Prokeš, Joe Kučera, Jesse Ballard a Jan Hrubý v roce 2020, foto: Petr Čejka

Karel Prokeš s Arthurem Brownem v roce 2016, foto: archiv Karla Prokeše

V roce 2020 jsme s Frantou vymysleli koncert, kterým jsme chtěli oslavit pětadesát let od našeho prvního setkání. Silou osobnosti tenkrát přetlačil své zdravotní potíže a s podporou muzikantů z Veselé bídy dozpíval svůj set za potlesku uznalého publika vestoje. Bylo to jeho poslední veřejné vystoupení.

Zejména v posledních letech se v programu pravidelně objevuje řada skvělých polských bluesových interpretů...

Polská hudební scéna mě zajímala od 60. let. Czesław Niemen, Tadeusz Nalepa s kapelou Breakout, později SBB, byli pro mé uši stejně zajímaví jako západní kapely. Dost brzy jsem objevil i polský jazz a desky, které nahrávali Zbigniew Namysłowski, Michał Urbaniak a další. Když se nám po roce 1990 otevřel svět, ta polská scéna se vzdálila. Až v roce 2016 jsem potkal vydavatele polského čtvrtletníku Twój Blues Andrzeje Matysika. Jemu se zalíbil Valašský špalíček a mně ta silná bluesová scéna v Polsku. Takže už pár let s jeho pomocí v programu Antologia polskiego bluesa českým posluchačům postupně objevujeme polskou folk-rock-bluesovou scénu. Ani v tomto případě nevím o nikom, kdo by se tady o něco podobného pokoušel.

Připomeň aspoň některé výstavy, které hudební produkci festivalu doprovázejí.

Publikum na II. nádvoří zámku Žerotínů, foto: Petr Čejka

Výstavy v rámci festivalu jsou většinou nějak navázány na hudební program. Soubornou výstavu Jana Antonína Pacáka zahajoval Petr Janda s kapelou Olympic, expozici psychedelických plakátů ze San Francisca, československých bigbítových plakátů, obalů gramofonových desek, časopisů a knih s názvem Psychodelia ve vizuální kultuře beatového věku 1962–72 přijeli zahájit muzikanti z kapel Velvet Underground Revival Band a The Plastic People of the Universe. K připomínce patnáctého výročí vzniku oscarového filmu Once jsme letos připravili výstavu unikátní kolekce grafických plakátů

z amerického turné Glenna Hansarda a meziříčské rodačky Markéty Irglové The Swell Season on Tour.

Jak vidíš budoucnost festivalu?

Čtyřicátý ročník Valašského špalíčku by mohl svědět k nějakému bilancování, ale mě to neláká. Jistě, hrála tu spousta zajímavých a významných muzikantů a kapel z celého světa. Historie Valašského špalíčku vzniká tak, že když skončí jeden ročník, uklidíme a připravíme další. Mám na disku uložené nápady na příští ročník, už proběhla i nějaká jednání, ale budeme na to mít peníze? Budoucnost je dobrodružně nejistá... ☒

Ten, který naučil americký soul česky

JAROMÍR LÖFFLER se nechal strhnout proudem kalných bluesových a soulových vod už v polovině šedesátých let. Od amatérské olomoucké skupiny Refugees vedla jeho cesta k The Bluesmen, jedné z legend československé bigbitové scény té doby. Pak už přišla nabídka spolupráce s ostravskou skupinou Flamingo. S kapelníkem Richardem Kovalčíkem a dalšími skvělými muzikanty za zády Jaromír Löffler definoval spolu s Marií Rottrovou jedinečnou značku ostravského soulu.

TEXT: JAN HORÁK

Bílej černocho od nádraží, jak někdy Jaromír Löffler sám sebe označuje, se narodil v Olomouci v roce 1948. Hudební samouk byl ovlivněný rodinným muzicírováním v dětství – otec hrál na kytaru a housle, matka na klavír.

Jak již zmíněno v úvodu, bluesmanem a soulmanem se vyučil v rodném městě. Také Olomouc zasáhla v polovině šedesátých let vlna britského rhythm and blues, které se Jaromíru Löfflerovi stalo nejsilnější inspirací. Ostatně nechyběl třeba na koncertu skupiny Manfred Mann v Uherském Hradišti v roce 1965. Zkušenosti sbíral během studií na gymnáziu ve skupině Refugees, ale například také účinkováním s divadelně-kabaretním souborem Skumafka. Löfflerův zájem se brzy rozšířil o americký soul a výrazný pěvecký talent mu otevřel dveře do nejlepší olomoucké kapely, legendární The Bluesmen. Bluesmeni, s výtečným klávesistou Jaroslavem Vraštilem, byli známí a úspěšní v celé republice. Jejich prvním zpěvákem byl rovněž bluesově orientovaný

Petr Fiedler, se kterým Jaromír Löffler vytvořil silný tandem dvou sólistů. Na repertoáru Bluesmenů se Löffler podílel také zdařilými stylovými texty. Jeden čas s kapelou zpívala i Hana Ulrychová, jejíž interpretace Nevidomé dívky od Karla Kryla se stala jednou z nejoceňovanějších nahrávek československého bigbitu na konci šedesátých let.

O kvalitách The Bluesmen se všeobecně vědělo, a tak není divu, že Löfflerův zpěv nešel pozornosti Richarda Kovalčíka, kapelníka ostravského Flaminga. „Mě nadchl taky zpěvák Screamin’ Jay Hawkins, chtěl jsem se mu podobat. Dával jsem si písničky o dvě tóniny výš a řval jsem podobně jako ti černoši. Znělo to docela autenticky,“ vzpomíná se smíchem Jaromír Löffler. Pro rodící se soulový zvuk Flaminga byl Jaromír Löffler ideálním interpretem, a tak od konce roku 1967 působil často v Ostravě. I nadále však měl zázemí doma v Olomouci a pokračoval ve spolupráci s The Bluesmen. Navíc býval často i v Praze, kde se, aby se vyhnul vojně, nechal zapsat na

dvouleté nástavbové studium ekonomie. Do školy sice docházel jen občas, zato se díky seznámení se skupinou bratří Gondolánů mohl ve volném čase věnovat muzice i v Praze. Říká k tomu: „Hráli jsme na tancovačkách kolem Prahy. Daly se vydělat nějaké peníze a ještě byla sranda. Gondoláni mě vzali mezi sebe, a dokonce mě jednou pozvali na obrovskou cikánskou svatbu někde u Košic. Z toho si ale raději moc nepamatuju.“

Spojení Löfflerova a Kovalčíkova citu pro výběr těch správných světových soulových čísel, vynikajících textů Vladimíra Čorta a skvěle šlapající kapely přineslo brzy výborné výsledky. Třeba způsob, jakým si Jaromír Löffler poradil s jedním z největších hitů americké soulové hvězdy Jamese Browna (It’s a Man’s Man’s Man’s World), v české verzi nazvaným Stvoř ženu z mých přání, i po více než padesáti letech bere dech. Všichni muzikanti Flaminga byli zároveň členy Ostravského rozhlasového orchestru (ORO), což skupině nabízelo možnost nahrávat písničky

V památném roce 1968, foto: archiv Jaromíra Löfflera

a také je prakticky hned vysílat v rádiu. Během roku 1968 natočil Jaromír Löffler v ostravském rozhlasu asi tucet skladeb, převážně českých verzí světových soulových hitů. Díky jeho pěveckému talentu, výborným instrumentálním výkonům kapely a schopnostem týmu rozhlasových techniků znějí i dnes tyto nahrávky skvěle.

Kromě výborných hlasových dispozic měl Jaromír Löffler navíc i něco, co není ani zdaleka dáno každému bílému interpretovi zpívajícímu černou soulovou muziku. Tím darem, kterým byl právě on, a možná že nejvíce ze všech českých zpěváků, obdařen, je tzv. feeling a frázování. Díky tomu znějí původně černošské soulové písně v jeho podání zcela přirozeně i v češtině. Bez nadsázky lze říci, že Jaromír Löffler naučil americký soul mluvit (zpívat) česky.

Intenzivní spolupráce s Flamingem se završila v létě 1968, kdy měla kapela dlouhé angažmá v jugoslávských

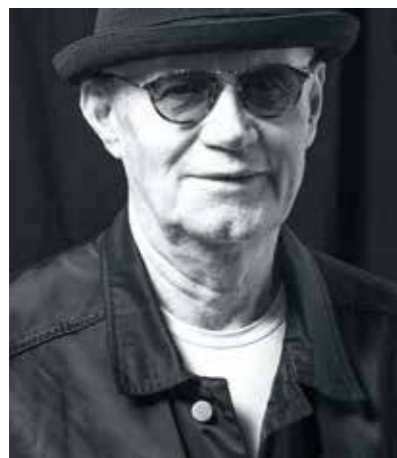
„V uplynulých dekádách vznikly na území tehdejšího Československa desítky skladeb inspirovaných černošským soulem šedesátých let. Nikdo však nedokázal do těchto skladeb vtělit původní náboj, živelnost a smutek tak jako první československý soulman Jaromír Löffler,“ říká Milan Deder, zakladatel vydavatelství Memory Records Prague.

přímošských letoviscích. Když pak v srpnu 1968 přijely do Ostravy sovětské tanky, odjel z ní Jaromír Löffler. Hned druhý den okupace ho Richard Kovalčík, u kterého tehdy Jaromír bydlel, odvezl na nádraží a zpěvák odcestoval

přes Olomouc do Vídně. Později se usadil a dodnes žije ve švýcarském Curychu, ale nějaký čas prožil i v jižní Anglii a pracoval pro londýnské hudební vydavatelství. Ve Švýcarsku se muzice a zpívání věnoval pouze příležitostně. Veškerou

energii věnoval studiu na univerzitě v Curychu a dlouhá léta pracoval na významných manažerských pozicích v odborných marketingových médiích.

Emigrace tehdy vedla nejen k zájmu o vysílání jeho skladeb, ale i k jejich vymazání z rozhlasového archivu. Normalizátory nepochybně rozrušila také skutečnost, že píseň Ikony vyšla na pamětní desce pro Jana Palacha. Löfflerovy nahrávky se podařilo zachránit jen

Jaromír Löffler dnes,
foto: archiv Jaromíra Löfflera

ŘEKLI O JAROMÍRU LÖFFLEROVI

Pavel Staněk, dlouholetý šéfdirigent Ostravského rozhlasového orchestru (ORO): „Byla radost s ním pracovat. Byl to velký talent, vlastně spíš hotový zpěvák. Měl intonaci i svůj vlastní specifický výraz.“

Petr Němec, Löfflerův kolega z Flaminga: „Jarda byl v dobrém slova smyslu trochu jinde. Vlastně nám všem tehdy ukázal, jak se ta černá muzika dá a má dělat.“

Ivo Roubal, zvukový mistr: „Byl to divočák plný energie. Živá vystoupení, natáčení ve studiu, mejdany, pořad v jednom kole. Navíc se neustále přesouval mezi Ostravou, Olomoucí a Prahou. Vůbec nechápu, jak to mohl všechno zvládat.“

S Petrem Němcem, dávným parťákem z Flaminga, foto: Roman Polášek

díky péči nadšenců, zejména zvukového mistra Ivo Roubala. Dnes je to nejlepší z oněch kultovních snímků dostupné v katalogu Supraphonline. A nejen to.

Po sametové revoluci natočil s Jiřím Urbánkem (vynikající baskytarista, jeden z někdejších kapelníků Flaminga) ve studiu ostravského rozhlasu nové nahrávky, z nichž některé byly Löfflerovy vlastní kompozice. A začal občas znovu veřejně vystupovat – s Bluesmeny, s Borisem Urbánkem (Boris Band Combination) a na několika koncertech s Marií Rottrovou. S formací Blues Power a Jaroslavem Vraštillem vystoupil v legendárním ostravském rozhlasovém Studiu 1 a na Valašském špalíčku a zaspíval také na slavnostním galakonzertu k 90 letům Českého rozhlasu Ostrava v říjnu 2019.

V posledních letech se znovu vrátil i k nahrávání. Natočil několik skladeb s členy The Bluesmen a s dalším kamarádem z dávných olomouckých začátků, jazzmanem Emilem Viklickým, vydal album s názvem 1001 Nights. Na Supraphonline najdeme také další nové, převážně autorské tituly – Mixed Double, OloMotown, Ty a já a zatím poslední Hej Siri, na kterém se spolu s pianistou Emilem Viklickým podílel také kytarista Markus Gabriel. Za pozornost stojí mj. Löfflerova odvážná soulová úprava a interpretace ikonické písně Jaromíra Nohavici Divocí koně. Anglická verze písně Ty a já (Equal) se dočkala velmi

příznivé recenze na prestižním americkém soulovém webu Soultracks.

Pražské vydavatelství Memory Records vydalo v roce 2018 vinylový singl s historickými remasterovanými nahrávkami Stvoř ženu z mých přání (původně It's a Man's Man's Man's World od Jamese Browna) a Tip, tip, tip, kterou v originále nazpíval Otis Redding jako Fa-Fa-Fa-Fa-Fa (Sad Song). Právě u tohoto vydavatelství se aktuálně připravuje další singl, tentokrát s novými nahrávkami projektu s pracovním názvem Praha-Curych. Aktivní senior Jaromír Löffler má pořád co říci. ☒

V článku jsou použity citace z knihy *Od Flaminga k Plameňákům, příběh nejslavnější ostravské kapely (autor a vydavatel Jan Horák, 2020)*.

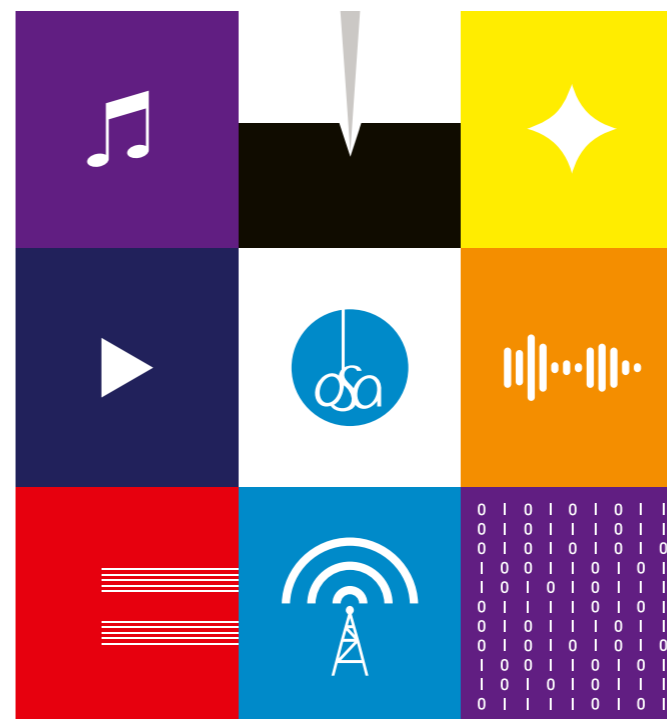

Obal vinylového singlu u Memory Records

Grantový program Partnerství OSA

Máte v hlavě zajímavý hudební projekt a rádi byste ho zrealizovali? Točíte novou desku nebo videoklip? Budete studovat hudební tvorbu v zahraničí? Pořádáte hudební akci?

A chtěli byste požádat OSA o finanční podporu? Nemeškejte! Projekt by se měl konat nejdříve 60 dní po podání žádosti a letošní poslední projektové kolo končí už **30. 11. 2022**.

Grantový program Partnerství OSA je projekt vytvořený na podporu:

- prezentace hudebních děl českých současných autorů zastupovaných OSA,
- autorské hudební tvorby,
- nových talentů v oblasti jejich hudební tvorby,
- charitativních, benefičních a obdobných akcí.

Kdo může o grant požádat:

- autoři zastupovaní OSA
- pořadatelé akcí, na nichž se hraje hudba (nejen) českých současných autorů,
- nakladatelé či vydavatelé hudebních nosičů, periodik nebo knih s hudební tematikou,
- žadatel může být fyzická i právnická osoba.

Více informací najdete na www.osa.cz/granty-partnerstvi

Billie Eilish

Na první pražský koncert raketově stoupající megastar jsem šel takřka nezavěšený, a jako již mnohokrát předtím jsem byl řádně vzdělán a obzor mi byl rozšířen, na tisíce dupajících nohou a protípól až intimních pasáží nelze zapomenout.

Justin Timberlake

Prostě Justin, ikona, lepší fotit v klidu než v pohybu.

Robbie Williams

Na Robbieho jsem neměl štěstí v období jeho největší popové slávy a tours, nicméně i tak byl swingový set velkým potěšením.

Imagine Dragons

Stejně jako s Billie jsem na první koncert IG tehdy ještě v pražském SaSaZu vyrazil s minimálním očekáváním, a i přes sádku nasazenou zpěvákovi na ruku těsně před koncertem to byl velký zážitek, který se v tomto „komorním“ pojetí už nebude opakovat.

Petr Klapper

Lana Del Rey

Jediný koncert u nás pro 800 diváků v Divadle Archa v rámci akce Electronic Beats je dalším z těch zvláštních zážitků, které bych si rád zopakoval.

Karel Gott

Můj první koncertní zážitek s mistrem, kdy celý klub v Lucerně do posledního momentu doufal, že stihne dorazit, aby zazpíval svou píseň s Bushidem – Karel dojel, všichni spokojeni.

Pharrell Williams
Jeden z mých osobních cílů při focení pro Colours of Ostrava 2018 – legendární klobouk se nekonal, ale i tak bylo cíle dosaženo.

Franz Ferdinand
Pro mě stálice indie rocku, zatím však jen ve festivalových kulisách.

The xx
Koncert na úplném počátku aktuální slávy The xx, v Klubu 007 na Strahově pro 180 lidí – ideální divácké ticho, které by se dalo krájet, jeden z koncertů, na které vzpomínám nejraději.

Depeche Mode
Své favority již od střední jsem měl štěstí fotit 4x, aktuálně nelze než doufat, že dnes už jen duo znovu naživo uvidím.

Linkin Park
Po koncertě na Aerodrome festivalu 2017 jsem si řekl, že bych asi měl Linkin Park méně zanedbávat a vyrazit na ně i za hranice ČR – to jsme samozřejmě ještě netušili, že to byl jeden z jejich posledních koncertů.

Petr Koza

Videoklipy jsem si nahrával na VHS aneb Vzpomínky na devadesátky

TEXT: PETR KOZA

Petr Koza, foto: Eva Dang

Nezávislý filmař s duší alternativního rockera, srdcem Malého prince a přístupem pankáče. Asi tak bych se ve stručnosti a jednou větou popsal. Jak to vlastně všechno začalo? Kde se vůbec vzala ta nekonečná touha dělat dokument zaměřený na hudební témata? Pro mě je hudba od dětství hodně obrazutvorná a často ve mně probouzí různé emoce, pocity, občas i vzpomínky. Dokážu si při určité skladbě připomenout nějakou situaci, některé vztahy, nebo dokonce celou dekádu, to je pak hustá nostalgie a už to jede. To jsou pro mě aktuálně hlavně devadesátky. Nedávno jsem oslavil 40 let, trochu jsem rekapituloval svůj život a uvědomil jsem si, že si nejvíc a nejradši připomínám právě tohle období. S oblibou se říká, že kdo si devadesátky pamatuje, tak je neprožil. Ale já ano, jako dítě školou povinné, byla to hlavně základka a část střední školy na průmyslovce sdělovací techniky v Panské. Chodil jsem často s walkmanem a sluchátky na uších, hrabal se u strejdy ve starých vinylech, prohlížel obaly a sjížděl desky a do toho prožíval první lásky (nejen hudební). Vytvářel jsem si v hlavě databázi svých oblíbenců a nenasytnost poznávání dalších neměla konce.

Můj první velký koncert, na který jsem v 90. letech zašel, byla kapela

Z natáčení dokumentu o hudební scéně 90. let, foto: Petr Racek

Oasis ve Sportovní hale. Bylo mi 15 let. Pak už to byl jeden koncert za druhým, přidaly se i festivaly, hltání hudebních časopisů, knih a skoro až závislost na obcházení CD bazarů, kdykoliv to jenom bylo možné. Období 90. let mám taky hodně spojené s videoklipy, které jsem si nahrával na VHS kazety z televize či

Chodil jsem často s walkmanem a sluchátky na uších, hrabal se u strejdy ve starých vinylech, prohlížel obaly a sjížděl desky a do toho prožíval první lásky (nejen hudební).

od kamarádů, a vlastně jsem si udělal slušnou sbírku a projekcemi tak tvořil de facto vlastní hudební kanál.

Nejsilnější ovlivnění hudbou a rozšíření mých obzorů pak bylo hlavně na střední škole. Dost mých spolužáků na tom bylo hodně podobně jako já, a navíc ještě hráli v různých kapelách. Byl jsem toho krásného vývoje součástí, obklopen hudebním prostředím takřka neustále, i když zatím jsem žil hudbou spíše

Z natáčení filmu Radim Hladík – Má hra, foto: David Ployhar

Petr Koza s Davidem Kollerem, foto: archiv Petra Kozy

pasivně a mým snem bylo dostat se na FAMU. Sen se stal skutečností o pár let později a já se díky Čestmíru Kopeckému dostal hned ve druháku k práci na celovečerním filmu.

Byl to film ... a bude hůř (r. Petr Nikolaev), na kterém jsem dělal poprvé velkou produkční práci. A právě hudba byla hodně důležitou součástí toho filmu. Jako svou magisterskou práci jsem si vybral téma obalů hudebních nosičů (Longplay, r. Vladimír Škultéty) a vznikl tak hodinový dokument, který už několikrát odvysílala ČT a získal mimo jiné cenu na festivalu Arts and Films v Telči. Po premiéře filmu ... a bude hůř nastalo období, kdy jsem se začal zaměřovat víc na underground, alternativu, ale v mém srdci zůstaly legendy, kterých si vážím a mám je rád vlastně pořád. A tak jsem se pak přirozeně průběžně dostával k nabídkám na produkci hudebních filmů o Filipu Topolovi a Psích vojácích (Takovej barevnej vocas letící komety, r. Václav Kučera), o Miroslavu

Jako svou magisterskou práci jsem si vybral téma obalů hudebních nosičů (Longplay, r. Vladimír Škultéty) a vznikl tak hodinový dokument, který už několikrát odvysílala ČT a získal mimo jiné cenu na festivalu Arts and Films v Telči.

Vitoušovi (Miroslav Vitouš – Jazzová legenda, r. Petr Kaňka) nebo třeba o Zuzaně Michnové a Marsyas (Jsem slavná tak akorát, r. Jitka Němcová).

Některé hudební dokumenty jsem nemohl z důvodu vytíženosti k mé lítosti produkovat, a tak jsem se stal alespoň jejich partnerem a podpořil jejich vznik či jinak pomohl. Jednalo se třeba o film Nechte zpívat Mišika (r. Jitka Němcová) nebo aktuálně film o Michaelu Kocábovi (Michael Kocáb – Rocker versus politik, r. Olga Sommerová). Některé se mě ve svých prapočátcích jen zlehka dotkly a produkoval jsem je málem (např. film o kapele Lucie). Někdy se sám divím, proč ty filmy vznikají tak dlouho, ale složitost vývoje je tak velká, že by to bylo na samostatný článek. Ve své vlastní produkční společnosti KOZA Film, kterou jsem si v roce 2020 založil, mám ve výrobě film o kapele Tata Bojs v režii Marka Najbrta. Půjde o sci-fi hudební dokument, což jsem ještě nedělal a moc se na to těším. Tuhle kapelu jsem

začal poslouchat někdy v roce 2000 po vydání alba Futuretro a od té chvíle mě nepustili. Bude to i hodně výtvarné.

U většiny hudebních dokumentů, které vznikají pod mou produkcí, jsem jejich iniciátorem. Vymyslím si, o kom by mě bavilo dělat film, nejprve zjistím, jestli by o to měla kapela či osobnost zájem, a poté hledám tvůrce, který by byl na stejné vlně. Pro mě je vždy nesmírně důležité, aby se dal dohromady tvůrčí tým lidí, kteří tím tématem žijí, baví je to, zajímá a přitahuje tak silně jako mě. Ta energie je fakt důležitá a nesmí se ztratit. Někdy může dojít i k hádkám, ale to k tomu patří. Realizace hudebního dokumentu trvá vždy několik let a je třeba si nejen rozumět, ale hlavně vytrvat a dotáhnout to společně do finále.

Někdy ale ani to nestačí a určité okolnosti zkrátka nemůžete nijak ovlivnit. Pracoval jsem třeba na filmu Rozsviť světlo, ať je vidět o kapele Už jsme doma, kde ke sklonku natáčecího období nejprve zemřel režisér (Václav Kučera) a po pár měsících ho následoval i producent (Romek Hanzlík). Byli to mí kamarádi, s kterými jsem plánoval dělat další filmy. Tenhle film jsem se rozhodl producentsky dokončit společně s Janem Hanzlíkem (synem Romka Hanzlíka), režisérem je Radim Špaček a bude hotový v roce 2023.

Vývojem pak u mě prochází také film o Radimu Hladíkovi a kapele Blue Effect (r. Vojtěch Filčev), kapele Please The Trees (r. Jirka Rendl), Michalu Pavlíčkovi (r. Michal Baumbruck) a největším a nejtěžším projektem pro realizaci jsou Devadesátky, což je zatím pracovní název, protože stejný má krimiseriál České televize. My se ale nebudeme zaměřovat na kauzy 90. let, ale na vše, co souvisí s hudbou té doby. Právě dokončujeme teaser, který bude uveden v září tohoto roku. Na projektu pracuje režisér Jakub Skalický a Radim Špaček, scenáristy jsou Lukáš Csicsely a Radek Diestler. Projekt je koncipován jako celovečerní film, seriál pro TV, kniha a koncerty.

Jako producent se ale nezaměřuji jenom na dokumenty. Chci vyprodukovat hraný film o Jiřím Schelingerovi, jehož dramatický osud, život a dílo jsou fascinující. Zemřel tragicky ve svých

30 letech, v době největší slávy, a jeho skladby se hrají dodnes a má spoustu fanoušků i mezi mladými lidmi. Mým vzorem jsou filmy Control, o podobném osudu zpěváka kapely Joy Division, nebo The Doors o Jimu Morrisonovi. Společně se scenáristou Janem Drbohlavem, režisérem Maxem Turkem a slovenským koproducentem Markem Urbanem pracujeme zejména na vývoji scénáře.

A aby toho nebylo málo, sem tam se naskytne příležitost produkovat výrobu videoklipu nebo vyrobit záznam koncertu. Dokončujeme záznam koncertu legendárních Stromboli, kteří zahráli

Petr Koza na schůzce s Tata Bojs, foto: archiv Petra Kozy

v krásném prostředí lomu Velká Amerika a povedlo se!

Líbilo by se mi zaměřit se na jednu věc a tu dělat naplno, ale neuživil bych se. Nejedná se tedy o mamon a dělat toho za každou cenu hodně, ale pokud nemáte vlastní finanční zázemí, tak je nutné pracovat na více projektech najednou a dělat k tomu i další práce, abyste jako producent mohl zaplatit lidi, co na filmu pracují, a když něco zbude, tak nakonec možná i sebe. Je to sice značný nápor, ale když něco děláte rád, podřizujete tomu pak i ten osobní

U většiny hudebních dokumentů, které vznikají pod mou produkcí, jsem jejich iniciátorem. Vymyslím si, o kom by mě bavilo dělat film, nejprve zjistím, jestli by o to měla kapela či osobnost zájem, a poté hledám tvůrce, který by byl na stejné vlně.

život, který vlastně téměř neexistuje. Všechno se to prolíná a o tom, co je práce a co už není, ani neuvažujete. Film mám rád, jinak bych to nedělal, ale hudba mě zajímá přece jenom ještě o něco víc než film. Muzikanti víc než herci a radši vyrazím na hudební festival či koncert než do kina. Ale snažím se tyhle dva světy propojovat. Zatím v tom vidím smysl a neuhýbám z cesty. Není jednoduché tyto filmy zafinancovat, ale o to větší radost pak máte, když se to podaří, film je hotový a má úspěch u diváků. ☒

šuplíky textařů

Jsou mžiky

text:
Jaroslav Samson Lenk

Zastupován OSA
od 1989,
v databázi má
registrováno
296 hudebních děl

Nežiji v bublině a koukám pozorně kolem sebe. Texty jsou vlastně jen ztvárněním nálady. Tu vlastní, tu společenskou. Poslední dobou si mozek navykl pracovat sám, a tak se mi stává, že mne písnička probudí uprostřed noci. A já ji vlastně zaznamenám a jdu spát. Ráno ji vyčistím a podle toho, do jakého šatu (aranžmá) se to obleče, tak se tomu nakonec říká. Ale vlastně to bývá zjednodušení či výtah a zhuštění příběhu. Někdy přímočaré, jindy zpoetizované. Jednou jsem se ptal na svatbě mého kamaráda, kde jsme kecali o úbytku kvalitních textů, nejslavnějšího českého zpěváka: „Mistře, kdybych se třeba i pokusil vaším směrem o nějakou píseň, o čem by měla být?“ Odpověděl s úsměvem: „O lásce přece! O párku s chlebem a hořčicí se přece bel canto zpívat nedá!“ Já ale nezavrhuji ani písně o párku s hořčicí. Možná asi proto taky nejsem Mistr.

Jaroslav Samson Lenk

Jsou mžiky, které neumíme popsat, co život mohou protkat jako nit, kdy nechce se nám jako šáša hopsat, či jinak, co je hloupé vyplnit. A postižení dramatickou chvílí se krčíme jak dítě u plotu. Když zuřivě se všude kolem střílí, my nemůžeme, jak tihnem k životu.

Jako dítě, jako láska, jako obrázek, co štěstí vybaví. Jako náhoda, anebo sázka se to proti nám rozhodně postaví. Tak nemůžeme, když jiní chtějí, zradit sami sebe už jen z podstaty. Ať se nám ti, co mohou, třeba klidně smějí. Jsme jiní letorou i žitím dojatí.

Jsou obrázky, co probudí vás ze sna, tam někde v hlavě, vzadu, zasutý. A vrací se, když s jarem vstoupí Vesna, ze vzpomínek a dětství ukutý. Těch není moc. Život je žitím cedí. Jsou ti, co nezbyde jim vůbec nic, co nemají fištrou, málo nos je svědčí, při trapnosti je nepoleje hic.

Jako dítě, jako láska, jako obrázek, co štěstí vybaví. Jako náhoda, anebo sázka se to proti nám rozhodně postaví. Tak nemůžeme, když jiní chtějí, zradit sami sebe už jen z podstaty. Ať se nám ti, co mohou, třeba klidně smějí. Jsme jiní letorou i žitím dojatí.

Jsou mžiky, které neumíme popsat, co určí, proč jsme právě takoví, že neumíme někdy z rána dospat. To jak jsme touhou po životě hladoví. A na zápraží sedíme, když svítá. To všední den je rázem nedělí. A když pak z pampelišek chmýří vzduchem lítá, cítíme v zádech šustit křídla andělů.

Na e-mail nastenka@osa.cz nám můžete zasílat své postřehy, novinky, úspěchy atd. Info pište stručně a jasně, popřípadě doplněné odkazem na web. Uvádějte prosím svůj podpis. Těšíme se na vaše příspěvky!

nástěnka

Jana Koubková získala cenu Trebbia za tvůrčí činnost.

V rámci 20. ročníku předávání Mezinárodních cen Trebbia, který se uskutečnil ve Španělském sále Pražského hradu, byly předány ceny laureátům z mnoha zemí světa. Mezi oceněnými za tvůrčí činnost byli skladatel a dlouholetý člen

dozorčí rady OSA Juraj Filas (in memoriam) a legendární jazzová zpěvačka Jana Koubková, která za svou dlouholetou hudební kariéru prošla mnoha stylovými seskupeními od blues, swingu, mainstreamu přes bebop, latin, free až po world-ethno a fusion. Zúčastnila se mnoha festivalů nejen v Evropě, ale i na Kubě, v Alžírsku, Senegal, na Pobřeží slonoviny, v Libanonu, Izraeli či Maroku. Kromě skládání hudby se věnuje i novinářské činnosti – píše fejetony, sloupky a v neposlední řadě poezii. Cena Trebbia je ocenění nyní udělované Nadací Trebbia jako výraz uznání podnikatelům, mecenášům i umělcům. O laureátech rozhoduje osmičlenný Mezinárodní nomináční komitét.

Zpěvačka Giudi vydala nový singl Taste!,

kteří je manifestem, oslavou feminoty a poděkováním jak fanouškům, tak i drag queens komunitě, která pro ni představuje vzájemnou inspiraci. Text

písně podnítily komentáře fanoušků na sociálních sítích, které Giudi obdržela po vydání písně Jezinky, s níž se účastnila národního kola Eurovision Song Contest 2021. Nejzajímavější komentáře a slangové výrazy proměnila v text songu Taste!. Giudi tak originálním způsobem děkuje fanouškům za podporu a přízeň. Zároveň oznámila vydání svého debutu na podzim.

Ewa Farna – Umami Tour

V Brně se 30. září a 1. října uskutečnila klubová noc BAAtCH Brno spojená se showcase festivalem a konferencí.

Cílem bylo poukázat na živost brněnské kulturní sféry, bohatou hudební historii a současnost. Konference propojila nejen brněnské kluby, ale také platformy na jihomoravské scéně.

Lara Morr přišla s novinkou Offline,

kteřá má letní vibe a chill. Text, melodie a harmonie jsou rukopisem zpěvačky. „Stále se za něčím ženeme, jsme neustále na mobilech, které se staly závislostí, a přitom zapomínáme vnímat přítomnost. Občas je potřeba vypnout a zresetovat hlavu, jednoduše být offline,“ popisuje píseň zpěvačka Lara Morr.

Adam Jánošík uvedl svůj nový projekt LABe,

u kterého je výhradním autorem hudby i textů. Před zveřejněním desky představil už dva singly včetně videoklipů – Dvě

srdce a Kousek tvého nebe. V psaní písniček našel funkční způsob terapie poté, co v roce 2019 začal nový život jako abstinující alkoholik. „Musel jsem najít způsob, jak ze sebe dostat ven věci, které jsem do té doby tlumil drogami. Byly to spousty probdělých nocí strávených

s diktafonem v mé vrchlabské zkušebně. Pomáhalo to, tak jsem pokračoval,“ popisuje důvod vydání desky. Většinu všech nástrojových partů nahrál Adam Jánošík sám. Hlasem se stal Thom Fröde (Imodium, Walkmanz), se kterým Jánošík celou desku točí. Pro živou podobu alba přizval do kapely další muzikanty z řad přátel, se kterými měl v minulosti co do činění. Jsou jimi kytaristé Martin Suchý (Lucky Losers) a Zdeněk Ceral (Ready Kirken) a na basovou kytaru Vojtěch Říha (Vanua2). Vydání alba je plánováno na 11. listopadu, křest proběhne 17. listopadu v Malostranské besedě.

Tomáš Červinka (ex We On The Moon a The Lighthouse Journey) vystupuje nově pod uměleckým jménem Tomas Robin.

Jeho debutový singl Same Pages vznikl v produkci studia Beyond Music Studio v Nitře. Je postavený především na hlasovém výrazu zpěváka. Tomáš svou aktuální tvorbu směřuje k osobnějším textům. Jedná se o emotivní brit-pop se zahraničními ambicemi.

Emil Viklický – Dopisy Plečnikovi

V autentickém prostoru Plečnikova kostela Nejsvětějšího Srdce Páně na pražských Vinohradech zaznělo 4. října v rámci festivalu Den architektury unikátní hudební dílo Emila Viklického z roku 1996 Dopisy Plečnikovi. Suitu pro mezzosoprán a sedm nástrojů vytvořil Viklický na základě dopisů dcery Tomáše Garrigua Masaryka Alice Masarykové právě architektovi Josipu Plečnikovi. Na koncertě se k Emilu Viklickému připojily přední osobnosti jazzu i vážné hudby: mezzosopranistka Michaela Zajmí, flétnista Jiří Válek, na harfu zahrála vynikající Jana Boušková a David Řehoř rozezněl marimbu. Liběna Séquardtová se postarala o party hoboje a anglického rohu, Jiří Stivín jr. usedl za bicí, Jakub Jánský se chopil houslí a kontrabasovou linku měl v ruce František Uhlíř. V letošním roce

uplynulo 150 let od narození tohoto významného slovinského architekta, který stojí mimo jiné za proměnami Pražského hradu za první republiky.

Cocotte Minute čeká nabitá série klubových koncertů,

kteřé sledujte na webu kapely. Mimo to vystoupí také 27. října ve Velkém sále Lucerny jako host kapely Trautenberk. Bubenický post letos nově obsadil Martin Švec z Plexis. Skupina aktuálně pracuje na nové tvorbě. Venku je již novinka Řeka, kterou doplňuje poutavý vizuál.

Divoká kapela Gaia Mesiah rozhodně netrpí nedostatkem energie

a po letní festivalové sezoně jede dál na plný plyn. Vydala nový singl a videoklip NeNe, který je první ochutnávkou z nového alba, jež kapela chystá na začátek roku 2023. NeNe v sobě odráží rockové a heavy kořeny kapely, ale s novými polohami a sebejistotou, které si razí cestu na povrch, stejně jako odráží hlubší ženský aspekt tvrdé hudby. Gaia Mesiah zároveň vyrazí na velké podzimní klubové turné. Zahrne celkem 20 zastávek. Konkrétní termíny sledujte na jejich webových stránkách. ☒

Nová alba

Dan Bárta & Robert Balzar Trio feat. K. Fekete-Kovács

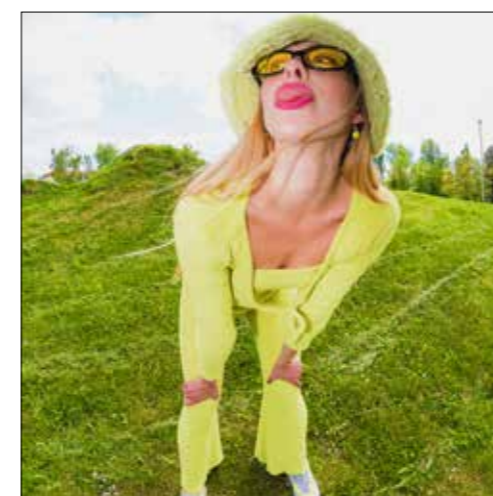
Jedním dechem

Album je spojením jazzové formace Robert Balzar Trio a populárního multižánrového zpěváka a autora Dana Bárty, jehož eklektická tvorba je zakořeněna spíše v rocku a soulu a šlape jako dobře namazaný stroj už dlouhé roky. Svým fanouškům přináší repertoár na pomezí jazzu a popu, jejich společný výtvor je navíc částečně konceptuální a syntetický. Přítomnost speciálního hosta, kterým je modernista a sférický trumpetista Kornél Fekete-Kovács, dodává hudbě kapely další nečekaný rozměr. Společný koncert v rámci série JazzFestBrno on Screen zaznamenala Česká televize a vyšel také ve zvukové podobě. Album Jedním dechem vydal label Bivak Records jako CD i v digitální podobě.

Dorůžka, Wylezoł, Ballard Andromeda's Mystery

V době pandemie v roce 2021 založili tři staří přátelé novou kapelu s myšlenkou prozkoumat netradiční zvukové možnosti a osvětlit rytmus a harmonii jiným způsobem. Ačkoli se David Dorůžka, Piotr Wylezoł a Jeff Ballard znají už léta, poprvé se v tomto složení sešli na jaře 2021, aby nahráli nové autorské album. Zvuk kapely se opírá především o analogové elektronické nástroje, jednoduché melodie a složité groovy. Hudebníci se soustředí na propojení starých a nových zvuků a přístupů do jedinečné syntézy, která charakterizuje dnešní svět, jak ho vnímají oni. Společně se vydávají na průzkum neprobádaných území a dychtivě hledají klíč k Andromeda's Mystery.

Annabelle Kidnap me Pls

Debutové EP obsahuje celkem 5 písní. Na celém EP se podílel producent Ondřej Fiedler, známý také jako Fiedlerski. Jedinou výjimkou je singl SnOWfLAKe, který zpěvačka napsala s Muriel Beck a Leonem Wolfem, jenž zároveň píseň i produkoval, ve studiu v Kreuzbergu – inspirativní a bohémské berlínské čtvrti. Kromě SnOWfLAKe EP dále obsahuje antihate hymnu LeMON ZeST, rapový track KIDNAP ME, punkrockový hit RUNNIN' OUT OF F* TIME a bonusovou píseň je jedna z největších zpěvaččiných srdcovek friEND interlude, demo nahrávka a ukázka toho, jak může vypadat track předtím, než se do něj pustí producenti.

Lenny

Heartbreak Culture

Na albu Heartbreak Culture otevírá zpěvačka Lenny svou rockovou duši. Rozmanité album obsahuje celkem 12 písní, z nichž čtyři už za poslední rok postupně představila. Na albu je také píseň, na které spolupracovala s producentem a členem Linkin Park Mikem Shinodou. Album Heartbreak Culture se začalo rodit už na začátku roku 2020, když ve známém liverpoolském studiu The Motor Museum vznikla první píseň. Největší část tvorby však vznikala během loňského roku na songwriting sessions v Berlíně, kde ve společnosti Isy Aziera, Stephana Cunyho a Robina Hunta vznikla třeba i jediná balada Friends For Life, na které se autorsky podílel i talentovaný holandský zpěvák remme ve spolupráci s Ondrou Fiedlerem a Marcelem Procházkou. Dále se na desce podílel na Grammy nominovaný Dan Lancaster.

David Deyl

Tvůj signál

Novinkové album sestavil David Deyl výhradně z původních písní. Navazuje na svoje předchůdce, něžné romantické písně se střídají se svižnými latinskoamerickými rytmy. Hudbu ke všem napsal sám, v některých případech s přispěním producenta alba, hudebníka Marcuse Trana. Všechny skladby jsou ze života, každý tón autor prožil a následně zhudebnil. Skladby opatřili texty dlouholetí Deylovi spolupracovníci Magdaléna Drsová a Daniel Leon a dále Ondřej Ládek (Xindl X), Tomáš Roreček (mj. Kryštof, Chinaski, Langerová), Vladimír Kočandrl (mj. OK Band, I. Bartošová) a Jan Dvořák (mj. P. Muk, H. Vondráčková). Mixu skladeb se ujal světoznámý producent a držitel čtyř Grammy Nicolas Ramirez. Mastering provedl Gene Grimaldi (spolupracující např. s Lady Gaga, Stingem a Jennifer Lopez).

Markéta Irglová

Lila

Poté co Markéta absolvovala ve Spojených státech jarní turné se Swell Season (návrat po deseti letech a zároveň oslava patnáctého výročí filmu Once), přivezla už v červnu své nové písně jak na festival Valašský špalíček, tak třeba i na Colours of Ostrava. Nové album vychází po osmi letech a je třetí řadovou deskou po Muna a Anar. Markéta Irglová se v osmileté pauze vdala, má tři děti a postavila na Islandu studio. Devítipísněná nahrávka nabízí pohled na cestu Irglové a na to, jak se jí podařilo najít rovnováhu ve své kariéře umělkyně, manželky a matky. I proto je láska hlavním motivem celého alba Lila.

Filmové premiéry

Banger

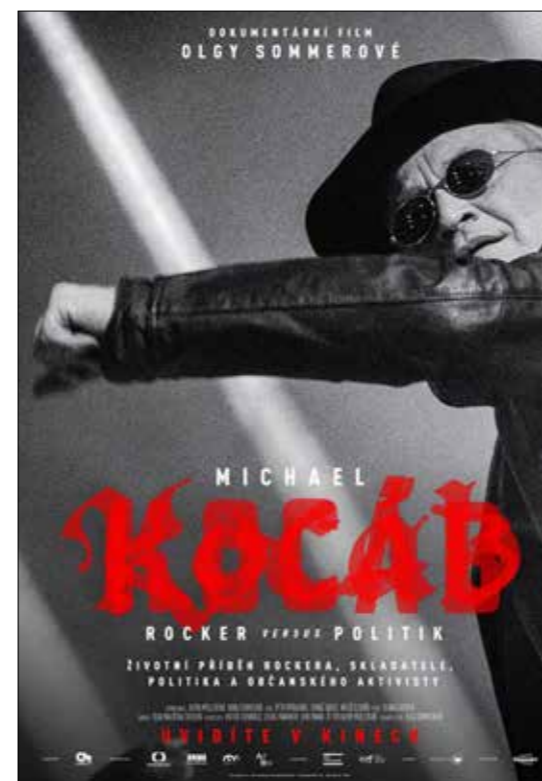
Režie: Adam Sedlák
Hudba: Oliver Torr, Sergei Barracuda, Adam Mišík

Druhý celovečerní film režiséra Adama Sedláka, který je natočený na mobilní telefon, nabízí sondu do života současné mládeže a přináší v dosud nejvýraznější roli Adama Mišíka. BANGER je unikátní film, který popisuje příběh odehrávající se během jedné adrenalinové noci plné kokainu a rapu. Ambiciózní raper Alex (Adam Mišík) má nejlepší kokain v Praze, rozhodne se ale s dealováním skončit. Prodej mu sice vydělal na luxusní oblečení, jako začínající raper však touží po úspěchu a slávě. Na obzoru se navíc rýsuje slibná příležitost natočit hit s uznávaným interpretem Sergeiem Barracudou, který by ho mohl dostat mezi top hráče. Spolupráce s ním je ale časově omezená a stojí hromadu peněz. Alex má pár hodin na to, aby sehnal peníze, společně s kamarádem Láďou proto objíždějí Prahu a dealují extra pack všech návykových látek, které doma našli. BANGER ve slangu znamená „hit je jejich cíl“.

Michael Kocáb – rocker versus politik

Režie: Olga Sommerová
Hudba: Michael Kocáb

Dokument Olga Sommerové nabízí portrét výrazné osobnosti, hudebníka a politika. Životní etapy Michaela Kocába postupují od klíčových momentů dětství, mládí, dospělosti až ke zralému věku, jehož perspektivou na sebe a svůj dosavadní život nahlíží. Hlavního hrdinu režisérka Sommerová nachází ve stavu jakési životní harmonie, a to ve vztahu k minulosti, přítomnosti a proklamativně i k budoucnosti, což pozitivně potvrzují členové jeho rodiny v intimním rodinném prostředí. Závažnější vrstvu dokumentu představuje rozkrývání zdánlivě nesmiřitelných osobních poloh rockového hudebníka a umělce, který stále intenzivně tvoří a žije, a politika, který nekompromisně prosazuje svobodu, lidská práva a demokracii, ale paradoxně se tak stává součástí establishmentu, proti kterému se musí každý „poctivý rocker“ vymezovat... Režisérka Olga Sommerová tato témata vyvolává a ponechává na divácích, aby si utvořili svůj názor.

Nové knihy

Michael Janík

Poezie starého písničkáře

Debut Michaela Janíka, známého především jako písničkáře z folkového dua Paleček & Janík, který si nadělil ke svým sedmasedmdesátinám. Do knihy zařadil sto padesát svých básní a básniček, protože, jak sám říká, „... básničky jsou dobrou recept na dobrou náladu. Zkuste to“.

Jeho písně Hele, lidi, Kukátko, Hruška a další nezastárly ani po půl století. Dvojice Paleček & Janík téměř čtyřicet let vystupovala po celé republice, natočila několik alb a dvě desetiletí byla nedílnou součástí divadla Semafor. Michael Janík je také autorem textů řady hitů Věry Martinové či Pavla Bobka. Písničku Lásko, mně ubývá sil zná u nás snad každý, její autory málokdo.

Jan Burian

Zpívající kniha aneb Život ve škvíře 1970–2020

Písňové texty Jana Buriana patří od sedmdesátých let k tomu nejlepšímu, co v novodobé české písničkářské poezii vzniká. Od počátku byly vedle své zpívané podoby i tištěny a čteny jako plnohodnotná poezie. A vzbuzovaly velký čtenářský zájem i dobové polemiky.

Kniha shrnuje všechny Burianovy písňové texty. Nejsou řazeny chronologicky, autor sám je rozdělil do tematických oddílů, které zahrnují texty z různých období. Má to své opodstatnění: vidíme, že Burianova zpívaná poezie je obdivuhodně celistvá, bez výkyvů kvality a bez bloudění ve slepých uličkách. Jan Burian je mistr rýmu, pevné formy, jasného a přímého pojmenování a zřetelné pointy. Tematické oddíly dávají vyniknout různým polohám jeho talentu: vedle písní milostných zde najdeme poezii existenciální, společenskokritickou, satirickou, nonsensově hravou i vážnou a duchovní. QR kód u každého textu nabízí čtenáři mimořádnou a atraktivní možnost propojit text s hudbou a píseň si poslechnout.

OPUSTILI NÁS

Karel Mácha (80) – skladatel

Zastupován od 2003

V databázi má registrováno 6 hudebních děl

Julie Běhůnková (79) – textařka

Zastupována od 2013

V databázi má registrováno 10 hudebních děl

Karel Porubský (88) – skladatel, textař

Zastupován od 1985

V databázi má registrováno 74 hudebních děl

Blanka Kulínská (87) – skladatelka

Zastupována od 1989

V databázi má registrováno 97 hudebních děl

Jan Smit (84) – skladatel

Zastupován od 1963

V databázi má registrováno 68 hudebních děl

Eduard Parma (72) – skladatel, textař

Zastupován od 1980

V databázi má registrováno 949 hudebních děl

Jan Němec (93) – skladatel, textař

Zastupován od 1963

V databázi má registrováno 176 hudebních děl

Hana Zagorová (75) – textařka

Zastupována od 1969

V databázi má registrováno 102 hudebních děl

Foto: Anna Kovačič

VZPOMÍNKA NA HANU ZAGOROVOU

Muselo to být někdy kolem 1. československého beatového festivalu v Lucerně v roce 1967. Ona už byla známá ostravská zpěvačka, znal jsem některé její nahrávky s Ostravským rozhlasovým orchestrem, nejspíš z rozhlasové Houpačky manželů Černých. Pamatuju si třeba písničku, co se jmenovala, myslím, Svatej kluk nebo tak nějak. Na festivalu ovšem zpívala se skupinou Flamingo, dokonce se tehdy pro mne překvapivě pokoušela i o soulové písničky z repertoáru Arethy Franklin. Já byl tehdy úplně na začátku kariéry, naprosto neznámý amatér, kterého ovšem právě tahle muzika vystřelila nahoru. Určitě se pak musela objevit v pražském vršovickém New Clubu, kde se scházela po nocích pražská bigbítová špička a jako hosti tam chodili i muzikanti z jiných kapel, které na festivalu hrály, tedy i Flamingo. A tam jsme se nejspíš museli osobně seznámit. Ani ve snu mě tehdy nenapadlo, že spolu jednou budeme pracovat. Zatímco já jsem se etabloval jako, dnešní mluvou řečeno, rocker, ona směřovala k popu a poté, co se přestěhovala do Prahy, natočila svoje první opravdovské hity, všichni už znali Bludičku Julii a taky už se vědělo, že má blízko k šansonově laděným textům. Není divu, měla přece hereckou průpravu a některé takové texty si už taky psala sama.

Když pak po pár letech nastoupila „normalizace“, moje muzika se stala více méně nežádoucí a po rozpadu mé kapely Framus Five jsem se ocitl na dlouhou dobu úplně na dně, bez práce i bez naděje. Když mi muzikanti utekli k popu, rozhodl jsem se k podobnému zoufalému kroku i já. Ukázalo se ovšem, že kromě muziky, kterou jsem dělal, jsem pro tehdejší „znormalizovanou“ agenturu Pragokonzert nežádoucí i já osobně. A tehdy, když mě vyhodili ze souboru Evy Pilarové, kde jsem měl nastoupit právě po Hance, která odešla budovat vlastní projekt, mi ona nabídla spolupráci. Já jsem ji upozorňoval, že mě Pragokonzert v žádném případě nechce, ale ona mi řekla: Neboj, já si tě vydupám! A dokázala to, dodnes nevím, jak se jí to povedlo. Pozor, v té době zdaleka ještě nebyla v té superslavné pozici mnohonásobné slavičky. To ještě nebyla ta pozdější „Zagorka“. Tehdy to byla jen charakterní holka, co

si nenechala od bolševiků jen tak něco líbit, a to ani kvůli obavám o teprve se rozvíjející vlastní kariéru. Na takové věci se nezapomíná, to jsou okamžiky, které svědčí o lidském charakteru. A když jsme začali připravovat společný zájezdový program, byla to ona, kdo mě nabídl Jiřímu Suchému, Ferdovi Havlíkovi a Jiřímu Císlarovi do divadla Semafor, kde hledali někoho na roli truhláře Petra do rodící se inscenace slavné Kytice. Tam jsme spolu zpívali slavný duet Miláčku, asi to nejlepší, co z naší spolupráce vzešlo. Hanka byla u mého seznámení s mou ženou, byla i mou svědkyní na naší svatbě a možná že právě ona je tou soudičkou, co našemu manželství přinesla to štěstí, že vydrželo dodnes – letos to bude už 50 let. Pracovali jsme spolu mezi roky 1972 a 1975. Pak jsem odešel budovat znovu své vlastní projekty a její hvězdný nástup na trůn československé pop-music už jsem sledoval jen zpozzdálí. A i když jsme se potkávali tehdy jen zřídkka, myslím, že náš osobní vztah zůstal stejný. Když v devětaosmdesátém podepsala Několik vět (aniž bych to tenkrát tušil, dokonce o něco dřív než já) a měla „zaracha“ – ona, nejslavnější slavička, zatímco já, rockový rebel, paradoxně žádného zaracha nedostal –, ocitli jsme se zase po létech na jedné lodi a já byl moc rád.

Prožili jsme v té naší branži spoustu let, každý trochu jinak, i když jsme skoro stejně staří (nebo možná mladí, kdo ví?), ale ta léta strávená společně byla pro mě nesmírně důležitá, osobně, kariérně, a to v dobrém i ve zlém. Pamatuju si na naše návštěvy u nich doma v Petřkovcích, na starou tetu Trudu, která nám tam věštila osud z ruky, na Hančinu maminku, sestru Evelynu. A taky na Hančin statečný souboj s vážnou krevní chorobou, který roky sváděla v plném zájezdovém koncertním nasazení. Ale hlavně si pamatuju na skvělou holku, na kterou je prostě spoleh... a to se počítá!

Michal Prokop
(uvedeno v knize Petra Macka
Naprosto nezbytná Hana Zagorová)

Život on-lajn

V letošním roce došlo k přeskupení sil na poli filmových streamovacích služeb. 14. června letošního roku na český trh vstoupil Disney+, který koncentruje velká filmová studia Disney, Pixar, Marvel, Star Wars (Lucasfilm), National Geographic a další. Již před vstupem Disney+ nastala obměna konkurenční služby HBO. Ta se přejmenovala na HBO Max a nabízí produkci studií Warner Bros., HBO nebo například Universal Pictures či 20th Century Studios. Portál MediaGuru.cz přinesl informaci, že HBO Max současně zastavuje produkce originálních pořadů ve většině evropských zemí, Českou republiku nevyjímaje. To je po

naplánovaných škrtech České televize* další špatná zpráva pro českou filmovou tvorbu. Přesto české komerční televizní společnosti nezhájejí a rozvíjejí vlastní platformy, na které umísťují svůj vyráběný obsah.

Divácká populace stárne, mladí o televizní vysílání zkrátka nejeví až takový zájem. Sluší se toto konstatování podložit čísly, která si vypůjčím z knihy Streaming Sharing Stealing od Michaela D. Smitha a Rahula Telanga. Věkový medián diváků hlavních vysílatelů v USA v sezoně 2013–2014 činil 53,9 roku. Mezi roky 2002–2012 došlo k poklesu návštěvnosti mladých lidí v kinech o 40 %. Jeden ze čtyř mileniálů odhlásil kabelovou televizi, a jeden z osmi si ji dokonce nikdy nezřídil. V letech 2010 až 2015 poklesl počet sledujících televizní vysílání u mladé generace ve věku 18–24 let o 32 %, zatímco ve věkové kategorii 50–64 let došlo k poklesu o pouhé 1 %. V roce 2014 YouTube přilákal poprvé v historii více lidí ve věku 18–34 let než kabelová operátoři.

Co lze z těchto čísel a pohybů na šachovnici vyčíst? Covid přilákal diváky k obrazovkám, ale jiným způsobem. Obrovsky narostla popularita streamovacích služeb. Pozici určitého hegemonu na trhu si v posledních letech vybudoval Netflix, který se stal prostředníkem mezi filmovými studii a divákem. Proč tedy filmová studia hledají cestu přímo k divákovi? Mladí jsou on-line a za vším hledíme data, která tyto služby o nás sbírají. Každá z těchto platforem zná chování svých předplatitelů, co se nám líbí, co ihned vypneme. Tato data jsou významným barometrem našeho vkusu a důležitým vodítkem pro novou produkci. Data o nás řeknou, na jaký žánr a kdy koukáme, jaké herce či herečky máme rádi, kolik času ve společnosti obrazovky

strávíme. Netflix, alespoň na čas, vztah mezi filmovými studii a jejich zákazníky zpřetrhal. Nicméně soudě podle škatulát na tomto trhu, nad jeho setrváním v dominantní pozici už v nedaleké budoucnosti visí velký otazník.

Steve Jobs kdysi prohlásil, že s pirátstvím nemá cenu bojovat, ale úspěšně mu konkurovat pomocí intuitivních a snadno dostupných služeb. Současně je potřeba přijímat takové zákony, které ztíží působení černých pasažérů na trhu. Troufám si tvrdit, že základní kameny úspěšné konkurence pirátství v oblasti filmu, hudby, ale i knih byly položeny. K výše uvedeným službám se sluší uvést i pomyslné stavební kameny z audio hudebního světa v podobě služeb jako Spotify nebo Apple Music.

V našem prostředí nastal čas učinit krok číslo dva, tedy přijmout adekvátní zákony, které jasně definují odpovědnost platforem za sdílení autorsky chráněného obsahu a posílí vymahatelnost práva. První příležitostí je schválení novely autorského zákona letos na podzim. Je zapotřebí využít každé příležitosti postavit zdravé právní prostředí a říci jasně ne krádežím hudby, filmů, ale i šíření hoaxů a fake news. Pouze takové právní prostředí dokáže ochránit naši společnost před dezinformátory a zloději naší práce. Protože v jasně a transparentně definovaných pravidlech nalezneme opravdovou svobodu.

Prožijte podzimní čas s radostí v srdci.

Roman Střejček
předseda představenstva OSA

* Česká televize i Český rozhlas dlouhodobě bojují s růstem nákladů na výrobu a provoz, které nestačí pokrýt z koncesionářských poplatků, jež se dlouhé roky nezvýšily.

myslíme na hudbu

JIŽ OD ROKU 1919

NAHLÉDNĚTE DO ARCHIVU OSA ON-LINE

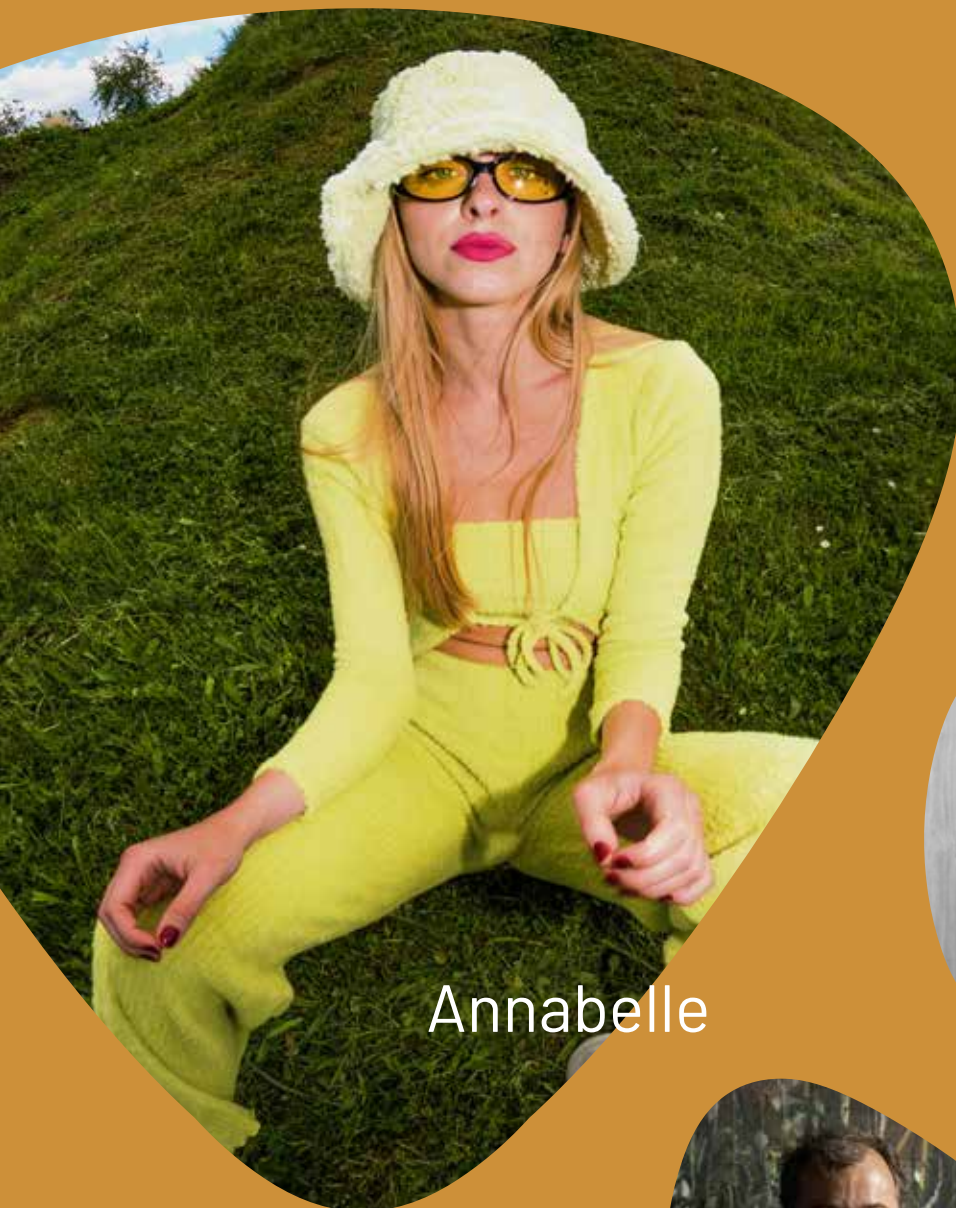
přehled desetitisíců nosičů, knih a publikací od doby založení OSA dosud nebo přehledně vyhledávání článků a rozhovorů z magazínu Autor in a mnoho dalšího

ARCHIV.OSA.CZ

myslíme na hudbu

JIŽ OD ROKU 1919

Annabelle

Sarah
& The Adams

Marko Ivanović

Kamelot

minus123minut

WWW.OSA.CZ/AUTOR-IN